

Istungidokument

A8-0374/2018

21.11.2018

RAPORT

terrorismi käsitleva erikomisjoni tähelepanekute ja soovituste kohta
(2018/2044(INI))

Terrorismi käsitlev erikomisjon

Raportöörid: Monika Hohlmeier ja Helga Stevens

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK	3
SELETUSKIRI.....	57
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS	61
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	62

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

terrorismi käsitleva erikomisjoni tähelepanekute ja soovitude kohta (2018/2044(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma 6. juuli 2017. aasta otsust terrorismi käsitleva erikomisjoni moodustamise, selle ülesannete, suuruse ja ametiaja kohta¹, mis võeti vastu vastavalt kodukorra artiklile 197,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
- võttes arvesse terrorismi käsitleva erikomisjoni raportit (A8-0374/2018),

Preambul

- A. arvestades, et liit on rajatud sellistele väärtustele nagu inimväärikus, vabadus, võrdsus ja solidaarsus, inimõiguste ja põhivabaduste austamine ning demokraatia ja õigusriigi põhimõte; arvestades, et terroriaktid on selliste universaalsete väärtuste ja põhimõtete üks rängemaid rikkumisi;
- B. arvestades, et EL peaks andma endast parima, et tagada füüsiline ja vaimne puutumatus oma kodanikele, keda ohustavad terroristid; arvestades, et terrorismivastases võitluses tuleb rohkem tähelepanu pöörata ohvritele; arvestades, et ühiskond peab terrorismiohvreid kaitsma, tunnustama, toetama ja neile kahju hüvitama; arvestades, et põhiõiguste harta artiklis 6 sätestatakse nii õigus vabadusele kui ka õigus julgeolekule, mis täiendavad teineteist;
- C. arvestades, et terrorismiohule reageerimine peaks alati olema täielikult kooskõlas põhimõtetega, mida tunnustatakse ELi lepingu artiklis 2, ning järgima põhiõigusi ja -vabadusi ning eelkõige põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, pidades silmas võimalikku mõju süütutele inimestele, kes moodustavad valdava osa elanikkonnast;
- D. arvestades, et terrorism tuleb hukka mõista kõigis selle vormides ja ilmingutes, olenemata terrorismiakti toimepanijast, toimepaneku kohast ja eesmärgist, kuna see on üks tõsisemaid ohte rahvusvahelisele rahule ja julgeolekule;
- E. arvestades, et terrorismioht on viimastel aastatel kiiresti suurenenud ja laienenud; arvestades, et terrorirünnakud on meid kõiki tõsiselt mõjutanud ning nõudnud paljude süütute inimeste elu ja tekitanud neile vigastusi; arvestades, et terrorismi piiriülene olemus nõuab tugevat koordineeritud reageerimist ning koostööd liikmesriikides ja liikmesriikide vahel, samuti pädevate liidu ametite ja asutustega ja nende vahel ning asjassepuutuvate kolmandate riikidega;

Institutsiooniline raamistik

- F. arvestades, et ühe liikmesriigi julgeolek on kogu liidu julgeolek; arvestades, et terrorismist tulenevad ohud nõuavad terviklikku lähenemist, mis ühendab sise- ja

¹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0307.

välisjulgeoleku ning tagab riikliku ja Euroopa tasandi koordineerimise; arvestades, et EL ja liikmesriigid on teinud nende ohtudega võitlemisel edusamme, kuid kahjuks on see edasiminekuks toimunud pigem sündmuste survele kui ennetavate meetmetena ning edasiminekuks erineb liikmesriigiti;

- G. arvestades, et riiklik julgeolek on iga liikmesriigi ainuvastutuses, nagu on sätestatud ELi lepingu artikli 4 lõikes 2 ja ELi toimimise lepingu artiklis 73, samas kui vastavalt ELi lepingu artikli 4 lõikele 3 ja artiklile 42 abistavad liit ja liikmesriigid üksteist aluslepingutest tulenevate ülesannete täitmisel; arvestades, et riiklik julgeolek sõltub üha enam selle laiemast Euroopa mõõtmest; arvestades, et riiklik julgeolek ei ole ELi tasandil määratletud, jättes liikmesriikidele suure kaalutlusruumi;
- H. arvestades, et samas sätestatakse ELi toimimise lepingu artikli 4 lõikes 2, et vabadusel, turvalisusel ja õiguseel rajanev ala kuulub liidu ja liikmesriikide jagatud pädevusse; arvestades, et liikmesriikide vahelise koordineerimise ja koostöö hõlbustamine ja julgustamine, samuti õigusnormide ja tavade ühtlustamine liikmesriikide vahel on ELi eripädevus; arvestades, et ELi toimimise lepingu artiklis 67 sätestatakse volitus ELi tegevusele, milleks on tagada „kõrge turvalisuse tase kuritegevuse vältimise ja [selle] vastu võitlemise meetmetega“;
- I. arvestades, et ELi liikmesriikide ja teatavate kolmandate riikide riiklikud julgeoleku- ja luureagentuurid teevad terrorismivastase võitluse rühma kaudu, mis on ELi-väline mitteametlik organ, ning kahepoolselt ja mitmepoolselt tõhusalt koostööd; arvestades, et terrorismivastase võitluse rühmal on platvorm luure operatiivandmete vahetamiseks, mis on parandanud luureteabe jagamise kiirust ja kvaliteeti; arvestades, et EL on üles ehitanud keeruka struktuuri, mis tegeleb täielikult või osaliselt terrorismiga, eelkõige Europoli Euroopa terrorismivastase võitluse keskus, mis on terrorismivastase võitluse valdkonna õiguskaitsealase teabevahetuse ja koostöö keskus ELi tasandil, ning ELi luure- ja situatsioonikeskus (INTCEN), mis on ELi luure- ja julgeolekuteenistuste strateegilise luure portaal, mille kaudu terrorismivastase võitluse rühma teave jõuab Euroopa poliitika kujundajateni, ning seda hõlbustab Euroopa terrorismivastase võitluse koordinaator;
- J. arvestades, et erineva laadi ja geograafiliste eesõiguste tõttu ei ole ELi ja liikmesriikide pädevuse vaheline piir alati selge, mis toob esile kahe valitsemistasandi koostöö tähtsuse; arvestades, et piirkondliku, riigi, ELi ja rahvusvahelise tasandi terrorismivastases võitluses osalejate erinevused, nende kattuvad pädevused ja piisavalt piiritlemata volitused, ametlike ja mitteametlike koostöö- ja teabevahetusfoorumite rohkus ning pädevuste jaotus eri piirkondlike ja riiklike asutuste, õiguskaitseteenistuste ja luureteenistuste ning ELi ja liikmesriikide vahel annavad tunnistust sellest, kui keerukas on koordineerida terrorismiohule reageerimist, reageerida tõhusalt ja sidusalt, ning võivad nimetatud valdkonnas probleeme põhjustada;
- K. arvestades, et julgeolekuliidu volinik on komisjoni poliitika väljatöötamise, rakendamise, järelvalve ja hindamise ühendamisel hinnatud osaleja; arvestades, et julgeolekuliidu voliniku ametikoha loomine näitab, et EL on pühendunud liikmesriikide vahelise sisejulgeoleku alase koostöö julgustamisele ja toetamisele, samuti terrorismivastaste õigusaktide ühtlustamisele ning õiguskaitse- ja õigusasutuste vahelise parema koostöö tagamisele, austades samas täielikult seda, et need valdkonnad kuuluvad aluslepingute kohaselt riikide pädevusse;

- L. arvestades, et Euroopa Liidu terrorismivastase võitluse koordinaator on oluline osaleja ELi terrorismivastase võitluse strateegia elluviimise järelevalves; arvestades, et ELi terrorismivastase võitluse koordinaator kooskõlas oma volitustega, mille on määranud kindlaks Euroopa Ülemkogu, tagab strateegia rakendamise ja hindamise ning töö koordineerimise liidus, ning lihtsustab suhtlemist liidu ja kolmandate riikide vahel; arvestades, et ELi terrorismivastase võitluse koordinaator annab väärtuslikku nõu ELi institutsioonidele, ametitele ja liikmesriikidele, säilitab nendega kontakti ning aitab parandada nendevahelist koordineerimist; arvestades, et tema volitused ja staatus on siiski halvasti määratletud;
- M. arvestades, et parlament moodustas 6. juulil 2017. aastal ajutise terrorismi käsitleva erikomisjoni eesmärgiga esitada parlamendi arvamus praeguse terrorismivastase võitluse režiimi praktiliste ja õiguslike lünkade kohta, mis on võimaldanud ELi hiljutistel terrorirünnakutel toimuda, ning koostada soovitusi, mis aitaksid ELi tasandil terrorismiohu vastu võidelda;
- N. arvestades, et nõukogu määruse (EL) nr 2017/1939 alusel loodava Euroopa Prokuratuuri tähtis ülesanne on liidu finantshuve kahjustavate kuritegude uurimine ja nende eest süüdistuse esitamine; arvestades, et selle asutuse loomine ja talle rahaliste vahendite eraldamine ei tohiks negatiivselt mõjutada olemasolevate struktuuride, näiteks Eurojusti võimet hõlbustada liikmesriikide jõupingutusi terrorismivastases võitluses;
- O. arvestades, et 2001. aasta septembrist kuni 2013. aasta suveni õiguslikult siduvate terrorismivastaste meetmete kohta tehtud 88 ettepanekust vaid veerandi kohta koostati mõjuhinnang ning ainult kolme ettepaneku kohta toimus avalik konsultatsioon¹; arvestades, et see määr on viimaste aastate jooksul tõusnud ning et viimastele komisjoni algatustele, mis esitati 2017. ja 2018. aastal, lisati vajalikud põhjendused; arvestades, et 2015. aastal vastu võetud parema õigusloome tegevuskavaga tugevdas komisjon ka sidusrühmadega konsulteerimise poliitikat; arvestades, et terrorismivastased meetmed oleksid tõhusamad ja sidusamad, kui konsulteeritaks asjakohaste sidusrühmadega ja viiakse läbi mõju hindamisi;
- P. arvestades, et komisjoni koostatud ELi julgeolekupoliitika põhjalikus hindamises nimetati ühe julgeolekuliidu probleemina puudulikku rakendamist;
- Q. arvestades, et terrorismivastaste meetmete hindamine on väga oluline nende tõhususe, asjakohasuse, sidususe ja põhiõiguste järgimise hindamiseks ja selleks, et teha kindlaks, kas puuduste kõrvaldamiseks tuleb astuda täiendavaid samme; arvestades, et rakendamise ulatuse järelevalve ning rakendatud meetmete tegelik tõhusus on erinevad asjad; arvestades, et aastatel 2001–2016 koostati 17 järelevalve rakendamise ja hindamise aruannet, samas kui terrorismivastase võitluse strateegiaid koostati 10 ning võeti 55 seadusandlikku ja mittesiduvat meedet; arvestades, et on oluline, et liikmesriigid rakendaksid kiiresti ELi õigusakte julgeoleku valdkonnas, et vältida lünkade ilmumist ELi terrorismivastaste meetmete terviklikus kogumis;

¹ Uuring Euroopa Parlamendi terrorismivastase võitluse poliitika kohta: asjakohasus, sidusus ja tõhusus, Euroopa Parlamendi kodanikuõiguste ja põhiseaduse poliitikaosakonna tellimusel, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/583124/IPOL_STU\(2017\)583124_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/583124/IPOL_STU(2017)583124_EN.pdf)

Terrorismoht

- R. arvestades, et viimastel aastatel on ELi liikmesriikides toimunud suured terrorirünnakud; arvestades, et kõige hukatuslikumate rünnakute toimepanijad või inspireerijad on olnud džihaadivõitlejate rühmitused, nagu Daesh või Al Qaeda; arvestades, et teatavad riigid hõlbustavad mõnikord neid terrorirühmitusi¹ ja nende tegevust; arvestades, et endiselt põhjustavad muret paremäärmuslus, vasakäärmuslus ja etnilis-natsionalistlik separatistlik vägivaldne äärmuslus, mille eesmärk on vägivaldne ebaseadusliku kasutamise lätkata kõrvale demokraatlikud väärtused ja kukutada õigusriigi süsteem ELis;
- S. arvestades, et sellal kui enamik ELis 2017. aastal toime pandud terrorirünnakutest liigitati separatistlikeks (137 rünnakut 205st), väidetakse Europoli 2018. aasta TE–SAT-aruandes kindlalt, et mitte ükski teatatud tegevus mis tahes terrorismi kategoorias pole olnud nii ohvriterohke ja tervet ühiskonda niivõrd mõjutav kui need, mis on toime pandud džihaadivõitlejatest terroristide poolt; arvestades, et kättemaksuterrorismi kasvav oht on tõsine probleem, mida ei tohiks alahinnata;
- T. arvestades, et nii kaua, kui terrorirünnak on ulatuslik või süstemaatiline rünnak tsiviilelanikkonna vastu, peaks terroristlike mõrvade suhtes kehtima 17. juuli 1998. aasta Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudi artikkel 7 ja need mõrvad peaksid kuuluma selle artikli kohaldamisalasse;
- U. arvestades, et muudatused ja ebastabiilsus Lähis-Idas ja Põhja-Aafrikas on võimaldanud Daeshil ja teistel terrorirühmitustel kanda kinnitada ELi piiri äärde jäävates riikides ja värvata enneolematul hulgal ELi riikidest pärit võitlejaid; arvestades, et selle tulemusena on sise- ja välisjulgeoleku vaheline seos muutunud nähtavamaks;
- V. arvestades, et tuhanded Euroopas sündinud või elavad inimesed ühinesid Daeshiga Süüria ja Iraagi terrorismiaktides, kuid pärast Daeshi sõjalist lagunemist on strateegia muutunud, neisse kahte riiki reisib terroristlikel eesmärkidel vähem inimesi ning ELis asuvad terroristlike džihaadivõitlejaid ja varjatud üksusi julgustatakse korraldama rünnakuid oma kodu- või elukohariikides;
- W. arvestades, et hiljutised rünnakud on näidanud, et terroristlikud rühmitused kasutavad endiselt traditsiooniliste vahenditena tulirelvi ja lõhkeaineid; arvestades, et inimesed kasutavad siiski üha rohkem muid, palju vähem keerukaid ja raskemini avastatavaid relvi ja meetodeid, mille eesmärk on tekitada tsiviilisikute hulgas võimalikult palju juhuslikke ohvreid;
- X. arvestades, et terroristidest välisvõitlejate ja nende perekondade tagasipöördumine tekitab erilisi julgeoleku ja radikaliseerumisega seotud probleeme, eelkõige tagasipöörduvad lapsed, sest nad võivad samal ajal olla nii kaitset vajavad ohvrid kui ka potentsiaalsed kurjategijad;
- Y. arvestades, et mõnesid tagasipöördujaid on kaua ideoloogiliselt mõjutatud ja neile on antud sõjaline väljaõpe relvade ja lõhkeainete, samuti erinevate varjumis-, rünnaku- ja lahingutaktikate kasutamise kohta, ning et teatud juhtudel on nad loonud sidemeid teiste terroristidega, kes võivad olla endised välisvõitlejad, kellega nad moodustavad

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/et/TXT/?uri=CELEX:32018D1084>

riikidevahelisi võrgustikke¹;

- Z. arvestades, et väga tihti on ELis terrorirünnakute toimepanijate seas ELi kodanikke, kes on sageli teise või kolmanda põlve rändajad, üles kasvanud liikmesriigis, mille vastu on rünnak suunatud, ning välismaalasi, kes võivad mõnel juhul olla sihtmärgiks võetud liikmesriigis kaua elanud;
- AA. arvestades, et meie avatud ühiskond ja piirid on haavatavad ning terrorirühmitused kasutavad seda ära; arvestades, et terroristid on kasutanud Euroopa riikidesse pääsemiseks rändajate ja varjupaigataotlejate marsruute, kasutades ära üleeuroopalist liikumisvabadust;
- AB. arvestades, et on esinenud dokumenteeritud juhtumeid², kus Daeshi terroristide Süüria ja Iraagi territooriumil toime pandud raskete kuritegude ohvrid, arvates, et nad on väljaspool ohtu, on uuesti kohtunud oma piinajatega ELi pinnal, kus mõlemad on kaitset palunud;
- AC. arvestades, et ebaseaduslike rändajate ja pagulaste voog tekitab probleeme nende integreerimisel Euroopa ühiskonda ning nõuab tugevdatud ja konkreetseid investeeringuid, mis on suunatud sotsiaalsele ja kultuurilisele kaasamisele;
- AD. arvestades, et ründamiseks võidakse kasutada uusi terrorismivorme, sh küberterrorismi ja massihävitusrelvi, võimaluse korral koos uue tehnilise varustusega, nagu droonid; arvestades, et nurjati rünnak, kus kavatseti kasutada väga mürgist bioloogilist mõjurit ritsiini; arvestades, et on juhtumeid, kus terrorirühmitused on kasutanud või plaaninud kasutada keemilist, bioloogilist, radioloogilist või tuumaainet (KBRT) ning jaganud sotsiaalmeedias võimalikke sihtmärke ja ründamise taktikaid ja meetodeid;
- AE. arvestades, et liikmesriikidel on hübriid- ning keemiliste, bioloogiliste, kiirgus- ja tuumaohtudega tegelemiseks erinevad strateegiad ning seetõttu erinevad valmisoleku tasemed;
- AF. arvestades, et Euroopa Ülemkogu tervitas 28. juunil 2018. aastal ühisteatist, mis käsitleb Euroopa vastupidavust hübriid- ning keemilistele, bioloogilistele, kiirgus- ja tuumaohtudele, et määratleda valdkonnad, kus tuleb ELi olulist panust nende ohtudega tegelemiseks veelgi suurendada ja tugevdada, ning kutsuda liikmesriike ja komisjoni üles tegema koostööd, et KBRT-julgeoleku tegevuskava kiiremas korras täielikult rakendada;
- AG. arvestades, et tuleb olla ettevaatlik poliitilise diskursusega, mida kasutavad nii vasak- kui ka parempoolsed agiteerijad terroriohu kohta või sellele tuginedes, et vältida ühiskondade polariseerumist ja mitte õõnestada demokraatiat, sotsiaalset ühtekuuluvust ja inimõigusi, mis annaks eelised terroriorganisatsioonidele ja täidaks nende eesmärgi;
- AH. arvestades, et 2015. aasta aprillis vastu võetud Euroopa julgeoleku tegevuskavas rõhutati, et vaja on võidelda terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vaheliste sidemete vastu, toonitades, et organiseeritud kuritegevus toetab terrorismi mitmesuguste eri kanalite kaudu, muu hulgas relvadega varustamise, uimastite salakaubaveost saadava rahastamise

¹ Europoli TE-SAT-aruanne, lk 14.

² <https://www.dw.com/de/jesidin-trifft-in-deutschland-auf-is-peiniger/a-45119776>

ja finantsturgudele imbumise kaudu;

- AI. arvestades, et suured rahvusvahelised terroriorganisatsioonid nagu Daesh ja Al Qaeda on majanduslikult iseseisvad, ning arvestades, et terroristlike rühmituste tuntud rahastamisvahendiks on ebaseaduslik kaubandus, sh kaupade, relvade, tooraine, kütuse, narkootikumide, sigarettide ja kultuuriväärtustega kauplemine, samuti inimkaubandus, orjandus, laste ärakasutamine, räkkit ja raha väljapressimine; arvestades, et organiseeritud kuritegevuse ja terrorirühmituste vahelised seosed on suur julgeolekuoht; arvestades, et need allikad võimaldaksid jätkata nende tulevase kriminaalse tegevuse rahastamist;
- AJ. arvestades, et terroriorganisatsioonide ja organiseeritud kuritegelike rühmituste vaheline suhtlus kujutab endast suurt ohtu, sest suutlikkusele ELi liikmesriikide tsiviilelanike seas hulgaliselt inimohvreid põhjustada lisandub logistiline suutlikkus seda võimalikuks teha; arvestades, et organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi vaheliste seoste kohta on liiga vähe õiguskaitsel- ja luurearuandlust ja -analüüsi; arvestades, et organiseeritud kuritegevusele keskendunud uurimis- ja õigusala suutlikkus on paljudes liikmesriikides ja ELi tasandil sageli puudulik;
- AK. arvestades, et terrorismi eesmärk on demokraatlikke riike nõrgestada ja neid kukutada; arvestades, et meie demokraatlike süsteemide tõhusal kaitsel on ülioluline roll poliitikutel ja valitsustel, kelle ülesanne on saavutada ulatuslik üksmeel ja ühiskonna vastupanuvõime;

Vägivaldse äärmusluseni viiva radikaliseerumise ennetamine ja selle vastu võitlemine

- AL. arvestades, et radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku tippkeskus on oluline platvorm, kus praktikud, nende hulgas õiguskaitseasutused saavad parimaid tavaid vahetada, ja arvestades, et tippkeskus on aidanud koguda olulist teavet radikaliseerumise ennetamise ja selle vastu võitlemise kohta¹;
- AM. arvestades, et olukord on igas liikmesriigis erinev ning vastselt läbi vaadatud radikaliseerumise vastane Euroopa strateegia võiks toetada riiklikke strateegiaid, mis on olulised selleks, et näha ette riikliku ja kohaliku tasandi programmide üldine raamistik; arvestades, et need strateegiad peavad olema sidusad ja tõhusad ning nõuavad kohalikele asutustele ja kodanikuühiskonna sidusrühmadele piisavat rahastust, et neid programme saaks rakendada;
- AN. arvestades, et on võimatu määratleda vaid üht radikaliseerumiseni viivat teed; arvestades, et tegurite ja ajendite seas on näiteks sotsiaalne ühtekuuluvus, poliitiline kontekst, majanduslikud tingimused, religioossed ja ideoloogilised ideaalid, isiklikud traumad ja psühholoogiline haavatavus, samuti ümbritsevad olud ja võrgustikud; arvestades, et sooline mõõde oli alles hiljuti alahinnatud ning naiste rolli kohta on käibel valearusaam; arvestades, et naised ei ole alati passiivsed subjektid, vaid tegutsevad ka mobiliseerijate, värbajate, annetuste kogujate ja isegi terroriaktide toimepanijatena;
- AO. arvestades, et mõned madala sissetulekuga linnaosad Euroopa linnades seisavad silmitsi

¹ Radikaliseerumise all mõeldakse keerulist protsessi, mille käigus üksikisik või rühm võtab omaks üha äärmuslikumaid usulisi ja/või poliitilisi ideid/vaateid, mis võivad viia vägivaldaaktideni, sealhulgas terroriaktide toimepanemiseni. Koosõlas komisjoni poliitikadokumentidega mõistetakse mis tahes viidet radikaliseerumisele kui radikaliseerumist, mis viib vägivaldse äärmusluse ja terrorismini.

massilise töötuse ja õigusriigi süstemaatilise kokkuvarisemisega, luues usulisele äärmuslusele ja terrorismile soodsa pinnase; arvestades, et sotsiaalse kaasatuse edendamine ning nende demokraatlike väärtuste aktiivne edendamine, mida kõik kodanikud peavad austama, võivad aidata vähendada tõrjutustunnet ja leevendada radikaliseerumisohtu; arvestades, et radikaliseerumise ja vägivaldse äärmusluse vastu võitlemine nõuab tihedat ja kooskõlastatud koostööd kõigi asjaosaliste vahel kõigil valitsustasanditel (kohalik, piirkondlik ja riiklik) ning samuti kodanikuühiskonna ja erasektoriga;

- AP. arvestades, et eksperdid tõstavad esile positiivseid tulemusi, mida annab mitut asutust hõlmav lähenemine, milles keskendutakse taristu loomisele, mis võtab arvesse radikaliseerumiseni viivaid eri teid ja ohustatud demograafilisi rühmi ning millega tagatakse, et erinevad mitme tasandi asutused ja organisatsioonid toetavad radikaliseerumisele vastuvõtlikke inimesi ja nende perekondi varajases staadiumis, ning milles rõhutatakse politsei toetavat rolli ja tugevdatakse seega suhet;
- AQ. arvestades, et siiani pole radikaliseerumise ennetamise ja radikaliseerumisevastase võitluse projektide tõhususe mõõtmiseks ühtegi konkreetset meetodit;
- AR. arvestades, et radikaliseerumise vastu võitlemiseks ja radikaliseerumise ennetamiseks saab kasutada mitme Euroopa fondi ja programmi vahendeid nii Euroopa, riiklikul, piirkondlikul kui ka kohalikul tasandil; arvestades, et kuni 2020. aastani antakse ELi eelarvest radikaliseerumisvastastele projektidele 314 miljonit eurot¹; arvestades, et nimetatud programmide tõhusust on vaja pidevalt hinnata; arvestades, et ennetavate radikaliseerumisvastaste meetmete tõhusust on oma olemuse tõttu keeruline mõõta ning see nõuab komisjoni, liikmesriikide, üksikute sidusrühmade ja teadurite vahelist tihedat koostööd;
- AS. arvestades, et Europol'i hinnangul oli 2018. aastal ELis umbes 30 000 radikaliseerunud džihaadivõitlejat;
- AT. arvestades, et ELi mitmes liikmesriigis esineb järjest rohkem vägivaldset radikaliseerunud äärmuslikku diskursust, mis esineb tihti trükiste või õpetuste või audiovisuaalse materjali kujul, sh sotsiaalvõrgustikes ja satelliittelevisiooni kanalitel; arvestades, et selline diskursus on vastuolus demokraatiaga, õigusriigi ja inimõigustega, õõnestab pluralismi, õhutab vägivalda ja sallimatust teiste uskude suhtes, on avalikult antisemiitlik, keeldub mehi ja naisi võrdseks pidamast ning edendab tagurlikke arusaamu kultuurist ja ühiskonnast;
- AU. arvestades, et Euroopas on teatavates raamatupoodides ja Internetis ülekaalukalt palju just vahhabiitlikku ja salafi kirjandust, mis saab inspiratsiooni vihakõnest; arvestades, et see globaliseerunud ja lihtsustatud versioon islamiusust on vastuolus Euroopa moslemikogukondade tavadega, raskendades nende laiemat lõimimist;
- AV. arvestades, et äärmuslik islamifundamentalism püüdleb selle poole, et religioon valitseks kõiki eluvaldkondi, nii isiklikke, poliitilisi kui ka sotsiaalseid, mille tagajärjeks võib olla

¹ Õiguse, tarbijate ja soolise võrdõiguslikkuse voliniku Jourová sõnavõtt vangide radikaliseerumise konverentsil Brüsselis 27. veebruaril 2018, http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-18-1221_en.htm

kommunitarismi vorm, mis on vastuvõtlik džihaadivõitlejatest värbajate tegevusele;

- AW. arvestades, et Euroopas on dokumenteeritud märkimisväärne arv radikaalseid vihajutlustajaid; arvestades, et vihajutlustajad on tihti pärit väljastpoolt ELi, samas kui mõned mošeed saavad läbipaistmatut rahalist toetust kolmandatest riikidest, millest paljudes valitseb autoritaarne või usuline riigikord, mis ei ole kooskõlas demokraatia, õigusriigi ja inimõigustega;
- AX. arvestades, et ELis on isehakanud usuõpetuse keskusi, mis levitavad äärmuslikke ideid ja kus alaealised, sh lapsed, võivad kokku puutuda demokraatia, õigusriigi ja inimõiguste vastaste, samuti vägivaldse sisuga õppematerjalidega; arvestades, et äärmuslikud organisatsioonid, mis panevad aluse terroristide värbamisele, kasutavad tihti ära noorte haavatavust, meelitades neid sotsiaalsete ja kultuuriliste pakkumistega;
- AY. arvestades, et eelkõige Daeshi, aga ka teiste suurte rahvusvaheliste terroristirühmituste kasutatav keerukas veebipõhine kommunikatsioonistrateegia, mis turustab terrorismi seda ülistades, pakub ülemaailmsest noortekultuurist kopeeritud vahendeid, nagu internetipõhised mängud, mistõttu see pakub lastele ja noortele suurt huvi; arvestades, et see mudel meelitab neid ka sotsiaalsete ja kultuuriliste võimalustega;
- AZ. arvestades, et paljud hiljutised uurimised on näidanud, et internet ja eriti sotsiaalmeedia võivad olla vägivaldse äärmusluseni viiva radikaliseerumise ajendiks, samuti ksenofoobsete rühmituste tööriistaks, mille kaudu levitada vihakõnet ja ebaseaduslikku sisu eelkõige noorte seas;
- BA. arvestades, et pärast korduvaid üleskutseid terrorismivastases võitluses rohkem osaleda on internetivaldkonna suurettevõtjad nüüd oma kohustust täitma asunud; arvestades, et 2015. aastal käivitatud ELi internetifoorumis teevad ettevõtjad koostööd, et oma veebilehtedelt terroristlik sisu vabatahtlikult eemaldada, kui nad leiavad, et see on vastuolus nende tingimustega; arvestades, et 2016. aasta mais koostati suurte infotehnoloogiaettevõtete tegevusjuhend, eesmärgiga võidelda ebaseadusliku vihakõnega internetis; arvestades, et selline vabatahtlik koostöö on sellegipoolest ebapiisav;
- BB. arvestades, et 2018. aasta teise kvartali lõpuks oli Europoli Euroopa internetisisust teavitamise üksus (EU IRU) juba hinnanud 54 752 kümnes eri keeles toodetud infosisu 170 veebiplatvormil, mille tulemusel väljastati 52 716 teavitust, mille alusel kuritarvitatud veebiteenuste pakkujad eemaldasid vabatahtlikult 89,5 % teavitatud infosisust¹;
- BC. arvestades, et kuigi veebist terroristliku sisu eemaldamisel on tehtud mõningaid edusamme, tuleb ettevõtjate kaasatust suurendada; arvestades, et eemaldamine pole tihti täielik, õigesti ajastatud ega püsiv, sisu eemaldatakse ühelt ettevõtja veebisaidilt, kuid jäetakse alles teisele samale ettevõtjale kuuluvale veebilehele, või võimaldatakse kasutajakontol ka pärast ettevõtja tingimuste vastase sisu postitamist edasi eksisteerida ja/või seda uuesti avada; arvestades, et ettevõtjate ja õiguskaitseasutuste tõhusat, põhjalikku ja läbipaistvat aruandlust tuleb paremaks muuta; arvestades, et asjaomastel ettevõtjatel ja kasutajatel peaks olema võimalik pöörduda kohtusse;

¹ Europol, 6. september 2018.

- BD. arvestades, et vastuseks sellele, et suuremad ettevõtjad eemaldavad rohkem sisu, kasutavad terrorirühmitused järjest enam uusi ja/või väikesi platvorme, mis terroristliku materjali kiireks eemaldamiseks nii hästi ei sobi; arvestades, et sellise väiksematele platvormidele ülemineku tõttu on väga vajalik täiendav tehniline tugi, et võtta kasutusele näiteks platvormist sõltumatud automaatsed vahendid, näiteks räsimestehnoloogia, mille abil on võimalik terroristlik sisu veebis eelnevalt väga täpselt kindlaks teha ja ennetada selle avaldamist;
- BE. arvestades, et uue tehnoloogia arendamine ning tehisintellekti ja algoritmide kasutamine võib võimaldada terroristlikku veebisisu kiiresti tuvastada ja sellest teada anda; arvestades, et automaatsete vahendite kasutamisel esineb ka valede kokkulangevuste oht;
- BF. arvestades, et uuringud ja aruanded on näidanud, kuidas vanglatest võivad hõlpsalt saada kuritegevuse ja terrorismi ühendamise mikrokeskkonnad, kus leiab aset värbamine ja võrgustike loomine; arvestades, et paljude vanglate siseolukord kiirendab õigusrikkujate radikaliseerumise ohtu, olles terrorismi kasvulavaks ja võimaldajaks; arvestades, et paljud vanglas karistust kandvad isikud lastakse varsti oma kogukonda tagasi ning sellega kaasnevad kindlad taasintegreerimise alased probleemid ja suur õigusrikkumise kordumise risk; arvestades, et selliste endast suurt ohtu kujutavate õigusrikkujate jälgimine on liikmesriikide julgeolekuteenistuste jaoks äärmiselt ressursimahukas; arvestades, et vanglarežiimil ja riskijuhtimisel võib olla nende ohtude vähendamisel oluline roll; arvestades, et kuigi liikmesriigid on tunnistanud, et üha ulatuslikuma radikaliseerumisega vanglates on vaja tegeleda, on siiani võetud vähe tõhusaid meetmeid;

Koostöö ja teabevahetus

Valdkonnaülelised küsimused

- BG. arvestades, et andmete säilitamine, mille puhul võetakse arvesse Euroopa Kohtu praktikat, on oluline uurimismenetluse osa; arvestades, et politsei- ja õigusasutused ja luureteenistused sõltuvad juhtumite edukal lahendamisel üldiselt suuresti sideandmetest; arvestades, et terrorismi käsitleva erikomisjoni töös tõstatati järjekindlalt küsimus sobiva andmete säilitamise korra vajalikkusest terrorismivastases võitluses;
- BH. arvestades, et krüpteerimine annab ühelt poolt olulise panuse infotehnoloogia valdkonna turvalisusse, kuid teisalt võivad krüpteerimist kasutada ka terroristid oma suhtluse ja salvestatud andmete kaitseks, mis põhjustab märkimisväärseid probleeme õiguskaitse-, julgeoleku- ja luureteenistustele, sest neil ei pruugi olla võimalik pääseda ligi olulisele luureteabele ja asitõenditele; arvestades, et krüpteerimine muutub eriti kriitiliseks, kui isegi vastutavad veebiteenuste pakkujad ei ole nõus suhtlust lahti krüpteerima või ei suuda seda;

Teabesüsteemid

- BI. arvestades, et olemasolevate süsteemide raamistik on killustunud, uusi süsteeme töötatakse parasjagu välja ning et uute süsteemide ettepanekuid ja reformiettepanekuid leitud lünkade ja tõkete kõrvaldamiseks alles arutatakse; arvestades, et killustunud raamistik tuleneb ajaloolistest teguritest ning reaktiivsest lähenemisest uute õigusaktide ettepanekute tegemisele ja nende vastuvõtmisele;

- BJ. arvestades, et Pariisi 2015. aasta rünnakute järel on teabevahetus märgatavalt suurenenud, kuid teabevahetuse alane teave näitab, et suur osa ELi andmebaasides kättesaadavast sisust ja sooritatud otsingutest pärineb vähestest liikmesriikidest;
- BK. arvestades, et infosüsteemide nõuetekohasel toimimisel on mitu takistust, näiteks olematu või puudulik rakendamine, olemasolevate süsteemide kohta käivate teadmiste ja/või piisava väljaõppe puudumine, piisavate ressursside, sealhulgas inimressursside, või materiaalse baasi puudumine ning teabesüsteemide halb andmekvaliteet;
- BL. arvestades, et infosüsteemid on võimalik jagada tsentraliseeritud ja detsentraliseeritud süsteemideks, millest esimesi haldab EL ja selle ametid ning teisi liikmesriigid; arvestades, et tsentraliseeritud infosüsteemid on Schengeni infosüsteem (SIS), viisainfosüsteem (VIS), Eurodac, riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem, kavandatud Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) ning kavandatud Euroopa karistusregistrite infosüsteem kolmandate riikide kodanike kohta (ECRIS-TCN);
- BM. arvestades, et teabevahetuse detsentraliseeritud süsteeme ja mehhanisme haldavad liikmesriikide asutused ja et need on Euroopa karistusregistrite infosüsteem (ECRIS) riiklike karistusregistrite andmete vahetamiseks; ELi broneeringuinfo süsteem (PNR), mis kohustab lennuliine jagama reisijate andmeid riiklike asutustega kõigi kolmandate riikide ja ELi vahel toimuvate lendude korral; reisijate täiustatud infosüsteem (API), mis kogub reisijate kohta teavet enne ELi suunduvaid lende, ning Prümi raamistik DNA, sõrmejälgedele ja sõidukite registreerimisandmete vahetamiseks;
- BN. arvestades, et Schengeni infosüsteem on Euroopa Liidu suurim, kõige laialdasemalt kasutatav ning kõige tõhusam infotehnoloogiline süsteem vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal, mida toetab SIRENE büroode võrgustik, ning mis annab märkimisväärset lisaväärtust rahvusvahelise politseikoostöö ja piirikontrolli valdkonnas ja iseäranis võitluses terrorismi vastu;
- BO. arvestades, et 2016. aastal toimunud viisainfosüsteemi hindamisel avastati, et liikmesriikides on sellele õiguskaitse eesmärgil ligipääsemine olnud piiratud ja killustatud;
- BP. arvestades, et vaatamata korduvatele üleskutsetele reisijate andmete (PNR andmed) registreerimise ELi süsteemi loomiseks, ei ole kõik liikmesriigid teinud samaväärseid jõupingutusi ning suurem osa neist ei ole järginud selle õigusakti rakendamise tähtaega; arvestades, et liikmeriigid, kes on selle tähtaja ületanud, peaksid viivitamata võtma kõik vajalikud meetmed selle direktiivi täielikuks ja vahetuks rakendamiseks;
- BQ. arvestades, et käivitatakse mitu pilootprojekti, mille eesmärk on kõrvaldada detsentraliseeritud ELi broneeringuinfo süsteemi puudused; arvestades, et teiste liikmesriikide broneeringuinfo üksuste taotlustele tuleb vastata kiiresti, mis võib olla keeruline, sest taotlusi töödeldakse käsitsi;
- BR. arvestades, et infohaldusstrateegia kuuenda tegevuste loetelu kontekstis on praegu käimas kaks katseprojekti, mille eesmärk on tagada detsentraliseeritud süsteemide seotus – tegu on projektiga ADEP (andmevahetusprotsessi automatiseerimine) ja projektiga QUEST (päringute tegemine Europoli süsteemides); arvestades, et kuus liikmesriiki juba lõövad kaasa katseprojekti ADEP, mis tegeleb politseitoimikute automatiseeritud

riikidevahelise edastamisega, ja see projekt toimib hästi; arvestades, et sellised projektid aitavad pakkuda tõelisi ja teostatavaid lahendusi probleemidele, mida põhjustab detsentraliseeritud infosüsteemide vastastikuse seotuse puudumine, ja aitavad suurendada liikmesriikide vahelist usaldust ja tihendada koostööd;

Koostalitlusvõime

- BS. arvestades, et komisjon tegi kaks ettepanekut määruse kohta, millega luuakse raamistik olemasolevate ja kavandataivate tsentraliseeritud infosüsteemide vaheliseks koostalitluseks politsei- ja õigusalse koostöö, varjupaiga- ja rändeküsimuste ning piiride ja viisade valdkonnas; silmas peetakse viisainfosüsteemi, Schengeni infosüsteemi, riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ja Eurodaci, kuid ka ETIAS-t ja ECRIS-TCN-süsteemi, kui vastavad õiguslikud alused on vastu võetud;
- BT. arvestades, et kurjategijaid saab praegu endiselt dokumenteerida erinevates omavahel ühendamata andmebaasides eri varjunimede all; arvestades, et praegune ELi andmehalduse struktuuri tuleb seetõttu täiustada koostalitluse abil, et kõrvaldada lüngad ja arvukad valeidentiteedid ning pakkuda õigel ajal õiget teavet;
- BU. arvestades, et ühe liikmesriigi territooriumil võib föderaalset, piirkondlikul ja kohalikul tasandil olla mitu eraldi detsentraliseeritud andmebaasi, kus andmete sisendid võivad eri süsteemides erinevad olla ning kus eri tasandi asjaomaste asutuste andmete jagamise või kontrollimise menetlused on keerulised või puuduvad hoopis;
- BV. arvestades, et ELi tasandil sõnumite ühtse formaadi, näiteks universaalse sõnumivormingu kasutamine muudab andmete ja teabe vahetamise osaliste ja koostalitlevate süsteemide vahel sujuvamaks; arvestades, et teatavate vahetuste korral konkreetsete universaalse sõnumivormingu väljade kasutamise kehtestamine võib aidata parandada andmekvaliteeti kõigis sõnumite vahetamisega seotud süsteemides; arvestades, et Europolis ja Interpolis tuleks samuti ergutada sellise ühtse sõnumivormingu kasutamist;
- BW. arvestades, et eu-LISA peaks infosüsteemides säilitatavate andmete jaoks määrama kindlaks automaatsed andmekvaliteedi kontrolli mehhanismid ja menetlused ning ühtsed andmekvaliteedi näitajad ja kvaliteedi miinimumstandardid; arvestades, et ELi infosüsteemid ja koostalitluse komponendid peaksid tegema automaatselt kindlaks esitatud nähtavalt ebaõiged või vastuolulised andmed, nii et päritoluliikmesriik saaks andmeid kontrollida ja võtta vajalikud parandusmeetmed;

Liikmesriikide sisene ja vaheline koostöö ja teabevahetus

- BX. arvestades, et sujuvamat koostööd takistavad asjaolud tulenevad sageli korralduslikest ja õiguslikest probleemidest liikmesriikide erinevate riiklike, piirkondlike ja kohalike struktuuride vahel; näiteks võib tuua kattuvad pädevused ja piisavalt piiritlemata volitused; kõhklemine andmete jagamisel, sest see võib tuua kaasa vastutuse vähenemise või oluliste infovoogude kadumise; õiguslikud takistused erinevate asutuste vahelisel andmete jagamisel; teenistused peavad ressurside saamiseks üksteisega võistlema, ning tehnilised tõkked teabevahetuses;
- BY. kuna andmete omandiõiguse põhimõte on ülimalt oluline, et tagada terrorismivastase

võitlusega tegelevate asutuste usaldus ELi andmebaaside kaudu teabe jagamisel liikmesriikide vahel ning Europoliga;

- BZ. arvestades, et luure- ja õiguskaitse teabe segamine toob kaasa tõsiseid õiguslikke probleeme ja riske kahte liiki teabele kehtivate erinevate aruandluskohustuse reeglite tõttu, sealhulgas ohustades kahtlusaluste põhiõigust õiglasele kohtumenetlusele, juhul kui luureandmeid kasutatakse kohtumenetlustes asitõendina; arvestades, et tuleb luua õiguslik raamistik teabe vahetamiseks luure- ja õiguskaitseasutuste vahel, eriti kuna luureandmed käivad sageli isikute kohta, kes ei ole veel kriminaaluurimises kahtlusalused, kuid võivad kuuluda terrorismivõrgustikesse või võivad olla tagasipöörduvad terroristidest välisvõitlejad; arvestades, et see ei tohi viia õigusnormide taseme madaldamiseni;
- CA. arvestades, et politsei- ja luureteenistused võtavad vastu, töötlevad ja edastavad nii salastatud kui ka salastamata teavet, mistõttu on vaja kõikides teabe kasutamise etappides erinevaid režiime; arvestades, et lisaks tuleb tavapärasest teabest eristada luureteavet ehk teavet, mida spetsialistid töötlevad konkreetsel otstarbel; arvestades, et tuleb vähemalt eristada politsei kriminaalasjaga seotud kriminaalluureteavet julgeolekuteabest, mida käsitletakse halduskeskkonnas;
- CB. arvestades, et luureandmetele tuleks anda spetsiaalne, veelgi kõrgem kaitsetase kui politseiandmetele, sest tegu on erinevate töömeetoditega, näiteks konfidentsiaalse teabe kogumine allikatelt ja informaatortelt, kes peavad jääma anonüümseks, ning teiste, tundlikkust eeldavate eesmärkidega;
- CC. arvestades, et üks võimalik lahendus võiks olla ka riigis terrorismivastase võitluse keskuste või üksuste loomine; arvestades, et sellised keskused annaksid erinevate teenistuste esindajatele võimaluse üksteisega regulaarselt suhelda ja arutada, kuidas oleks kõige parem koostööd teha ja teavet vahetada; arvestades, et see aitab teenistuste vahel usaldust tekitada ja parandada nende vastavate töömeetodite ja probleemide mõistmist;
- CD. arvestades, et julgeolekuteenistused teevad tavaliselt koostööd ja vahetavad teavet kas kahe- või mitmepoolselt – eelkõige terrorismivastase võitluse rühma kaudu ja ELi organitega ELi luure- ja situatsioonikeskuse kaudu –, jagades strateegilist teavet; arvestades, et tuleb leida praktiline lahendus õiguskaitse- ja luureasutuste paralleelse tegevuse ühendamiseks näiteks konkreetsete koostöövaldkondade kindlaks määramise abil, mis võimaldaks tõhusamat koostööd nii, et asutused jääksid ikkagi eraldiseisvateks;
- CE. arvestades, et terrorismivastase võitluse rühma ja ELi luure- ja situatsioonikeskuse struktuuride teabevahetuse eesmärgil kasutamise tõhusust on võimalik parandada;
- CF. arvestades, et liikmesriikide tsiviil- ja militaarjulgeoleku- ja luureagentuurid jagavad süstemaatiliselt oma luureandmeid, sealhulgas terrorismiga seotud teavet, Euroopa välisteenistuse koosseisu kuuluva ELi luure- ja situatsioonikeskusega, mis pakub erinevatele ELi otsuseid tegevatele organitele luureandmete analüüsi, varaseid hoiatusi ja olukorrateadlikkust;
- CG. arvestades, et päringutabamuse järgse teabe edastamine ainult artikli 36 alusel hoiatusteate esitanud liikmesriigi SIRENE büroole ja mitte teistele liikmesriikidele on mõnikord ebapiisav, et jälgida terrorismiga seotud isikute liikumist või täiendada selliste

isikutega seotud asjakohast teavet; arvestades, et teiste liikmesriikide, keda see võib puudutada, varane hoiatamine võib olla vajalik näiteks olukorras, kus isik ei naasnud otse päritoluliikmesriiki või kus teda saatsid teise/muu liikmesriigi kodanikud, kelle suhtes polnud antud ühtki hoiatust, kuna nad olid viimatinimetatud riigi pädevatele asutustele tundmatud;

CH. arvestades, et Ühendkuningriigi valitsus on teatanud ELile oma kavatsusest liidust 29. märtsil 2019 välja astuda; arvestades, et Ühendkuningriik on siiski väljendanud soovi jätkata koostööd ELiga julgeoleku ja terrorismivastase võitluse valdkonnas; arvestades, et EL ja Ühendkuningriik sõltuvad julgeoleku ja terrorismivastase võitluse valdkonnas teineteisest väga, kusjuures Ühendkuningriik osaleb mitmes olulisel ELi õigusvahendis kriminaalasjades tehtava õigusosalase koostöö valdkonnas ning tal on juurdepääs paljudele ELi teabevahetuse süsteemidele ja andmebaasidele; arvestades, et kõigi käimasolevate menetluste puhul tuleks ELiga kokkuleppele jõuda; arvestades, et tulevase lepinguga tuleks ette näha, et Ühendkuningriik ja EL peaksid jätkuvalt saama jagada, koguda ja analüüsida olulist teavet võitluses raskete kuritegude vastu; arvestades, et väljaastumisleping peaks tagama sujuva üleminekurežiimi ja vältima niipalju kui võimalik mis tahes lünki või takistusi tegutsemisel, mis vähendavad ELi võimet tõhusalt võidelda organiseeritud kuritegevuse ja terrorismiga;

Koostöö ja teabevahetus ELi ametitega

CI. arvestades, et tõhus ja süstemaatiline koostöö liikmesriikide ja ELi ametite vahel, kes tegutsevad oma õiguslike volituste kohaselt, ja terrorismivastase võitluse valdkonnas tegutsevate asutuste vahel on hädavajalik, eelkõige Europoli ja Eurojusti vaheline koostöö, et tõhusamalt toetada terrorirünnaku toimepanijate kindlakstegemist, nende tegevuse ennetamist ja uurimist ning toimepanijate üle kohtumõistmist; arvestades, et Eurojust on määranud terrorismivastase võitluse eriprokuröri, et luua ühendus Europoli Euroopa terrorismivastase võitluse keskusega kahe ameti vahelise koostöö ja teabevahetuse tihendamiseks;

CJ. arvestades, et teabevahetus ELi ametite vahel ei ole ideaalne erinevate turvaliste sidekanalite kasutamise tõttu; arvestades, et institutsioonidevahelise turvalise sidekanali loomine võiks hõlbustada ja parandada eri ametite nagu EU INTCENi, Europoli ja Frontexi teabevahetust;

CK. arvestades, et terrorismivastase võitluse kontaktametnikud võivad pakkuda lisaväärtust nii ametite tööle kui enda liikmesriikidele;

CL. arvestades, et liikmesriikides on erinev arv pädevaid asutusi, kellel on Europoli andmebaasidele ligipääs või kes saavad Europoliga ilma riikliku kontaktametniku vahendamiseta suhelda; arvestades, et teatud liikmesriikides puuduvad piirangutega ja turvalised riiklikud politsei sidevõrgud, mistõttu nende pädevatel asutustel puudub detsentraliseeritud ligipääs, eelkõige turvalisele teabevahetusvõrgule CT-SIENA;

CM. arvestades, et mitmes ELi õigusaktis, näiteks otsuses 2005/671/JHA, terrorismivastase võitluse direktiivis ja Europoli määruses nõutakse, et liikmesriigid jagaksid terrorismialast teavet asjaomaste asutustega; arvestades, et suurem korrapärane, õigeaegne ja süstemaatiline teabevahetus Europoli ja Eurojustiga, sh taustteabe jagamine nende õiguslike volituste kohaselt lihtsustab nende tööd juhtumite vahel seoste leidmisel

ning terroriaktide uurimise, nende eest kohtulikule vastutusele võtmise ja nende eest süüdi mõistmisega kaasnevatest probleemidest ja parimatest tavadest ülevaate andmisel; arvestades, et otsuse 2005/671/JSK raames ei vaheta liikmesriigid ikka veel omaalgatuslikult asjakohast teavet teiste liikmesriikidega, kui taolist teavet saaks kasutada terroriaktide ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks või nende eest kohtulikule vastutusele võtmiseks; arvestades, et Eurojustiga jagatakse viimastel aastatel rohkem teavet, kuid jagatava teabe hulk, liik ja ulatus erineb endiselt liikmesriigiti, mille tulemusel võib kättesaadav teave olla killustatud;

CN. arvestades, et Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet (CEPOL) panustab olulisel määral liikmesriikide ja prioriteetsete kolmandate riikide õiguskaitseametnike terrorismivastase võitluse väljaõppesse;

Vastastikune tunnustamine ja vastastikune õigusabi

CO. arvestades, et vastastikuse õigusabi mehhanismid asendatakse järk-järgult vastastikuse tunnustamise vahenditega, sest need aitavad ELis pädevate asutuste vahelist piiriülest koostööd parandada, muutes menetlused kiiremaks ja sujuvamaks; arvestades, et Euroopa vahistamismääruse otsus ja Euroopa uurimismäärus on näited vastastikuse tunnustamise vahenditest, mida spetsialistid peavad kasulikuks;

CP. arvestades, et vastastikuse tunnustamise põhimõte sõltub ühest küljest liikmesriikide vahelise vastastikuse usalduse kõrgest tasemest ning teisest küljest aitab see vastastikust usaldust suurendada, võimaldades erinevate liikmesriikide asutustel terrorismivastases võitluses tõhusalt koos töötada;

CQ. arvestades, et ühised uurimisrühmad lihtsustavad piiriüleste juhtumite korral uurimistegevuse ja süüdistuste esitamise koordineerimist ning võimaldavad reaajas vahetada teavet/asitõendeid; arvestades, et ühiste uurimisrühmade praktiline kasu hõlmab paremat teabevahetust, parimate tavade vahetamist, tõhusamat asitõendite kogumist ning osapoolte tegevuse vastastikust tunnustamist; arvestades, et ühised uurimisrühmad vajavad tõhusaks töötamiseks asjakohast rahastamist;

CR. arvestades, et digitaalsete asitõendite tagamisel ja hankimisel vastutava õiguskaitseasutuse nõudel ja tuginedes nõuetekohasele menetlusele on vajalik veebiteenuste pakkujate vaheline tihe koostöö, sest sellised asitõendid on terroriaktide uurimisel olulised;

CS. arvestades, et sisepiirideta Schengeni ala on ELi üks põhilisi saavutusi, mis on jätkusuutlik ainult siis, kui välispiiri tõhusalt turvatakse ja kaitstakse, piiride ebaseaduslik ületamine lõpeb ning raskete kuritegudega tegelemiseks võetakse sisejulgeoleku meetmed; arvestades, et on tehtud mitmeid ettepanekuid julgeolekukontrollide tõhustamiseks välispiiridel; arvestades, et mõned liikmesriigid on taotlenud suuremat paindlikkust sisepiirikontrollide ajutiseks taastamiseks, kui on tõsine oht avalikule korrale või julgeolekule, nagu tegi ettepaneku Euroopa Komisjon;

CT. arvestades, et 7. aprillil 2017 jõustus uus määrus 2017/458¹, millega muudeti Schengeni

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta määrus (EL) nr 2017/458, millega muudetakse määrust (EL) nr 2016/399 seoses asjaomastes andmebaasides tehtava kontrolli tugevdamisega välispiiridel (ELT L 74,

piirieskirju eelkõige vastusena terrorismiohu suurenemisele, et tagada kõigi välispiire ületavate isikute, sealhulgas vaba liikumise õigust omavate isikute süstemaatiline kontrollimine asjakohaste andmebaaside põhjal;

- CU. arvestades, et määruse mõningaid piirikontrolliga seotud aspekte ei ole veel rakendatud, näiteks andmebaaside süstemaatilist kasutamist piirikontrolli ajal ja nõutavate sisenemistingimuste põhjalikku kontrollimist;
- CV. arvestades, et Thalysi rongis 21. augustil 2015. aastal nurjatud rünnak, 13. novembril 2015. aastal Pariisis toimunud rünnakud ja 22. märtsil 2016. aastal Brüsselis toimunud rünnakud näitasid, et mõnel juhul said terroristid ära kasutada piirihalduspoliitika puudusi ELis ja mitmes liikmesriigis, kes ei olnud massiliseks inimeste sissevooluks valmis; arvestades, et õiguskaitseasutused on teatanud, et vähemalt kaheksa nende rünnakute toimepanijatest saabusid ELi 2015. aasta juulis, augustis ja oktoobris Kreeka kaudu, koos ebaseaduslike rändevoogudega; arvestades, et ülejäänud juhtudel jäid tulevased kurjategijad liikmesriikidesse hoolimata sellest, et nad pidid sealt lahkuma või tagasi saadetud saama; arvestades, et see näitab teatavaid puudusi ELi piirihalduspoliitikas ja selle rakendamises liikmesriikide tasandil;
- CW. arvestades, et nõukogu järeldustes 10152/17 soovitati liikmesriikidel vajadusel kasutada ebaseaduslike rändajate kontrollimiseks riiklikul tasandil pädevate asutuste koostatud ja nende kasutatavaid andmebaase ja riiklikku sõrmejälgede automaatse tuvastamise süsteemi, ning kontrollimiseks Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil Schengeni infosüsteemi, Europoli, viisainfosüsteemi, Eurodaci ja Interpoli andmebaase (I-24/7 võrgustik), ning konkreetsemalt nominaalandmete, varastatud ja kaotatud reisidokumentide andmebaasi (SLTD), terroristidest välisvõitlejaid, ning hoiatusteadetega seotud reisidokumentide andmebaasi (TDAWN);
- CX. arvestades, et Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametil lubatakse määruse (EL) 1168/2011 artikli 11 ja Euroopa Andmekaitseinspektori positiivse arvamuse põhjal isikuandmeid töödelda; arvestades siiski, et Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametil esineb terrorismiõiguse probleeme, sest määruses (EL) 2016/1624 sätestatud ainult 90-päevane isikuandmete säilitamise aeg on lühike; arvestades, et Eurojusti ja Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti vahel on sõlmitud ainult vastastikuse mõistmise memorandum, milles käsitletakse üldise, strateegilise ja tehnilise teabe vahetamist, kuid mitte isikuandmete vahetamist; arvestades, et Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile on vaja konkreetset õigusraamistikku, et nad saaksid oma ülesannete täitmiseks isikuandmeid töödelda;
- CY. arvestades, et Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametis töötavad ametnikel on vaja piiriületuspunktides kontrollide teostamiseks ligi pääseda Eurodaci, Schengeni infosüsteemi, riigist sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ja viisainfosüsteemi andmebaasidele;
- CZ. arvestades, et liidu kodanike isikutunnistustuste või vaba liikumise õigust omavate liidu kodanikele ning nende pereliikmetele antud elamislubade turvalisuse kohta ei ole praegu kehtestatud miinimumstandardeid ega ühiseid reegleid;

18.3.2017, lk 1).

- DA. arvestades, et kolmveerand välispiiridel ja ELis tuvastatud võltsitud dokumentidest jäljendavad liikmesriikide või Schengeni alaga seotud riikide väljastatavaid isikut tõendavat dokumente; arvestades, et kõige enam tuvastatakse võltsitud dokumente madalama turvalisuseastmega riiklike isikutunnistuste hulgast;
- DB. arvestades, et liikmesriigid ei kohusta nende territooriumil tegutsevaid lennuettevõtjaid kontrollima reisijate piletil esitatud isikuandmete vastavust isikutunnistuse või passi andmetele, mille tõttu on keeruline selgeks teha, kas tegemist on sama isikuga isik, kelle andmed on dokumendis kirjas; arvestades, et see on ELi siseste lendude jaoks äärmiselt oluline; arvestades siiski, et nõuetekohane isikusamasuse kindlakstegemine ja reisidokumentide autentimine peaks jääma politsei ülesannete hulka;
- DC. arvestades, et lahinguväljal kogutud tõendid on tihti hädavajalikud võimalike terroristidest välisvõitlejate ja ohvrite kindlakstegemiseks ja et need tuleb asjaomastesse andmebaasidesse lisada, et need reaalses piirivalvuriteni jõuaks ja neid saaks uurimise ja süüdistuste esitamise eesmärgil jagada uurijate ja prokuröridega;
- DD. arvestades, et ÜJKP mereväemissioonil EUNAVFOR MED (tuntud kui operatsioon Sophia) on terrorismivastase võitluse toetamiseks olemas tehnilised ja inimressursid; arvestades, et operatsioon Sophia mandaati tuleb muuta, et operatsioon saaks tõhusalt selles valdkonnas oma panuse anda, et hõlmata just terrorismivastast võitlust, võimaldades sellel tegutseda kõigi Vahemere ääres asuvate liikmesriikide vetes ning muude rannikuäärsete riikide vetes, mille jaoks tuleks taotleda kahepoolseid lepinguid või ÜRO Julgeolekunõukogu mandaati;

Terrorismi rahastamine

- DE. arvestades, et mitu liikmesriiki ei ole veel ratifitseerinud Euroopa Nõukogu 16. mai 2005. aasta konventsiooni rahapesu ning kriminaaltulu avastamise, arestimise ja konfiskeerimise ning terrorismi rahastamise kohta (tuntud ka Varssavi konventsioonina), mis on kõige täielikum rahapesu ja terrorismi rahastamise teemaline rahvusvaheline konventsioon; arvestades, et kuritegevuse tulemusel saadud omandi konfiskeerimine on väga tõhus tööriist kuritegevuse ja terrorismiga võitlemisel, kuna see jätab kurjategijad ilma nende ebaseadusliku tegevuse tagajärjel saadud tulust ja takistab terroriste rünnakuid korraldamast; arvestades, et rahapesuvastane töökond sätestab üleilmsed standardid rahapesu ja terrorismi rahastamise vastasele tegevusele ning tuvastab kohtualluvused, kus rahapesu ja terrorismi rahastamisega võitlemiseks kehtestatud meetmed on nõrgad;
- DF. arvestades, et eesmärgiga kõrvaldada seoses terrorirünnakutega tuvastatud puudujäägid võttis EL rahapesuvastase töökonna soovitude rakendamiseks vastu kaks õigusakti, nimelt 4. ja 5. rahapesuvastase direktiivi; arvestades, et liikmesriikidel oli neljanda rahapesuvastase direktiivi ülevõtmiseks oma siseriiklikku õigusesse aega 26. juunini 2017, kuid kõik liikmesriigid ei ole seda veel teinud; arvestades, et mitu liikmesriiki lubavad usaldusfondide, fondide ja äriühingute tegelike tulusaavate omanike anonüümsust, ning samuti esitajaaktsiaid, mis hõlbustavad rahavoogude päritolu ja sihtpunkti ning majandustegevuse omaniku varjamist, millega peidetakse terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse rahastamist; arvestades, et rahapesu tõkestamise 5. direktiiv suurendab nendes küsimustes läbipaistvust;
- DG. arvestades, et rahapesu, maksustamise vältimist ja maksudest kõrvalehoidumist käsitleva

liidu õiguse kohaldamisel ilmnenu väidetavate rikkumiste ja haldusomavoli uurimise komisjon kinnitas, et maksupetturid loodavad kutseliste vahendajate aktiivsele abile, kes näiliselt täidavad vastavaid juriidilisi kohustusi;

- DH. arvestades, et 2017. aasta juulis said Euroopa Komisjon ja Europol vaatleja staatuse Egmont Groupis, mis on 156 rahapesu andmebüroost koosnev ühendatud rahvusvaheline organ ja mille eesmärk on suurendada koostööd nii rahapesu andmebüroode kui ka muude pädevate asutuste vahel;
- DI. arvestades, et Daeshi ja muude terroristirühmituste rahastamiseks kasutatakse muu hulgas sotsiaalmeedias raha kogumise väär- ja kuritarvitamist, raha kogumist heategevus- ja mittetulundusühenduste kaudu, väikeste summade ülekandeid elektroonilisel teel ja ettemaksukaarte; arvestades, et kõigi nende variantide hõlbustamiseks kasutatakse mikrolaenude platvorme;
- DJ. arvestades, et koos tavapärase terrorismi rahastamise meetoditega, nagu eraannetused, väljapressimine, inimrööv lunaraha saamiseks, mittetulundusühenduste kuri- ja väärarvitamine, ametlikud ja mitteametlikud ülekandmise süsteemid, kuritegevusest saadud tulu kasutamine, sularaha või rahaliste vahendite ülekandmine pankade kaudu, on hiljutised terroristirühmitused näidanud ohtu, et terroriorganisatsioonid võivad oma tegevuse rahastamiseks kasutada ka uusi, arenevaid meetodeid, nt digitaalseid, internetipõhiseid maksemeetodeid, nagu krüptoraha, anonüümsed ettemaksukaardid ja mitteametlikud väärtuse ülekandesüsteemid; arvestades, et mõningaid krüptorahasid ümbritsev anonüümsus soodustab nende kasutamist ebaseaduslikes tegevustes; arvestades, et paari viimase aasta jooksul on kasvanud krüptoraha kasutamine organiseeritud kuritegelike rühmituste poolt kuritegevuse ja terrorismi rahastamiseks ning kuritegelike sissetulekute rahapesuks; arvestades, et Europol on teinud koostööd riikide ametiasutustega, et teha lõpp mitmele kuritegelikule operatsioonile, mis olid seotud krüptorahaga kauplemisega;
- DK. arvestades, et teatud riikides, kus pangandussüsteem on vähem arenenud, muudab mobiilsete pangateenuste laiaulatuslik kasutamine rahaülekannete saajate kindlaks tegemise tihti keeruliseks; arvestades, et rahaliste vahendite ülekandmisega mobiilpanganduse kaudu kaasneb suur oht, et see võib olla seotud terrorismi rahastamisega ning arvestades, et seetõttu peab pädevatel asutustel olema õigus jälgida teatavaid terrorismi rahastamise tehinguid, ilma et enamikul juhtudel takistaks seda pangasaladus; arvestades, et terrorismi rahastamise oht on seotud ka rahaliste vahendite kasutamise ja nende ülekandmisega alternatiivsete ülekandesüsteemide kaudu;
- DL. arvestades, et koostöö ja teabevahetus kohustatud isikute, rahapesu andmebüroode ja pädevate asutuste vahel on terrorismi rahastamise vastases võitluses keskse tähtsusega; arvestades, et rahapesu andmebüroodel peaks oma ülesannete täitmisel olema juurdepääs teabele ning nad peaks olema suutelised seda vahetama, sh õiguskaitseasutusega tehtava asjakohase koostöö kaudu; arvestades, et on ülimalt oluline veelgi parandada nende tulemuslikkust ja tõhusust, tehes liikmesriikidele ülesandeks sätestada täpsemalt, millised on rahapesu andmebüroode volitused ja kuidas toimub koostöö;
- DM. arvestades, et terrorismi rahastamise jälgimise programm on kasulik terrorismi rahastamise vastane vahend; arvestades, et see ei võimalda jälgida terrorismi rahastamist SEPA tehingute kaudu, mis põhjustab olulisi teabelünki; arvestades, et olemasolevat terrorismi rahastamise jälgimise programmi lepingut täiendav terrorismi rahastamise

jälgimise süsteem suurendaks ELi suutlikkust ennetada ja uurida terrorirünnakuid, pakkudes terrorismi rahastamise kohta olulist täiendavat teavet, ning et see oleks tõhusam ja efektiivsem kui kahtlaste tehingute alase finantsteabe jälgimine kahepoolsete või mitmepoolsete teabe- ja/või õigusabitaotluste kaudu; arvestades, et Euroopa Parlament on korduvalt üles kutsunud seda süsteemi kehtestama, eeskätt oma 25. novembri 2015. aasta resolutsioonis ELi kodanike radikaliseerumise ja terroriorganisatsioonide poolt värbamise ennetamise kohta¹;

Elutähtsa infrastruktuuri kaitse

- DN. arvestades, et elutähtsat infrastruktuuri hõlmavatel hädaolukordadel, eelkõige seoses terrorirünnakute või rünnakukatsega võib olla Euroopa kodanike ja liikmesriikide julgeolekule tõsised piiriülesed tagajärjed;
- DO. arvestades, et kuna teenuseid pakutakse üha keerukamate süsteemide kaudu, on praegune sektoripõhine lähenemisviis Euroopa elutähtsatele infrastruktuuridele iganenud;
- DP. arvestades, et küberrünnakud e-teenustele või omavahel ühendatud süsteemidele on hübriidohtude põhiline element; arvestades, et kasvaval arvul küberrünnakutel on või võib olla füüsiline mõju elutähtsatele infrastruktuurile ja selle kasutajatele; arvestades, et olemas on vajadus suurendada valmisolekut küberterrorismi ohtudega võitlemiseks;
- DQ. arvestades, et komisjoni koostatud ELi julgeolekupoliitika põhjalik hindamine ja direktiivi 2008/114/EÜ hindamisuuring näitavad, et oht elutähtsatele infrastruktuuridele tõenäoliselt kasvab jätkuvalt, ettevalmistuse ja reageerimise suutlikkust tuleb parandada, et direktiiv 2008/114/EÜ tuleb läbi vaadata ja et on asjakohane rakendada meetmeid seoses transporditaristuga; arvestades, et on vaja paremat raamistikku raudteede turvalisuse parandamiseks ja transporditaristu avalike osade, näiteks lennujaamade, sadamate ja meretranspordirajatiste, samuti rongijaamade ning ka energiatootmisrajatiste, eriti tuumaelektrijaamade kaitsmiseks;
- DR. arvestades, et rünnakutel elutähtsa infrastruktuuri vastu võivad olla katastroofilised tagajärjed; arvestades, et liikmesriigid peavad tagama nende rajatiste nõuetekohase ja kindla kaitse;
- DS. arvestades, et vahejuhtumitest teatamine on hädavajalik, et teha kindlaks puudused, parandada olemasolevate meetmete tõhusust, hinnata elutähtsa infrastruktuuri toimivust häirete korral, tõsta teadlikkust olemasolevate turvaplaanide läbivaatamise vajalikkuse kohta ning tuvastada uued ilmnevad ohud;
- DT. arvestades, et liikmesriigid peavad korraldama rohkem kriisidele reageerimise õppusi, sh kolmandates riikides, püüdes teha nendega koostööd ja suurendades suutlikkust;
- DU. arvestades, et elutähtsa infrastruktuuri ja pehmete sihtmärkide kaitse ja kindlustamine nõuab avaliku ja erasektori, sh kübervaldkonna tihedat koostööd;
- DV. arvestades, et kuna eraturvateenustel on roll vastupidavate turvaahelate tagamisel, peaks nende teenuste avalik hange seetõttu vastama konkreetsetele kvaliteedikriteeriumitele

¹ ELT C 366, 27.10.2017, lk 101.

sellistes aspektides nagu töötajate väljaõpe, tausta- ja pisteline kontroll, kvaliteedikontroll, nõuetele vastavuse tagamine, tehniliste arengute kasutuselevõtt ja lepingute haldamine;

- DW. arvestades, et pärast direktiivi 2008/114/EÜ hindamist 2012. aastal käivitas komisjon katsetapi, mis hõlmas nelja elutähtsat Euroopa tasandi infrastruktuuri (Eurocontrol, Galileo, elektrienergia ülekandevõrk ja gaasi ülekandevõrk);
- DX. arvestades, et komisjon teeb uut mitmeaastast finantsraamistikku käsitlevas teatises ettepaneku suurendada märkimisväärselt ELi rahastust julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas, sh ELi sisejulgeoleku valdkonnas;
- DY. arvestades, et mitme ELis toimunud terrorirünnaku toimepanijad olid ametivõimudele teada olevad isikud; arvestades, et sõidukeid rentivatel ettevõtetel puudub võimalus vahetada õiguskaitseasutustega sellist teavet nagu broneerimis- või reserveerimisandmed, mis võimaldaks võrrelda andmeid ametlike järelevalvenimekirjade ja politseiandmebaasidega;

Lõhkeainete lähteained

- DZ. arvestades, et 2015. ja 2016. aastal kasutati 40 % ELis toime pandud terrorirünnakute puhul lõhkeaineid¹;
- EA. arvestades, et enamikus rünnakutes kasutati lõhkeainena isevalmistatud lõhkeainet triatsetoontriperoksiidi², mis on endiselt terroristide esimene valik; arvestades, et triatsetoontriperoksiidi on üsna lihtne toota ja et selleks on vaja ainult paari ainet; arvestades, et paljud neid aineid kasutavad tsiviiltehad ja asutused jäävad kurjategijatele, sh terroristidele kättesaadavaks, kuna liikmesriigid ei ole hoolimata ELi keemilise, bioloogilise, radioloogilise ja tuumaalase (KBRT) julgeoleku tegevuskavast kehtestanud täidesaatvaid kontrollimeetmeid;
- EB. arvestades, et hoolimata määrusest (EL) nr 98/2013 saavad mõned terroristid endiselt kätte lõhkeainete lähteaineid, eelkõige triatsetoontriperoksiidi valmistamiseks; arvestades, et I lisas nimetatud aineid on endiselt võimalik hankida; arvestades, et määrus (EL) nr 98/2013 ei taga piisavaid piiranguid ja kontrollimeetmeid, kuna seal on näiteks nõutud ainult tehingute registreerimist; arvestades, et rangemate kontrollide tagamine on keskne prioriteet;
- EC. arvestades, et kõige tõsisemad rakendusprobleemid on kogu tarneahelat hõlmav vähene teadlikkus kehtivate õigusaktide kohta, mida põhjustab ettevõtjate (majapidamistoodete jaemüüjad) arvukus, ning samuti piirangute jõustamine veebipõhise müügile, importimisele ja ELi-sisesele liikumisele;
- ED. arvestades komisjoni 17. aprilli 2018. aasta ettepanekut (COM(2018) 209 (final)) võtta vastu uus määrus lõhkeainete lähteainete kohta, mis pakub rangemaid ja ühtlustatumaid reegleid seoses selliste ainete ja segude kättesaadavaks tegemise, importimise, omamise ja kasutamisega, mida võidakse väärkasutada lõhkeainete ebaseaduslikuks

¹ Europoli 2017. aasta aruanne terrorismi olukorra ja suundumuse kohta (Te-Sat), lk 10.

² Europoli aruanne Te-Sat 2017, lk 15.

valmistamiseks, eesmärgiga piirata nende kättesaadavust üldsusele ning tagada asjakohane teatamine kahtlust äratavatest tehingutest kogu tarneahelas;

- EE. arvestades, et internetipõhistes kauplemiskohtades saab kemikaale leida nende nimetuse, valemi või Chemical Abstracts Service'i (CAS) registrinumbri järgi, kuid paljudel juhtudel on kirjas ainult aine tavanimetus; arvestades, et nimetustel on nii palju variatsioone, et konkreetsete ainete nimekirjas esinemist oleks lihtsam kindlaks määrata, kui nõutud oleks ka otsimist võimaldava CASi numbrilise lisamine;
- EF. arvestades, et määruses käsitletakse ainult müüki üldsusele, kuid mitte müüki kutselistele kasutajatele, keda määruses ei määratleta; arvestades, et kutselise kasutaja määratlemise kriteeriumid on kogu siseturul erinevad;
- EG. arvestades, et 17. aprilli 2018. aasta mõjuhinnangu (SWD(2018)0104) ja sellega seonduva määruse (COM(2018)0209) ettepaneku kohaselt tuleks laiendada tolliametite koolitamist lõhkeainete ja lõhkeainete lähteainete tuvastamiseks oma ülesannete täitmise käigus välispiiril;

Ebaseaduslikud relvad

- EH. arvestades, et juurdepääs tulirelvadele ja lõhkeseadete komponentidele on terrorirünnakute võimaldamisel on väga oluline roll; arvestades, et ELis peavad vägivaldsed äärmusrühmitused relvade saamiseks tihti kuritegelike võrgustike poole pöörduma; arvestades, et Europoli 2018. aasta Te-Sati aruande kohaselt kasutati tulirelvi 41 % puhul kõigest rünnakutest, mis on võrreldes 2016. aastaga veidi rohkem (38 %)¹;
- EI. arvestades, et viimastel aastatel on täheldatud ümbertehtud paukpadrunrelvade arvu ja uuesti laskekõlblikuks muudetud tulirelvade arvu kasvu; arvestades, et mitu hiljutist rünnakut on täide viidud ka eri liiki nuge kasutades;
- EJ. arvestades, et ka kuritegevuse ja terrorismi vaheline seos muudab tulirelvad terroristide jaoks hõlpsamini kättesaadavamaks;
- EK. arvestades, et nõukogu 8. oktoobri 2015. aasta järeldustes kutsutakse liikmesriike üles süstemaatiliselt edastama Interpolile ja Europolile asjakohaseid andmeid;

Välismõõde

- EL. arvestades, et hulk ELi naabruses asuvaid piirkondi, nagu Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika ning ka Balkani riigid seisavad silmitsi tõsiste probleemidega, näiteks terroristidest välisvõitlejate ja tagasipöördujate haldamine ning samuti kodumaised radikaalsed üksused;
- EM. arvestades, et Balkani riigid on Euroopa stabiilsuse jaoks endiselt võtmetähtsusega piirkond; arvestades, et terrorismi ja islamiäärmuslusega seotud probleemid teravdavad veelgi piirkonnas valitsevat olukorda, mida on juba nõrgestanud etniline, poliitiline ja sotsiaalne polarisatsioon ning kuritegelikud võrgustikud; arvestades, et piirkonna riigid on juba olnud terrorismi sihtmärgiks (rünnakud hoiti ära) ja et neid kasutatakse juba

¹ Europoli aruanne Te-Sat 2018, lk 9.

inimeste ja relvade transiidiriikidena;

- EN. arvestades, et Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riigid on seisnud silmitsi suurte terrorirünnakutega ja on endiselt peamisteks sihtmärkideks; arvestades, et lisaks kriitilisele sotsiaalsele ja majandusolukorrale võib nendes riikides tekkida mitmeid probleeme seoses Daeshi ja Al-Qaeda terroristidest välisvõitlejate tagasipöördumisega, kuna suur hulk džihaadivõitlejaid on sellest piirkonnast pärit; arvestades, et rünnakuid võimaldab tõkestada ja terrorivõrgustikke likvideerida teabevahetus ja tugev partnerlus nende võtmetähtsusega kolmandate riikidega, kasutades selleks ELi tasandil koordineeritud lähenemisviisi ja pakkudes suutlikkuse suurendamise kaudu koostööd ja abi;
- EO. arvestades, et sellised piirkonnad, nagu Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika, Sahel, Aafrika Sarv, Pärsia laht ja Kesk-Aasia on samuti kogenud Daeshi ja Al-Qaedaga seotud terroristlike võrgustike arengut; arvestades, et tõsine probleem on usuline äärmuslus ja usurühmituste vaheline vägivald, mis saab rahastust, kuna see laseb terroristlikel võrgustikel levida, teiste kuritegelike ettevõtmistega ühenduda ning nendes piirkondades tegutseda, võttes sihikule Euroopa ja selle huvid;
- EP. arvestades, et on oluline, et Euroopa Liit säilitaks terrorismivastases võitluses tugeva koostöö kolmandate partnerriikidega; arvestades, et tuleb säilitada dialoogi meetmeid ja tegevuste kohta terrorismi, selle rahastamise ja radikaliseerumise ennetamisel, eelkõige Pärsia lahe riikidega; arvestades, et muu hulgas on vaja nende võtmetähtsusega kolmandate riikidega tehtavat parlamentidevahelist koostööd;
- EQ. arvestades, et EL teeb kolmandate riikidega terrorismivastase võitluse alal mitut liiki koostööd; arvestades, et terrorismivastaste programmide rahastamiseks välismaal saab kasutada mitmesuguseid ELi vahendeid; arvestades, et EL on võtnud kasutusele terrorismivastase võitluse ekspertide võrgustiku ELi delegatsioonides; arvestades, et ELi ametid, näiteks Eurojust või CEPOL teevad samuti terrorismivastase võitluse valdkonnas kolmandate riikidega koostööd, näiteks strateegiliste ja operatiivlepingute kaudu;
- ER. arvestades, et terrorismivastase võitluse valdkonnas on olemas ELi sanktsioonide süsteem, mis sisaldab kolme tüüpi meetmeid ja mida rakendab Euroopa välisteenistus; arvestades, et see süsteem ei ole täielik ning menetluslike piirangute ja liikmesriikide vastuseisu tõttu ei kasutata seda piisavalt;
- ES. arvestades, et 19. juunil 2017. aastal vastu võetud nõukogu järeldustes ELi terrorismivastase välistegevuse kohta tuletatakse meelde ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonide ja operatsioonide rolli terrorismivastases võitluses, rõhustades sellel eesmärgil julgeolekut, stabiilsust ja piirikontrolli, viies läbi julgeoleku valdkonna reform, suurendades terrorismivastase võitluse alast suutlikkust ja arendades teabevahetust;

Terrorismiohvid

- ET. arvestades, et liiga palju on inimesi, kes on ELis saanud terrorismi läbi otseselt kannatada, mistõttu tuhandete perekondade pikaajalist heaolu kahjustab nende traumajärgne seisund; arvestades, et ohvrite täpse arvu kohta puuduvad ühtlustatud andmed; arvestades, et enne 2001. aastat langes enamik terrorismiohvrid peamiselt IRA ja ETA arvele, kuid pärast

seada on enamik surmasaanuid olnud Al-Qaeda või Daeshi organiseeritud või nendest innustust saanud terrorirünnakute ohvrid;

- EU. arvestades, et terrorirünnakute põhjustatud surmad hävitavad perekondi ning et paljud terrorirünnaku üle elanud ja nendes vigastada saanud inimesed kannatavad puuete, elu rikkuva ja muutva jäsemete kaotuse ja psühholoogiliste probleemide all ja et nende kannatused mõjutavad tugevalt lähedasi pereliikmeid ja kogukonda, samas kui ohvrite pikaajalised vajadused jäetakse liiga tihti tähelepanuta siis, kui need ei ole enam meedia tähelepanu keskpunktis; arvestades, et traumajärgse stressi sündroom on Euroopa rahvatervise jaoks oluline tervishoiuküsimus; arvestades, et puuduvad kogu Euroopat hõlmavad arvandmed terrorismi mõju kohta elanikkonna vaimsele tervisele pärast erinevaid rünnakuid;
- EV. arvestades, et terrorismiohvrite olukord on väga eriline ja et nende vajaduste täitmine ei ole mitte ainult ELi, rahvusvahelise ja riikliku õiguse kohane juriidiline kohustus, vaid ka kogu ühiskonna vastutus; arvestades, et hiljutistel rünnakutel ELis on olnud paljudest eri liikmesriikidest pärit ohvrid;
- EW. arvestades, et Euroopa tasandil puudub terrorismiohvrite defineeritud õiguslik seisund ühiskondlikele teenustele juurdepääsu või hüvitise saamise õiguse eesmärgil; arvestades, et Euroopas toimunud hiljutiste terrorirünnakute ohvrid pole endiselt saanud õiglase kohtlemise osaliseks ning neile pole võimaldatud asjakohast ravi, ohvriabiteenuseid ja rahalist toetust; arvestades, et terrorismiohvitel on oht saada teisese ohvristamise osaliseks, mis mõjutab neid nii kohtumenetlustes kui ka paljudes kokkupuudetes muude riiklike ja mitteriiklike üksustega;
- EX. arvestades, et direktiivi (EL) 2012/29 sätete tõlgendamises riiklikul tasandil esineb endiselt erinevusi; arvestades, et komisjon ei ole direktiivi rakendamise kohta ikka veel aruannet esitanud; arvestades, et 30. mail 2018. aastal võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni selle direktiivi rakendamise kohta¹;
- EY. arvestades, et terrorismiohvritele hüvitise maksmine on ühiskonna viis tunnistada rünnaku põhjustatud kahju ning samas on see rahalise toetuse ja kahju korvamise vahend; arvestades, et hüvitiste suurus ja menetlused on liikmesriigiti väga erinevad, mis süvendavad ohvrite poolt tajutavat ebaõiglust ja nende kogetud kannatusi;
- EZ. arvestades, et tugisüsteemid tuleb luua viisil, mis tagaks selle, et ka piiriüleste ohvritega arvestatakse pidevalt ja süstemaatiliselt ning et neile pakutaks tuge nende endi riigis, samal ajal hoides kontakti toetuse pakkujatega riigis, kus rünnak toimus;
- FA. arvestades, et Eurojust on hõlbustanud vastastikuse õigusabi taotluste täitmist, et koordineerida ja tagada abi terrorismiohvrite õiguste kasutamisel, võttes arvesse välisriikidest pärit kannatanute erinevaid õigusi ja rolli nende riiklikes õigussüsteemides;
- FB. arvestades, et ettevõtted, sealhulgas VKEd, võivad samuti terrorismi tõttu kahju kanda, näiteks varalist kahju ja äritegevuse katkestusi;
- FC. arvestades, et parlament on esitanud katseprojekti ettepaneku, et luua terrorismiohvrite

¹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0229.

Euroopa koordineerimiskeskus, mis tooks kokku peamised eksperdid, ohvrite eestkõnelejad ja asjaomased organisatsioonid kogu Euroopast, et teha kindlaks terrorismiohvrite peamised prioriteedid ja probleemid ning pakkuda piiriülest koordineeritud tuge;

Põhiõigused

- FD. arvestades, et Euroopa Liidul on demokraatlike väärtuste, sh õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste edendamisel tähtis roll; arvestades, et ELis on äärmuslikke usulisi ja poliitilisi vaateid ja tavasid, mis põhimõtteliselt vastanduvad nendele väärtustele;
- FE. arvestades, et terrorismivastased meetmed ja õiguste kaitse ei ole omavahel vastuolus, vaid on teineteist vastastikku täiendavad ja tugevdavad eesmärgid; arvestades, et põhiõigused peavad olema tagatud ja kaitstud iga üksikisiku jaoks ning kõik terrorismivastase võitluse meetmed peaksid süütut ja asjasse mitte segatud üldist elanikkonda võimalikult vähe mõjutama;
- FF. arvestades, et mis tahes terrorismivastased meetmed peavad alati täielikult tagama kõik põhiõigused ja põhimõtted, sealhulgas eraelu puutumatus ja andmekaitse, mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabaduse õiguse ning menetluslikud tagatised, nagu süütuse presumpatsioon, õigus õiglasele kohtulikule arutamisele ja õigus teabele, tagades, et üksikisikutel on tõhusad õiguskaitsevahendid oma põhiõiguste rikkumise vaidlustamiseks, sealhulgas võimalus saada õiguskaitset, ning et järgitakse menetlusõigusi käsitlevat liidu õigustikku; arvestades, et selliste meetmete puhul tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta Euroopa Liidu Kohtu praktikat;
- FG. arvestades, et on väga oluline, et terrorismivastased juurdlused järgiksid kõrgeid professionaalsuse standardeid ja et kõik rakendatud meetmed oleksid sihipärased, proportsionaalsed ja vajalikud; arvestades, et terrorismivastase võitluse poliitika ei tohi põhjustada sotsiaalset tõrjutust ja häbimärgistamist; arvestades, et Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametilt võiks tema mitmeaastase raamistiku kontekstis küsida arvamust terrorismivastaste õigusaktide kohta;
- FH. arvestades, et õiguskaitsetöötajad ja kohtuametnikud on terrorismivastaste operatsioonide esiliinil; arvestades, et on mitmeid dokumenteeritud juhtumeid, kus vägivaldsed äärmuslased on võtnud sihikule ja ähvardanud politsei- ja kohtuametnikke ja nende perekondi, ning millest osa on tipnenud vägivaldsete füüsiliste rünnakute ja isegi mõrvadega; arvestades, et ülimalt oluline on poliitiline ja avalik toetus õiguskaitse- ja kohtutöötajatele, kes eluga riskides kaitsevad terrorismivastastes juurdlustes põhiõigusi;
- FI. arvestades, et Euroopa Liidu põhiõiguste harta kohaselt keelatakse puude tõttu diskrimineerimine ja selles tunnistatakse puudega inimeste õigust saada kasu meetmetest, mille eesmärk on tagada nende iseseisvus, sotsiaalne ja tööalane integratsioon ning osalemine ühiskonnaelus; arvestades, et puudega inimeste õigusi kaitseb ELis ka ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioon;

Soovitused

Institutsiooniline raamistik

1. leiab, et kuigi liikmesriigid on oma suveräänsete õiguste tõttu ohtude ennetamise ja nendele reageerimise alal esiliinil, on tingimata vaja täielikult tunnustada Euroopa Liidu rolli ja julgeolekuliidu raames vastu võetud terrorismivastase võitluse meetmeid liikmesriikide toetamise, koordineerimise, parimate tavade jagamise, ühiste lahenduste leidmisega ja lisaväärtuse loomise vallas, et aidata neil tõhusamalt võidelda radikaliseerumise, äärmusluse ja terrorismi ilmingute vastu; on seisukohal, et sisepiirideta alal on Euroopa tasandi meetmed väga olulised julgeoleku kõrge taseme tagamiseks kogu Euroopa territooriumil, ning et koostöö süvendamine ja teabevahetus liikmesriikide vahel ja Euroopa Liiduga on äärmiselt oluline, et reageerida tõhusalt terrorismiohule ja seda ära hoida ning kodanikke kaitsta; kutsub liikmesriike ja liidu institutsioone üles töötama ühise strateegilise kultuuri nimel;
2. on seisukohal, et EL ja liikmesriigid peaksid täiustama omavahelist koostööd, ning sel eesmärgil tugevdama olemasolevaid Euroopa organeid, ELi eriasutusi ja -teenistusi ning liikmesriikide pädevate asutuste ja õiguskaitseasutuste vahelisi koostöökanaleid; on seisukohal, et nendele ELi ametitele tuleks anda suurenenud töökoormusega tegelemiseks piisavad vahendid;
3. rõhutab, et on oluline vahetada häid tavasid liikmesriikide vahel Euroopa Liidus, aga ka kolmandate riikidega; tunneb heameelt algatuste pärast, mida on teinud mõned liikmesriigid, aga ka kohalikul tasandil linnad või isegi eraosalejad, et teha kindlaks vahendid, mis oleksid terrorismivastases võitluses tõhusad;
4. palub komisjoni järgmisel presidendil säilitada julgeolekuliidu voliniku eraldiseisev ametikoht;
5. kutsub nõukogu üles säilitama terrorismivastase võitluse koordinaatori ametikoht; leiab, et ELi terrorismivastase võitluse koordinaatoril peaks jätkuvalt olema aktiivne roll ELi reageeringu tugevdamisel terrorismivastases võitluses; palub selgitust, milline on terrorismivastase võitluse koordinaatori, kui ELi pädevate institutsioonide ja liikmesriikide agentuuride vahelise ühenduslüli staatus ja roll;
6. leiab, et vabadus, turvalisus ja õigus on kolm aspekti, mida ei saa analüüsida eraldi; leiab, et põhiõiguste austamine peab olema kõikide terrorismi teemaliste seadusandlike algatuste oluline osa; nõuab tungivalt, et Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni pädevus hõlmaks jätkuvalt terrorismivastast võitlust, et tagada ühtsus vabaduse, turvalisuse ja õiguse valdkonnas tehtava muu seadusandliku tööga;
7. kutsub nõukogu üles laiendama Euroopa Prokuratuuri volitusi, et see hõlmaks võitlust organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi vastu;
8. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles täiendavalt tugevdama ja toetama ATLASe võrgustikku, mis koosneb ELi liikmesriikide terrorismivastase tsiviiltegevuse eriüksustest;
9. nõuab tungivalt, et komisjon viiks süstemaatiliselt läbi tulevaste terrorismivastast võitlust käsitlevate seadusandlike ettepanekute mõju hindamise ning konsulteeriks kodanike ja ekspertide sidusrühmadega;

Terrorismoht

10. palub komisjonil teha liikmesriikidega koostööd, et suurendada läbipaistvust ja parandada ühist arusaama ohutasemetest; palub liikmesriikidel edastada ohutase muutmist ja selle põhjuseid käsitlevad andmed võimalikult kiiresti; palub komisjonil ja liikmesriikidel mitte piirduda oma nägemuses terrorismist ainult džihadismi probleemidega, vaid jääda sama valvsaks seoses terrorismiohuga, mis põhineb muudel ajenditel, nagu näiteks Europoli Te-Sat aruandes nimetatud põhjustel;
11. palub komisjoni edendada asjakohastes rahvusvahelistel foorumitel terrorismi selget liigitamist inimsusevastaseks kuriteoks, nagu on sätestatud Rooma statuudi artiklis 7, mis viis Rahvusvahelise Kriminaalkohtu loomiseni;
12. kutsub kõiki liikmesriike kooskõlas Euroopa Nõukogu järeldustega¹ üles tunnistama, et Daesh on pannud toime genotsiidi, eeskätt jeziidide, kristlaste ja muude kui sunniitidest muslimite vastu ning nõuab, et kõik liikmesriigid võtaksid kiireid ja tõhusaid meetmeid kooskõlas 1984. aasta genotsiidikonventsioonist tulenevate kohustustega ennetada genotsiidiakte ja nende eest karistada ning kooskõlas oma üldise kohustusega võidelda kuritegude vastu rahvusvahelise õiguse alusel;
13. kutsub liikmesriike ja asjaomaseid ELi ameteid üles jälgima kõiki terroristidest välisvõitlejaid ning tagama ühtlustatud turvalisuse ja kohtulikud järelemeetmed seoses isikutega, kes on tuvastatud kui Euroopasse tagasipöördujad; palub komisjonil aidata liikmesriike kooskõlastatud klassifitseerimissüsteemide loomisel, et eristada suure, keskmise ja väikese riskiga tagasipöördujaid;
14. soovitab liikmesriikidel pakkuda tagasipöörduvate lastega tegelemiseks sobivaid struktuure, ja eelkõige välja töötada spetsiaalne tagasipöörduvate laste jaoks mõeldud riskide ja vajaduste hindamise töövahend, mis põhineks laste arengu etappidel ja sellel, kuivõrd nad osalesid välismaal kuritegelikus tegevuses; rõhutab, et rehabiliteerimisprogrammid peaksid põhinema valdkonnaülesel lähenemisel, mis toob kokku erinevad teadmised, sh kogunud spetsialistide kogemused traumade, äärmusluse, laste arengu, hariduse ja riskihindamise valdkonnas vastavalt kohalikele ja riiklikele oludele, samuti soovitab luua selle murettekitava nähtusega tegelemiseks vajalikud ja selged õiguslikud ja organisatsioonilised struktuurid; julgustab liikmesriike tegema koostööd Rahvusvahelise Punase Risti Komiteega, kuna sellel organisatsioonil on antud valdkonnas eriline juurdepääs ja eriteadmised;
15. palub komisjonil läbi vaadata ja uuendada keemilise, bioloogilise, radioloogilise ja tuumaalase (KBRT) julgeoleku tegevuskava ja liikmesriikidel luua või tugevdada ja säilitada asjaomased tsiviilkaitse meetmed, et olla valmis KBRT-rünnakuteks, ning võtta selleks tööle kvalifitseeritud personal, keda koolitatakse regulaarselt ja kelle hulka kuuluvad nii täistööajaga kui vabatahtlikud töötajad, ning luues ühtlasi asjakohase tehnilise infrastruktuuri, sealhulgas reageerimisvahendid, nagu spetsiaalsed mobiilsed tuvastamissüsteemid, oluliste ravimite varud, ohvrite eest hoolitsemine ning parimate tavade jagamine; rõhutab, et need meetmed peavad olema kooskõlas

¹ Euroopa Nõukogu 22. septembri 2017. aasta aruanne „Prosecuting and punishing the crimes against humanity or even possible genocide committed by Daesh“ (Daeshi poolt toime pandud inimsusvastaste kuritegude või isegi võimaliku genotsiidi eest vastutusele võtmine ja karistamine).

valdkondadevahelise strateegiaga, mis hõlmab koordineerimismeetodeid, teavitusmenetlusi, standardprotokolle, evakueerimisplaanide koostamist, avalikke häiresüsteeme ja vahejuhtumitest teatamist; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles neid strateegiaid järk-järgult ühtlustama; palub liikmesriikidel luua või tugevdada spetsialiseeritud laboratooriumeid; palub komisjonil koostöös Euroopa Parlamendiga toetada asjakohast piiriülest teadustegevust; julgustab tegema tõhustatud koostööd NATO KBRT tippkeskusega, et tagada parimate tavade edastamine ELi ja NATO liikmesriikide päästetöötajate vahel;

16. julgustab liikmesriike ja komisjoni tegema koostööd erasektoriga mehhanismide loomiseks, millega tagatakse meditsiiniliste vastumeetmete usaldusväärne, järjepidev ja piisav varu, sealhulgas võimalusega kasutada ELi ühishangete mehhanismi, mis loodi 22. oktoobri 2013. aasta otsusega 2013/1082, milles käsitletakse tõsiseid piiriüleseid terviseohte¹;
17. nõuab tungivalt, et ligipääsetavuse lihtsustamiseks ajakohastataks Europoli lõhkeainete Euroopa andmebaasi ja laiendataks seda Euroopa analüüsiprojektile, mis toimib kõigist ELis toime pandud KBRT-rünnakutest teavitamise ja sellealase koordineerimise keskusena, ning täiendada seda valdkondadevahelise ja piisava personaliga varustatud analüüsimeeskonnaga;
18. peab tervitatavaks komisjoni kavatsust tugevdada ELi KBRT-valmisolekut ja reageerimisvõimet õiguskaitse-, kodanikukaitse ja tervishoiuasutuste ning vajadusel piirivalve- ja tolliametite valdkonnadevaheliste meetmetega, kasutades selleks olemasolevaid rahastamis- ja operatiivvahendeid, eelkõige liidu kodanikukaitse mehhanismi, Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Ametit ning politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisiohje rahastamisvahendit;
19. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid kehtestaksid ühised standardid taustakontrolli menetlusteks haavatavates asutustes nagu tuumaelektrijaamad või spetsialiseeritud laboratooriumid;
20. julgustab liikmesriike kasutama paremini ära KBRT-ainete tehnilisi tuvastamissüsteeme, eeskätt suurtel avalikel üritustel, ning palub komisjonil koostöös Euroopa Parlamendiga teha selliste süsteemide laiaulatuslikuks hankimiseks kättesaadavaks täiendav Euroopa rahastus;
21. väljendab heameelt Euroopa terrorismivastase võitluse keskuses loodud teadmuskeskuse üle, mille käsitusala on keemilised, bioloogilised, radioloogilised, tuuma- ja lõhkeained ja nendega seotud lõhkeainetega seotud tegevused ja mis hakkab toimima kõrvuti Euroopa Tuumajulgeoleku koolituskeskusega (EUSECTRA); nõuab standardmenetluse kehtestamist, mille abil iga liikmesriik jagab tõhusalt teavet teadmiste kogumise keskusega;
22. peab kiiduväärseks, et heaks kiideti määrus, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirju ja millega luuakse Euroopa Liidu Lennundusamet ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 216/2008 (A8-0364/2016)²;

¹ ELT L 293, 5.11.2013, lk 1.

² ELT L 212, 22.8.2018, lk 1.

kutsub komisjoni üles võtma mehitamata õhusõidukeid ja mehitamata õhusõidukite tegevust käsitlevates tulevastes delegeeritud ja rakendamiseeskirjades arvesse turvaaspekte, sealhulgas korrapäraselt ajakohastatavaid riskihindamisi, kohustuslikku registreerimist, elektroonilist identifitseerimist ja geotarastuse kehtestamist kõikides mehitamata õhusõidukite kategooriates, kohustuslikke turvalitsentse ning turva- ja kontrollimissioonide korraldajatele mõeldud koolituskursusi;

23. märgib, et paljud Euroopas terroritegusid toime pannud isikud alustasid pisikuritegedega ning langesid vanglas vägivaldse äärmusluse mõju alla; kutsub liikmesriike üles tagama, et nende kriminaalõigussüsteemid karistaksid kurjategijaid nõuetekohaselt ja võimaldaksid enne nende ennetähtaegset vabastamist hoolikalt kaaluda uue rikkumise ohtu; rõhutab, et vägivaldse äärmusluse õhutamise asemel peaks vanglas viibitud aeg võimaldama rehabiliteerimist, taasintegreerimist ja korduvkuritegude ennetamist;
24. toob välja jätkuva ohu seoses terroristlike organisatsioonide ja organiseeritud kuritegevuse vaheliste sidemetega, eriti seoses logistilise suutlikkuse ja ebaseadusliku relvakaubandusega, mis võib võimalikuks teha laiaulatuslike rünnakute korraldamise;
25. võtab teadmiseks kasvava küberohu ja toonitab, kui oluline on tõhustada küberturvalisusealast tegevust ka terrorismivastase võitluse valdkonnas;
26. palub liikmesriikidel varustada terrorismivastase võitlusega seotud avalikke asutusi kõigi vajalike tehniliste, rahaliste, hariduslike ja õiguslike vahenditega enda kaitsmiseks vägivaldsete äärmuslaste vastu oma kohustuste täitmise käigus;

Vägivaldse äärmusluse viiva radikaliseerumise ennetamine ja selle vastu võitlemine

Radikaliseerumisevastase võitluse struktuurid

27. nõuab piisavate finants- ja inimressurssidega varustatud ELi radikaliseerumise ennetamise tippkeskuse kui radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku järglase loomist komisjoni juurde; on veendunud, et selle ülesannete hulka peaks kuuluma koordineerimine ning koostöö, teadmiste vahetamine, majakaprojektide ja heade tavade vahetamine liikmesriikide, poliitikakujundajate ja spetsialistide vahel (kaasates endisi ELi radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku ja Euroopa strateegilise teabevahetuse võrgustiku struktuure), ning usujuhtide või kogukondade, akadeemikute ja ekspertide, sealhulgas IT-spetsialistide kaasamine radikaliseerumise ennetamise ja selle vastase võitluse valdkonnas; juhib tähelepanu, et selle tegevus peaks hõlmama spetsialistide kategooriate, sealhulgas kohtunike ja prokuröride koolitust, sh partnerluses peamiste strateegiliste kolmandate riikidega; on seisukohal, et see keskus peaks kehtestama programmide ja projektide tulemuslikkuse hindamiseks ja mõõtmiseks ka teadusliku meetodika, et asjakohast poliitikat saaks vajadusel kohandada;
28. märgib, et Euroopa Kontrollikoja 2018. aasta aruandes radikaliseerimisvastase võitluse kohta leiti, et komisjonil ei ole ELi rahastatavatest meetmetest täielikku ülevaadet ning et seoses liidu vahenditega ei kasutata näitajaid ega sihtväärtusi, et mõõta eri lähenemisviiside edukust; palub komisjonil tagada, et Sisejulgeolekufondi raames määratakse piisav rahastus radikaliseerumise ennetamiseks ja sellevastaseks võitluseks, mis koondaks praegu erinevate fondide ja programmide vahel killustunud vahendid ning võimaldaks nende kasutuse paremat koordineerimist, nähtavust ja suuremat mõju

kriteeriumite põhjal, mille võiks välja töötada radikaliseerumise ennetamise tippkeskus;

29. nõuab tungivalt, et liikmesriigid võtaksid radikaliseerumise ennetamise ja radikaliseerumisevastase võitluse jaoks vastu põhjalikud riiklikud ja piirkondlikud strateegiad, millega antakse piisavalt vahendeid kogukondadele ja kohaliku tasandi partneritele, kes osalevad nendele strateegiatele põhinevate programmide loomises ja elluviimises, ning palub kasutada mitut asutust hõlmavat lähenemisviisi; rõhutab, et parimad tulemused saavutatakse kohalike kogukondadega koostööd tehes; rõhutab lisaks, et objektiivsed kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad, mille võiks välja töötada radikaliseerumise ennetamise tippkeskus, võimaldaksid kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel radikaliseerumise kohalikke erijooni kaardistada ja programme paremini konkreetsele piirkonnale kohandada;
30. palub liikmesriikidel tegeleda radikaliseerumisega terviklikult, ka koostöös kohalike haldusasutustega, ning täiendada julgeolekualaseid lähenemisviise strateegiate abil, mis käsitlevad sotsiaalset kaasamist, majanduslikku ja kultuurilist integratsiooni, ning pikaajaliste poliitikameetmete ja investeringutega avalikesse teenustesse ja taristusse; julgustab nii komisjoni kui ka liikmesriike edendama diskrimineerimisvastaseid kampaaniaid;
31. toonitab, kui oluline on teha konkreetseid uuringuid naiste rolli kohta sihtpiirkondades, -riikides, ja -kogukondades, et mõista nende tähtsust ja teha kindlaks valdkonnad, kus naiste organisatsioonid saaksid aidata luua suuremat vastupanuvõimet radikaliseerumise suhtes;
32. nõuab, et loodaks Euroopa vastupanuauhind, mille Euroopa Parlament annaks igal aastal, võimaluse korral radikaliseerumise ennetamise tippkeskusega tihedalt konsulteerides, parimale ELi tasandi sotsiaal- ja kultuuriprojektile, edendades nii ühiskondlikku aktiivsust, mis on täielikult kooskõlas demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja inimõigustega ning et ehitada üles radikaliseerumise suhtes vastupanuvõimelised ühiskonnad;
33. palub Eurojustil jälgida jätkuvalt kohtupraktikat liikmesriikides seoses terrorismi viiva radikaliseerumisega, sealhulgas süüdistuse esitamise ja kinnipidamise alternatiivide kasutamist, ning anda korrapäraselt aru terroriaktide eest süüdimõistmist käsitlevas ülevaates; palub liikmesriikidel edastada sel eesmärgil Eurojustile kogu vajalik teave selliste terroriaktide eest süüdistuse esitamiste ja süüdimõistmistega kohta, mis mõjutavad või võivad mõjutada kaht või enam liikmesriiki;

Usuline äärmuslus

34. nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid usuvabaduse ja õiguse seda vabalt kasutada, nagu on sätestatud põhiõiguste hartas, ja sellega seoses julgustaksid ja salliks eelkõige ainult neid usu praktiseerimise vorme, mis on täielikult kooskõlas demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja inimõigustega ning liikmesriikides kehtivate seadustega; väljendab heameelt usukogukondade algatuste üle kogu Euroopas, et võidelda oma kogukondades ohtlike narratiividega; rõhutab, et radikaliseerumise ennetamiseks on vaja soodustada religioonide- ja kultuuridevahelist dialoogi ja koostööd usukogukondade ja kohalike ametiasutustega;
35. palub liikmesriikidel kaplaineid eelnevalt kontrollida ning kanda järjekindlalt kõik

vihajutlustajad juhtumipõhiselt musta nimekirja; palub komisjonil luua ELi järelevalvenimekirja, et radikaalsete kaplanite kohta seadusega lubatud ulatuses paremini teavet vahetada; julgustab liikmesriike jõudma ühise arusaamani ja koostama suunised, mille alusel võiks neid kaplaneid kontrollida;

36. palub liikmesriikidel suurendada ELis kõrghariduse omandamise võimaluste pakkumist kaplanitele läbipaistva kontrolli raames ja akrediteerides üksnes need teoloogilised õppekavad, mis on täielikult kooskõlas demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja inimõigustega ning neutraalsuse ja Euroopa riikide demokraatliku ilmalikkusega, ning tühistades väärtegade korral õpetamisõigused;

Vihakõne ja äärmusrühmituste vastu tegutsemine

37. palub liikmesriikidel rakendada terrorismivastase võitluse direktiivi ning raamotsuse rassismi ja ksenofoobia kohta, mille kohaselt on terroriaktile või vihakuriteole õhutamine kriminaalkuritegu, et jätta vihajutlustajad avalikust tegevusest kõrvale, kasutades kõiki seaduslikke meetmeid, sh viisa andmisest keeldumine või ELi territooriumilt väljasaatmine, ning et algatada selliste jutlustajate ning kõikide äärmuslike ja terroristlike usukuulutajate vastu kohtumenetlus;
38. nõuab tungivalt, et liikmesriigid sulgeksid palvetamispaigad ja keelaksid ühendused, mis ei ole täielikult kooskõlas kohaldatava ELi ja liikmesriigi õiguse, demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja inimõigustega ja mis õhutavad terroriaktidele, vihkamisele, diskrimineerimisele või vägivaldale;
39. kutsub liikmesriike üles uurima, kuidas tagada, et palvetamispaigad, haridus- ja usuõppe-, heategevus- ja kultuuriühendused ja sihtasutused ning samalaadsed üksused esitaksid üksikasjalikud andmed selle kohta, kust on pärit nende rahalised vahendid ja kuidas neid jaotatakse nii ELis kui ka väljaspool seda, ning kuidas tagada, et pädevad ametiasutused saaksid neid üksusi käsitlevaid andmeid salvestada ja analüüsida kooskõlas ELi õigusraamistiku ja andmekaitse eeskirjadega, kui esineb kahtlus või mõistlik põhjus kahtlustada sidemeid terroristlike rühmitustega; palub liikmesriikidel keelata rahastus kolmandatest riikidest, mis vastanduvad demokraatiale, õigusriigi põhimõttele ja inimõigustele;
40. palub liikmesriikidel võtta kiiresti õiguslikke meetmeid, et keelata ja kõrvaldada oma territooriumilt võimalikult suures ulatuses kogu vägivaldale ja terroriaktidele õhutav trüki- ja veebi-propaganda, kaasa arvatud sisu, mille on koostanud või mida levitavad ELi või ÜRO poolt sanktsioneeritud isikud või rühmad; palub ELi internetisisust teavitamise üksuse – mida tuleks inimressursside ja võimekusega tugevdada – märguannete osana eemaldada selline propaganda poodidest ja veebiplatvormidelt; nõuab pingutuste tegemist selleks, et jälgida sellise propaganda allikaid ja/või teha need kindlaks;
41. palub liikmesriikidel võtta audiovisuaalmeedia teenuste direktiiviga kooskõlas meetmeid satelliittelevisiooni kanalite suhtes, mis levitavad vägivalda, vaenu ja terrorismile õhutamist; kutsub liikmesriike üles rakendama direktiivi täielikult ja kiiresti, tagamaks, et kõikjal ELis kehtib vägivaldale ja vihale õhutamise ennetamist käsitlev artikkel 6; nõuab, et komisjon koostaks analüüsi direktiivis võimalike seadusandlike muudatuste tegemise kohta, et parandada selliste kolmandatest riikidest saateid edastatavate kanalite blokeerimise tõhusust;

Haridus

42. rõhutab, et liikmesriigid peavad tagama, et kõik haridusasutused annaksid haridust kooskõlas Euroopa inimõiguste konventsiooniga, kontrollides selleks õppekavasid, tehes korrapäraseid kontrolle ning rakendades mittevastavuse korral sanktsioone;
43. on veendunud, et haridusest kui protsessist, et avastada, uurida ja haarata ajalugu, tsivilisatsioone, kultuure, ideoloogiaid ja religioone ja neile vastu astuda peab kujunema kogu äärmusliku vägivalda ja vägivaldsete radikaalsete protsesside vastases võitluses täieõiguslik vahend; rõhutab, kui oluline on vastavalt Euroopa Liidu põhiõiguste hartale ja ÜRO lapse õiguste konventsioonile õpetada kõigile lastele mittediskrimineerimist ja teiste inimeste veendumuste austamist, ning edendada kõigi laste sotsiaalset kaasamist;
44. palub liikmesriikidel kehtestada radikaliseerumise ennetamiseks poliitikameetmed, mis oleksid nii spetsiifilised (kaitsetud rühmad) kui ka mittespetsiifilised (üldised); arvab, et koolides toimuvad kohtumised ohvrite, tagasipöördujate ja nende perekondadega ning inimestega, kes on elanud üle radikaliseerumise, võib olla tõhus radikaliseerumise ennetamise vahend; julgustab pakkuma teadlikkuse suurendamise koolitusi inimestele, kes võivad kokku puutuda tagasipöörduvate lastega; märgib, et parimad tulemused saavutatakse sageli partnerluses kohalike kogukondadega, takistades terroristlike rühmituste põhilisi suhtluskanaleid vastunarratiividega;
45. julgustab liikmesriike integreerima meedia- ja infopädevuse riiklikku haridussüsteemi, et anda noortele vahendid internetis ringleva, sageli filtreerimata teabe mõistmiseks ja hindamiseks ning interneti vastutustundlikuks kasutamiseks, et vältida võimalikke radikaliseerumisohte;
46. soovib liikmesriikidel koostada koolidele mõeldud suunised õpilaste võimaliku radikaliseerumise vastu võitlemiseks ning töötada välja lihtsad ja selged menetlused nendega tegelemiseks; rõhutab, et radikaliseerumise kõige raskemate juhtumitega võitlemise protsessi tuleb kaasata lastekaitseasutused ja sotsiaalteenistus, et tõhustada koostööd õiguskaits- ja kohtuorganite asjaomaste üksustega;

Internet

47. rõhutab, et terroristlik veebisisu tuleb tuvastada automaatselt ning eemaldada süstemaatiliselt, kiiresti, püsivalt ja täielikult selgete õigusnormide, sealhulgas kaitsemeetmete ja inimese tehtava kontrolli abil; juhib lisaks tähelepanu vajadusele vältida juba eemaldatud sisu uuesti üles laadimist; väljendab heameelt komisjoni seadusandliku ettepaneku üle, milles käsitletakse terroristliku veebisisu levitamise tõkestamist ja kohustatakse platvorme seda täielikult eemaldama; kutsub kaasseadusandjaid üles selle ettepanekuga kiiremas korras tegelema; kutsub liikmesriike üles nägema kõnealuse õigusakti vastuvõtmise viibimisel ette riiklikud meetmed;
48. on arvamusel, et aruandlus peaks sisaldama kirjeldusi ja statistikat selle kohta, millist sisu eemaldati ja miks, kui mitu korda sisu enne selle eemaldamist vaadati, kui kaua oli sisu veebis ning kas ja millal häiriva sisuga seotud konto kustutati; rõhutab, et vaja on nõuetekohast läbipaistvust, et hinnata, kas riigiasutused täidavad ebaseaduslikust sisust teatamise korral uurimises ja vastutusele võtmises asjakohast rolli;

49. väljendab heameelt ülemaailmse terrorismivastase võitluse foorumi töö üle ning palub foorumi asutanud ettevõtjatel tugevdada oma pingutusi tööstuse ühise räsiandmebaasi osas, ka teadmisi väiksemate tehnoloogiaettevõtetega jagades; kutsub tehnoloogiaettevõtteid üles suurendama oma pingutusi ja vahendeid, et töötada välja meetodid terroristliku sisu kiireks eemaldamiseks, seadmata seejuures ohtu sõnavabadust;
50. peab kiiduväärseks tööd, mida on teinud Europoli ELi internetisisust teavitamise üksus; kutsub üles looma igas liikmesriigis eriuksust, mille ülesandeks on ebaseaduslikust veebisisust teatamine ning mis võib teha koostööd ELi internetisisust teavitamise üksusega, et tagada täiendavus ja vältida tarbetut dubleerimist IT-ettevõtete teavitamisel terroristlikust sisust; nõuab ELi internetisisust teavitamise üksuse tugevdamist, et hõlbustada ja koordineerida liikmesriikide pingutusi peatada, märgistada ja kustutada terroristlik veebisisu; arvab lisaks, et on ülioluline koguda Europolis teavet kustutatud terroristliku veebisisu ja kontode kohta, et ennetada nende uuesti üles laadimist ning hõlbustada analüüsimist ja kriminaaluurimisi;
51. nõuab, et komisjon looks Euroopa veebiplatvormi, mida kodanikud saaksid kasutada terroristliku veebisisu märgistamiseks ning et ettevõtetel oleks piisav võimekus võtta märgistatud sisu vastu, vaadata see läbi ja sellele reageerida;
52. nõuab tõhusat partnerlusel põhinevat lähenemisviisi õiguskaitseasutuste, kohtuorganite, IT-sektori, internetiteenuse osutajate, veebimajutusteenuse pakkujate, sotsiaalmeedia ettevõtete ja kodanikuühiskonna organisatsioonide vahel tõhusate vastunarratiivide väljatöötamisel ja levitamisel, kuhu kaasatakse ka ohvreid, ning et tagataks, et otsingumootorid seavad vastunarratiivid nähtavale kohale; julgustab komisjoni ja liikmesriikide ametiasutusi tegema suuremaid pingutusi, et luua tõhusad vastunarratiivid ja muud strateegilise kommunikatsiooni vahendid;

Vanglad

53. palub liikmesriikidel tagada nii vangidele kui ka vanglatöötajatele turvalised ja ohutud tingimused ja luua konkreetsed menetlused ja näitajad, et tuvastada radikaliseerunud vangid ja nendega tegeleda, et nad ei saaks teisi radikaliseerida, ning tagada sihtotstarbeline jälgimine ja eraldamise meetmed, samuti koolitada vastavalt vanglatöötajaid;
54. nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid vanglatöötajate ohutuse, kehalise ja vaimse puutumatus ning pakuksid neile korrapäraselt psühholoogilist nõustamist; kutsub liikmesriike üles tagama piisavalt ressursse, sihtotstarbelist koolitust ja järelevalvet vanglaametnikele kõigil tasanditel, ja eelkõige asetama esirinda töötajad, kes töötavad tihedalt alaealiste seaduserikkujate ja radikaliseerunud vangidega; rõhutab eelkõige, et töötajaid tuleb koolitada nõuetekohaselt, et märgata radikaliseerumise märke varajases staadiumis; julgustab liikmesriike hindama koolitusi, mille on ELi vahenditega töötanud välja Euroopa Kriminaalhoolduse Organisatsioon, Euroopa Vanglate ja Kinnipidamisasutuste Organisatsioon ja Euroopa vanglakoolitusakadeemiade võrgustik; nõuab ELi täiendavat panust, et tõhustada vanglaametnike väljaõpet vägivaldse radikaliseerumise ja võimalike terrorismiohtudega seotud küsimustes;
55. rõhutab, et vanglad peavad välja töötama spetsiaalsed vahendid ja meetodid, et tuvastada

ja jälgida radikaliseerunud kinnipeetavaid nende radikaliseerumise astme kohaselt ja neid enne vabastamist hinnata; kutsub komisjoni üles edendama radikaliseerunud kinnipeetavaid käsitleva riskihindamismetoodika parimaid tavasid, mis on kasutusel eri liikmesriikides; on arvamusel, et kõige ohtlikumad kinnipeetavad tuleb õigusasutuste ja/või terrorismivastase võitlusega tegelevate riigiasutuste jaoks markeerida ning töötada välja tõhusad vabastamisjärgsed tingimisi vabastuse nõuded neile, kes tõenäoliselt ohustavad avalikku julgeolekut; nõuab tungivalt, et liikmesriigid tugevdaksid radikaliseerunud kinnipeetavatega seotud jälitus- ja järeleoste kogumist, tuginedes liikmesriikide parimatele tavadele, nagu kinnipidamisasutuse teabemenetluste loomine; rõhutab, et vanglasüsteemis võib olla kasulik radikaliseerumise eest vastutava kontaktisiku määramine;

56. rõhutab, et radikaliseerumise õhutamise asemel peaks vanglas viibitud aeg võimaldama rehabiliteerimist ja taasintegreerimist; kutsub liikmesriike üles looma vanglates mitut valdkonda hõlmavaid terroristlike sidemete lõpetamise programme; on arvamusel, et taasintegreerimise meetmed peaksid olema vangistuse lahutamatu osa, et olla nende kinnipeetavate vabanemiseks valmis; on arvamusel, et ELi radikaliseerumise ennetamise tippkeskus võiks võtta järelemeetmeid tegevuskavade suhtes, millega võideldakse radikaliseerumise vastu vanglates ja vanglajärgsel üleminekul;
57. rõhutab, et ebainimlikud kinnipidamistingimused, ülerahvastatus ja halb kohtlemine töötavad radikaliseerumise ja vägivaldse äärmuslikkusega võitlemise eesmärgile vastu; juhib tähelepanu, et radikaliseerumise vältimiseks vanglates on tungivalt vaja kehtestada kinnipeetavate ohtlikkuse tasemele vastavad kinnipidamiseskirjad; rõhutab sellega seoses, et mis tahes eriprogrammiga, mis on mõeldud konkreetsele kinnipeetavate rühmale tuleb austada samu inimõigusi ja rahvusvahelisi kohustusi kui mis tahes muude kinnipeetavatele mõeldud programmidega;
58. kutsub komisjoni üles algatama vanglatingimusi käsitlevat Euroopa foorumit, et julgustada parimate tavade vahetamist kõikide liikmesriikide ekspertide ja spetsialistide vahel;
59. juhib tähelepanu vanglates aset leidvale erinevate ebaseaduslike kaupade ja eriti mobiiltelefonidega kauplemisele, mis võimaldab kinnipeetutel hoida vanglast väljas asuvate terroristlike võrgustikega ühendust;
60. nõuab tungivalt, et liikmesriigid hõlbustaksid juurdepääsu tõelistele kaplanitele, kuna see vähendab radikaalsete usuliste rakukeste iseorganiseerumise ohte; soovib liikmesriikidel võtta kasutusele vanglaid külastavate kaplanite taustakontrollil põhineva litsentside süsteemi, et vältida äärmuslike seisukohtade levimist kõrge riskitasemega rühmade hulgas, ning palub nõukogul koostada komisjoni toetusel sellekohased suunised, tuginedes parimatele tavadele; palub liikmesriikidel vanglaid külastavaid kaplaneid korrapäraselt hinnata ja jälgida; kutsub liikmesriike üles nõudma vanglas töötavate kaplanite standardset väljaõpet, mis tugineks liikmesriikide kinnipidamisasutuste ja ka kolmandate riikidega koostöös väljatöötatud parimatele tavadele;

Koostöö ja teabevahetus

Valdkonnaülelised küsimused

61. nõuab tungivalt, et liikmesriigid rakendaksid kehtivaid õigusakte täielikult ja õigeaegselt ning kutsub komisjoni üles vajalikku tuge pakkuma; kutsub komisjoni üles analüüsima puudujääke kehtivate õigusaktide ülevõtmises, rakendamises ja kohaldamises ning kasutama rikkumismenetluse algatamise õigust, kui liikmesriigid ei rakenda õigusakte nõuetekohaselt;
62. nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid vajaliku tehnilise varustuse, tarkvara, turvasüsteemid ja kvalifitseeritud töötajad olemasolevate teabesüsteemide ja koostöömehhanismide täielikuks ära kasutamiseks; kordab, kui oluline on tagada, et töötajad, kellel on juurdepääs sellisele varustusele, on saanud asjakohase andmete alase väljaõppe;
63. võtab teadmiseks avaliku sektori asutuste läbiviidavate julgeoleku-uuringute ebapiisavuse; nõuab vajaduste proaktiivsemat määratlemist (nt tugevdades õiguskaitsealaste tehnoloogiateenistuste Euroopa võrgustikku, mis määrab kindlaks õiguskaitse tehnoloogilised vajadused); nõuab tehisintellekti ja plokiahela tehnoloogia (rahaülekanDED) toetamist; nõuab selliste ELi ametite nagu Europoli ja CEPOLi aktiivset kaasamist ELi julgeoleku-uuringute projektidesse; kutsub liikmesriike üles korraldama korrapäraselt tulevikuanalüüsi tulevaste ohustsenaariumite kohta; toetab kaasajastatud andmebaaside loomise ning ajakohastatud tehnilise varustuse hankimise ja töötajate koolitamise rahastamise jätkamist komisjoni poolt ning nõuab sellega seoses ambitsioonikamat lähenemisviisi;
64. nõuab tungivalt, et liikmesriigid töötaksid välja vajaliku tehnilise standardimise, parandaksid andmete kvaliteeti ja õigusraamistikku, pidades silmas terrorismivastase võitlusega seotud teabe jagamisel muude liikmesriikide ja asjakohaste ELi asutuste ja organitega nn vaikimisi teabejagamise tulevast lähenemisviisi, võttes aluseks kohaldatavad põhilised õigusnormid, millega reguleeritakse iga teabesüsteemi, üldjuhul sellist teavet vahetades ning hoidudes teabe vahetamisest ainult konkreetsetel juhtudel, kus asjaolud nõuavad selle mitteavaldamist, nimelt juhul, kui teabe jagamine ohustaks käimasolevat uurimist või üksikisikute turvalisust, või juhul, kui see oleks vastuolus asjaomase liikmesriigi oluliste julgeolekuhuvidega; kutsub komisjoni üles koguma andmeid kehtivate kohustuste rakendamise kohta seoses vaikimisi teabe jagamisega;
65. kutsub liikmesriike üles täitma terrorismivastast võitlust käsitlevast direktiivist ja otsusest 2005/671/JSK tulenevaid kohustusi vahetada terroriaktidega seotud teavet niipea kui võimalik teiste liikmesriikide pädevate asutustega; on arvamusel, et pädevad õiguskaitseasutused peaksid ilma eelneva taotluseta esitama teiste liikmesriikide pädevatele õiguskaitseasutustele teavet ja jälitusteavet juhtudel, kus on faktilisi põhjusi arvata, et see teave ja jälitusteave võib aidata terroriakte tuvastada, ennetada või uurida;
66. juhib tähelepanu sellele, et mõnede liikmesriikide otsus loobuda politsei- ja õigusala se koostöö meetmete rakendamisest terroriaktide ja terrorismi rahastamise ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks võib seada ohtu terrorismivastaste uurimiste kiiruse ja tõhususe ning avaldada kahjulikku mõju; kutsub liikmesriike üles seda meeles pidama ja kaaluma põhjalikult selles äärmiselt olulises valdkonnas koostöö tegemisest loobumise positiivseid ja negatiivseid külgi;
67. märgib, et praegu eksisteerib 28 erinevat andmete säilitamise õiguskorda, mis võivad takistada koostööd ja teabevahetust; nõuab tungivalt, et komisjon hindaks seadusandlikku

ettepanekut andmete säilitamise kohta, milles järgitakse eesmärgi piiramise, proportsionaalsuse ja vajalikkuse põhimõtteid, võttes seejuures arvesse pädevate asutuste vajadusi ning terrorismivastase võitluse valdkonna eripära ning käsitledes muu hulgas uusi teabevahetuse vorme, kehtestades tugevad kaitsemeetmed teenusepakkujate andmete salvestamise suhtes ning juurdepääsu suhtes kriminaaluurimiste andmetele, pseudonümiseerimisvõimaluste suhtes, määrates andmekategooriad, mis on terrorismi ja raskete kuritegudega tõhusaks võitlemiseks eriti olulised, nähes ette spetsiaalselt koolitatud ja kontrollitud töötajad, kes tegelevad andmetele juurdepääsuga, või kehtestades säilitamisperioodide alusena perioodilised ohuhindamised;

Teabesüsteemid

68. nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid asjaomaste andmebaaside täieliku rakendamise ja süstemaatilise kontrolli täielikus kooskõlas oma juurdepääsuõigustega, mis on kehtestatud õiguslikes alustes, ning sisestaksid kõik kasulikud andmed õigeaegselt, tagades samas teabesüsteemide kvaliteedinõuded;
69. nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid, et kohalikul ja piirkondlikul tasandil ja nende andmebaasides olemasolev asjakohane teave laetakse automaatselt, võimaluse korral arukaid tehnilisi lahendusi kasutades, üles riiklikesse süsteemidesse ning vajaduse korral asjakohastesse Euroopa andmebaasidesse, et vältida teabe kaotsiminekut jurisdiktsioonide killustatuse tõttu, tagades seejuures andmete kvaliteedi, turvalisuse ja kaitse standardite järgimise;
70. kutsub liikmesriike üles kasutama kõiki SISi võimalikke seosekategoriasid ning rakendama kõiki selle otsingukombinatsioone ning tagama SIRENE büroode jaoks asjakohase personali ja piisava tehnilise toe;
71. väljendab heameelt teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) läbivaatamise üle, millega nõutakse, et õiguskaitseasutused registreeriks ka SIS II-s registreeritud sihtmärgi suhtes teostatud kontrollid ning nähakse ette SIS II ühetaoline kasutamine terrorismi puhul; palub liikmesriikidel tagada, et terroriaktidega seotud teave laaditakse järjepidevalt ja süstemaatiliselt üles Euroopa süsteemidesse ja platvormidele, eeskätt SIS II määruse artikli 36 kohaste hoiatusteadete korral, ning võimaluse korral neid sünkroonitakse, rakendades pidevat kolmetasandilise teabevahetuse lähenemisviisi, kasutades optimaalselt ja pidevalt SISi ja Europoli andmeid; tunnustab hoiatusteate uut liiki: SIS-määruse artikli 36 kohane kontroll uurimise eesmärgil ja uus kohustus, et SIRENE büroo vastaks viivitamata terrorismiga seotud hoiatusteatele; palub lisaks komisjonil määratleda liikmesriikide ekspertide aktiivsel osalusel ja nõusolekul head tavad, mida järgida järelemeetmete võtmisel, kui terrorismi või terroristliku tegevusega seotud isikute kohta saadakse artikli 36 kohaste hoiatusteadete alusel päringutabamused;
72. kutsub komisjoni üles rakendama päringutabamuse järgse teabe vahetamise mehhanismi, mis võimaldaks kõigil või vähemalt asjaomastel liikmesriikidel teavitada päringutabamustest terrorismi või terroristlike tegevustega seotud isikute liikumisel; rõhutab vajadust kaardistada terroristidest välisvõitlejate, tagasipöördujate ja terroristliku tegevusega seotud isikute reisimine SISi päringutabamuste põhjal, et saada selge ja kõikehõlmav ülevaade, mis võib olla alus edasiste meetmete võtmisele;
73. palub komisjonil hinnata, millistel tingimustel võib riiklikel luureteenistustel jätkuvalt

olla otsene juurdepääs asjakohastele ELi teabesüsteemidele, eelkõige SISile tema reformitud õiguskorra alusel, et vältida uusi julgeoleku ja teabevahetusega seotud puudujääke;

74. tunneb heameelt SISis sõrmejälgede automaatse tuvastamise süsteemi kasutuselevõtu üle, et võimaldada lõppkasutajatel teha SISis otsinguid sõrmejälgede andmete alusel; nõuab, et süsteem võetaks kasutusele 2019. aastaks; nõuab tungivalt, et kõik liikmesriigid rakendaksid kohe SISi sõrmejälgede automaatse tuvastamise süsteemi funktsiooni; märgib, et hoolimata sellest, et SIS II õiguslik alus võimaldab sõrmejälgi säilitada, on neid biomeetrilisi andmeid seni kasutatud ainult isiku tuvastamiseks pärast isiku nime ja sünnikuupäeva kontrollimist; on veendunud, et täielikult sõrmejälgedel põhinev tuvastamine annaks märkimisväärset lisaväärtust;
75. kutsub liikmesriike üles tagama oma terrorismivastase võitluse valdkonna pädevatele asutustele juurdepääsu viisainfosüsteemile ning lihtsustama sellele juurdepääsu saamise menetlust;
76. väljendab heameelt, et loodud on ELi reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS), mida kohaldatakse viisanõudest vabastatud kolmandate riikide kodanike suhtes;
77. palub komisjonil esitada seadusandliku ettepaneku, millega luuakse üks keskne Euroopa karistusregistrite infosüsteem (ECRIS), mis võimaldab vahetada karistusregistrite teavet nii ELi kui ka kolmandate riikide kodanike kohta;
78. nõuab, et eralennukid oleksid broneeringuinfot käsitleva ELi direktiiviga hõlmatud ning et lennuettevõtjad oleksid kohustatud broneeringuinfot koguma; kutsub komisjoni üles hindama kõigi liikmesriikide lennuväljadel ja väiksemates lennujaamades jõustatavaid julgeolekumenetlusi;
79. nõuab tungivalt, et kõik liikmesriigid rakendaksid täielikult ja viivitusteta broneeringuinfot käsitlevat direktiivi ning kutsub komisjoni üles jätkama kiiresti rikkumismenetlusi liikmesriikide suhtes, kes ei ole seda veel teinud; kutsub liikmesriike üles oma broneeringuinfo üksuseid omavahel ühendama, et hõlbustada broneeringuinfo vahetamist; palub komisjonil pakkuda välja tehnoloogilised lahendused, mis muudaksid broneeringuinfo andmete vahetamise ja nende eri süsteemidesse integreerimise töötajate jaoks vähem aeganõudvaks ja keeruliseks, tehes ühelt broneeringuinfo üksuselt teisele saadetavate taotluste töötlemise automaatseks; toetab seetõttu projekte, nagu Madalmaade juhitud Sisejulgeolekufondi projekt, et arendada olemasoleva rahapesu andmebüroode võrgustiku eeskujul välja broneeringuinfo üksuste võrgustik; palub komisjonil koostöös Europoliga toetada ühiste, liikmesriikide poolt kohaldatavate sihtmärgistamise eeskirjade ja riskihindamiste väljatöötamist;
80. kutsub liikmesriike üles muutma oma broneeringuinfo üksused multidistsiplinaarseteks, kaasates töötajaid tolli-, õiguskaitse- ja luureametitest, et pädevad asutused saaksid paremini teavet jagada;
81. märgib, et 23. juuni 2008. aasta Prümi otsuste¹ rakendamise tähtaeg lõppes 26. augustil

¹ Nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega (ELT L 210, 6.8.2008, lk 1) ning nõukogu 23. juuni

2011 ja et kõik liikmesriigid ei ole neid otsuseid veel täielikult rakendanud; kutsub neid liikmesriike seetõttu üles täitma lõpuks oma ELi õigusest tulenevaid kohustusi ja rakendama täielikult Prümi otsused, ning tugevdama Prümi võrgustikku, uuendades oma riiklikke töötlemissüsteeme, et kohanduda tänapäevase infotehnoloogiaga; nõuab tungivalt, et komisjon ja nõukogu ajakohastaksid 2008. aasta Prümi otsused, et siduda riiklikke süsteeme tõhusamalt;

Koostalitlusvõime

82. väljendab heameelt koostalitlusvõimet käsitlevate kavandatud määruste üle; palub komisjonil hinnata tulevikus lisatavate täiendavate teabesüsteemide potentsiaali ja võimalikku lisaväärtust ning andma sellest aru Euroopa Parlamendile; on veendunud, et koostalitlusvõime aitab koondada asjakohase ja vajaliku teabe; rõhutab, et sellise lahenduse abil tuleb leida hea tasakaal asutuste õigeaegse, tõhusa ja asjakohase teabe õigustatud vajaduste (täielikus kooskõlas nende juurdepääsuõiguste ja eesmärgi piiramise põhimõttega) ja andmesubjektide peamise õiguslike aluste ja põhiõiguste vahel;
83. rõhutab vajadust võtta kasutusele biomeetriliste tunnuste tuvastamise teenus, mis võimaldab päringute esitamist koos biomeetriliste andmetega mitmes ELi teabesüsteemis, et anda oma panus identiteedipettuse vastasesse võitlusesse ja takistada inimestel mitut identiteeti kasutada; rõhutab vajadust asjakohaseid andmebaase biomeetriliste andmetega täiendada; rõhutab ka vajadust parandada pidevalt suutlikkust tuvastada kuritahtlikult kasutatavaid ehtsaid, osaliselt või täielikult võltsitud isikute tuvastamiseks kasutatavaid dokumente;
84. nõuab tungivalt, et universaalse sõnumivormingu standardi edasiarendamine algatataks viivitamata, tihedas koostöös eu-LISAga, tagamaks et standard vastab tulevaste koostalitlusvõimeliste IT-süsteemide vajadustele ning saab olla osa koordineeritud tegevusest andmete kvaliteedi parandamiseks suuremahulistes IT-süsteemides;
85. nõuab ELi andmekaitse õigustiku kriteeriumidega kooskõlas ELi tasandil sisestatud andmete kvaliteedi jaoks ühtlustatud miinimumstandardite kindlaksmääramist, mida kohaldataks kõigis IT-süsteemides, et tagada neis olevate andmete ühtlane kvaliteet; nõuab tungivalt, et eu-LISA töötaks välja ühised näitajad ja kontrollid ning arendaks välja kõigi tema pädevusse kuuluvate süsteemide andmekvaliteedi jälgimissuutlikkuse; lisaks soovib, et kui eu-LISA osutab liikmesriikidele esitatavates kvaliteediaruannetes rikkumistele, peaks asjaomane liikmesriik olema kohustatud andmed parandama või nende parandamata jätmist põhjendama;
86. heidab ette eu-LISA ebapiisavat rahastamist ja töötajate puudust, arvestades selle üha suurenevaid kohustusi; nõuab eu-LISA-le uute ülesannete tõhusaks täitmiseks täiendava suutlikkuse ja vajalike vahendite andmist ning selle kajastamist uues mitmeaastases finantsraamistikus;

Koostöö ja teabevahetus liikmesriikides ja liikmesriikide vahel

87. palub, et liikmesriigid, kes seda veel teinud ei ole, looksid riiklikud terrorismivastased

2008. aasta otsus 2008/616/JSK, millega rakendatakse otsust 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega (ELT L 210, 6.8.2008, lk 12).

teabeühenduskeskused või koordineerimisüksused ja kooskõlastatud andmebaasid, et koondada ja hõlbustada kõigilt asjakohastelt riigi ametiasutustelt terrorismiga seotud teabe ja luureandmete kogumist, tuvastamist ja vahetamist; on lisaks arvamisel, et kohalik ja vajaduse korral piirkondlik ennetav poliitika on tervikliku riikliku julgeolekupoliitika eelduseks; kutsub liikmesriike üles jagama sellega seoses parimaid tavasid, näiteks Belgia „Lokale integrale veiligheidszellen“, mis hõlmab kodanikuühiskonna sidusrühmi, nagu sotsiaalteenistusi, kohalikke haldusasutusi ja kohalikke poliitikuid, et arutada kõiki radikaliseerumise näitajaid, koos ühise ametisaladuse nõude järgimisega, et ka sidusrühmad, kellel on ametisaladuse pidamise kohustus, saaksid osaleda;

88. kutsub liikmesriike üles kaaluma uusi lähenemisviise koostöö ja teabevahetuse parandamiseks riikliku tasandi õiguskaitseasutuste ja luureteenistuste vahel, mis hoiavad õiguskaitsealase ning luureteöö vajalikul määral eraldi ning säilitavad nõutavad põhimõtted, mis on seotud andmete omandi, allikakaitse ja tõendite vastuvõetavusega kriminaalmenetluses;
89. kutsub liikmesriike üles looma parimaid tavasid, tugevdades iga üksikjuhtumi korral prokuröride ja luureteenistuste koostööd ja teabevahetust terrorismiga seotud kriminaaljuurdlustes;
90. soovib liikmesriikidel näha suunistes või seadusandlikes meetmetes ette, millal on politsei- ja luureteenistustel lubatud teiste liikmesriikide pädevate asutuste ja ELi asutustega teavet vahetada, ning leiab, et sellealaste riiklike standardite kooskõlastamine aitaks kaasa ELi-ülese lahenduse leidmisel küsimusele, millal sellist teavet võib kasutada ja jagada;
91. kutsub liikmesriike üles tagama õiguslikul või poliitilisel hindamisel, kontrollimisel, menetlemisel või uurimisel luurealasele teabele teatava kaitse ning luureandmete allikate ja ametnike konfidentsiaalsuse kaitse ja usaldusvääruse, et mitte ohustada luureteenistuste tööd ja allikate, informatorite ja töötajate turvalisust;
92. nõuab ühesuguste standarditega ELi ühise luureakadeemia loomist ressursside ühendamiseks ning koostoime, usalduse ja ühise luurekultuuri arendamiseks;
93. soovib, et liikmesriigid uuriks ELi tasandi luureteenistuste ja õiguskaitseteenistuste vahelise parema koordineerimise ja koostöö võimalusi, nt saates lisaks õiguskaitsetöötajatele luureeksperte Europoli terrorismivastase võitluse ühise kontaktrühma kohtumistele; kutsub komisjoni üles suurendama toetust terrorismivastase võitluse ühisele kontaktrühmale, sealhulgas piisava rahastamise kaudu;
94. kutsub liikmesriike üles optimeerima koostööd terrorismivastase töörühma kaudu, et seda riikide luureteenistuste vahelise ühise koostöö- ja sideplatvormina veelgi tugevdada, ning tagama piisava rahastamise; väljendab heameelt terrorismivastase töörühma nõuandekogu loomise üle, et suurendada nähtavust ja läbipaistvust ning väljendada terrorismivastase töörühma ja asjaomaste ELi institutsioonide ja asutuste vahelistes suhetes avalikult oma seisukohti ja tagada Euroopa Parlamendi pidev teavitamine;
95. palub liikmesriikidel koostada ajakava kohtunike ning luure ja õiguskaitseasutuste esindajate vahelisteks teabevahetuse alasteks kohtumisteks, et jagada teadmisi olukorra,

juurdluste või tehniliste arengute kohta terrorismivastases võitluses, võimaldades kohtunikel omada täit ülevaadet oma jurisdiktsiooni kohta ja saada täienduskoolitust;

96. kutsub liikmesriike üles arendama edasi vastastikust piiriülest politseikoostööd ühise ohuhindamise, riskianalüüsi ja patrullide kaudu;
97. kutsub liikmesriike ja Euroopa sidusrühmi üles jätkama piisava tegevusvõime pakkumist ning suurendama maksimaalset tõhusat koostööd terrorismivastase võitluse ja sisejulgeoleku valdkonnas nõuetekohase eelarve kaudu, et säilitada riiklikku julgeolekukultuuri, mis on võimeline tegelema ohtudega keskpikas perspektiivis;
98. peab kiiduväärseks Euroopa Ülemkogu (EL 27) 23. märtsi 2018. aasta suuniseid, milles ta väljendas „liidu kindlat soovi olla tulevikus Ühendkuningriigiga võimalikult lähedastes partnerlussuhetes. [...], eeskätt võitlust terrorismi ja rahvusvahelise kuritegevuse vastu“; peab oluliseks tagada vastastikuse julgeoleku- ja teabevahetuse alase koostöö jätkumine ELi ja Brexiti-järgse Ühendkuningriigi vahel;
99. tunnustab tihedat ametialast terrorismivastast koostööd, mida tehakse Euroopa riikide vahel ning vajaduse korral välisriikide terrorismivastaste ametiasutustega ning nõuab selle jätkuvat tõhustamist operatiivmissioonide, andmeanalüüsi, kiirema luureteabe vahetamise kaudu ning parimate tavade vahetamist;

Koostöö ja teabevahetus ELi asutustega

100. nõuab süstemaatilisemat koostööd justiits- ja siseküsimuste valdkonna asutustelt, kes osalevad terrorismivastases võitluses, et arendada ühiseid lähenemisviise ja koostoimet, arvestades nende asutuste üha olulisemat rolli selles valdkonnas; usub, et kõikide oluliste asutuste korrapärasel koostumisel võiks edasi arendada koostööd selles valdkonnas ning suurendada koostoimet oma kontaktametnike kaudu delegatsioonides;
101. kutsub liikmesriike üles suurendama terrorismivastase võitluse taustaga riiklikult lähetatud ekspertide arvu asutustesse, et tagada liikmesriikide esindatus ja võimaldades asutustel saada selle valdkonnaga seotud eksperditeadmisi nende volituste raames;
102. nõuab, et Europolist saaks ELis terrorismivastase võitluse valdkonnas tõeline õiguskaitsealase teabe vahetuse ja koostöö keskus; kutsub komisjoni üles seda protsessi tähelepanelikult jälgima ja hindama vajadust õigusaktide võimaliku kohandamise järele;
103. kutsub Europoli üles kasutama täies ulatuses oma praegusi SISile, VISile ja Eurodacile juurdepääsu õigusi koostalitlusvõime suurendamise eesmärgil, austades samal ajal põhiõigusi ja järgides andmekaitsealaseid õigusakte;
104. kutsub Europoli üles tagama QUESTi õigeaegse kättesaadavuse liikmesriikidele koostalitlusvõime suurendamise eesmärgil;
105. nõuab Europolile ja Eurojustile piisava rahastuse ja töötajate tagamist, pidades silmas nende üha suurenevaid kohustusi ning keskset rolli Euroopa õiguskaitse- ja õigusalse koostöö tugevdamisel ning terrorismivastase võitluse toetamisel;
106. nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid terroriaktidega seoses Europoli ja asjakohaste

ametiasutuste vaheliste kontaktide täieliku ära kasutamise, arvestades et terrorismivastase võitluse valdkonnas on kiirus sageli otsustava tähtsusega; ergutab liikmesriike kasutama võimalust saata Europol spetsialiste kohapeale, kuna see suurendab usaldust ja vähendab halduskoormust; kutsub liikmesriike üles tagama liikmesriikide terrorismivastase võitlusega seotud õiguskaitsealaste asutuste (ilma föderaalset/kesktasandit läbimata) vahetu juurdepääsu Europol teenustele;

107. kutsub liikmesriike üles looma vajaliku turvalise riiklike õiguskaitseasutuste sidetaristu ning edendama terrorismivastaste teenistuste otsest ja detsentraliseeritud ühenduvust terrorismivastase võitluse turvalise teabevahetusvõrgu ja Europol infosüsteemiga, kuna see tõhustaks otsinguid ja ristvõrdlusi;
108. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid eraldaksid rohkem rahalisi ja inimressursse, sealhulgas andmeteadlasi ja suurandmete analüütikuid, et arendada välja tehnilised lahendused suure hulga analüüsitava andmetega toimetulekuks; nõuab, et Europolile tehtaks tema volituste raames ülesandeks täiendavad teadus- ja arendustegevuse projektid selles valdkonnas, et tuua kasu liikmesriikidele;
109. kutsub liikmesriike üles kasutama täielikult ära tehnilisi lahendusi, et parandada teabe jagamist Europoliga, eeskätt muutes automaatseks riskikontrolli eesmärgil andmete Europol teabesüsteemi üleslaadimise protsessi, kasutades näiteks Europol välja töötatud nn andmelaadijaid;
110. peab tervitatavaks uut sätet tulevases teise põlvkonna Schengeni infosüsteemis (SIS II), mis võimaldab teavitada Europol igast uuest terrorismiga seotud hoiatusteatest või päringutabamusest SISis, välja arvatud juhul, kui seda ei välista juriidilised või funktsionaalsed põhjused; märgib, et see võimaldab riskikontrolli ja (kui seda peetakse asjakohaseks) ka tegevus- ja/või temaatilisi analüüse, et jätkata reisiharjumuste kaardistamist ja/või analüüsida tuvastatud isiku(te) võimalikke kokkupuuteid; kutsub komisjoni üles seda uut võimalust kiiresti automatiseeritud viisil rakendama;
111. nõuab, et Europol avaldaks aastaaruande teabe hulga ja liigi kohta, mida liikmesriigid edastavad asjakohastes ELi teabesüsteemides ja Europolile, et teha kindlaks lünki ja edendada teabevahetust;
112. kutsub Europol üles arendama täielikult ja võimalikult kiiresti biomeetrilist suutlikkust, sest liikmesriikidel on oluline jagada Europoliga üha rohkem biomeetrilisi andmeid;
113. rõhutab, et tiptasemel side otspunktkrüpteerimine on oluline vahend selleks, et kaitsta teabevahetuse konfidentsiaalsust ja tagada tarbijatevaheliste tehingute seaduslikkus; kutsub liikmesriike üles tagama koostöö kõigi asjakohaste sidusrühmade vahel, et suurendada pädevate asutuste dekrüpteerimissuutlikkust, ja et pädevate asutuste dekrüpteerimissuutlikkus vastaks standardile, pidades silmas kohtumenetlusi; väljendab heameelt asjaolu üle, et Europolis arendatakse dekrüpteerimisvahendid ja eksperditeadmised välja selleks, et dekrüpteerida seaduslikult kriminaaljuurdluste käigus saadud teavet ja et liikmesriike paremini toetada; märgib lisaks, et komisjon muutis Europol 2018. aasta eelarvet täiendava viie miljoni euroga, et tugevdada selle suutlikkust sellist teavet dekrüpteerida ja arendada liikmesriikide käsutuses olevaid alternatiivseid uurimismeetodeid;

114. peab tervitatavaks 5. novembri 2018. aasta Pariisi deklaratsiooni Euroopa terrorismivastase võitluse registri loomise kohta Eurojustis; nõuab sellise registri viivitamatut loomist Eurojustis vastavalt nõukogu otsusele 2005/671/JSK, mida on muudetud direktiiviga 2017/541, ning eraldama sellele piisavad rahalised ja inimressursid;
115. kutsub liikmesriike üles kaasama Eurojusti süstemaatiliselt piiriülese mõõtmega terrorismivastastes uurimistesse ja juurdlustesse ning kasutama tõhusalt Eurojusti koordineerimisvahendeid;
116. on veendunud, et operatiivkoostöö kokkulepped kolmandate riikidega võivad olla Europoli töös kasulikud, ning märgib asjaolu, et komisjon peab praegu operatiivkoostöö kokkulepete üle läbirääkimisi kaheksa Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna riigiga; palub operatiivkoostöö kokkulepped uuesti läbi rääkida eriti lähedaste partneritega, nagu EFTA riigid;
117. kutsub Eurojusti üles jätkama oma kolmandates riikides asuvate kontaktpunktide võrgustiku laiendamist ning ergutab lähetama Eurojusti rohkem kontaktisikutest prokuröre, näiteks Lääne-Balkani riikidest;
118. on mures Interpoli teadete, eeskätt tagaotsimisteadete kasutamise pärast teatud kolmandate riikide poolt, kes teevad seda läbi poliitilise prisma ja kahjustavad sel viisil rahvusvahelist koostööd terrorismivastases võitluses;
119. rõhutab vajadust suurendada CEPOLi rahastamist ja kiirendada innovatiivse küberruumi alase koolituse väljatöötamist ja korraldamist;
120. kutsub CEPOLi jätkuvalt arendama koolitusprogramme Schengeni infosüsteemi SIS lõppkasutajatele, võttes aluseks SIRENE käsiraamatu ja heade tavade kataloogi, mis käsitlevad terrorismi või terroristliku tegevusega seotud isikuid, sealhulgas terroristidest välisvõitlejaid, kelle kohta on SISi sisestatud hoiatusteaded;
121. nõuab terrorismivastast võitlust käsitleva strateegilise teabe käimasolevat vahetamist riiklike julgeolekuteenistuste ja ELi institutsioonide vahel ELi luure- ja situatsioonikeskuse (EU INTCEN) kaudu; nõuab tungivalt, et liikmesriigid toetaksid veelgi rohkem luureandmete jagamist ELi luure- ja situatsioonikeskuse kaudu ja optimeeriksid oma tööd, et suurendada selle tõhusust võitluses terrorismiga;

Vastastikune tunnustamine ja vastastikune õigusabi

122. ootab, et liikmesriigid pakuksid õigusala töötajatele täiendavat väljaõpet ja koolitust Euroopa uurimismääruse kohta, et tagada selle ulatuslik kohaldamine;
123. nõuab terrorirünnakute korral ühiste uurimisrühmade kasutamist; on veendunud, et ühised uurimisrühmad suurendavad koostöö ja piiriüleste kuritegude uurimise tõhusust; nõuab lisaks, et ühistes uurimisrühmades osaleksid ka Europol ja Eurojust, kuna see võimaldab ELi asutuste ressursse ja suutlikkust paremini ära kasutada; nõuab selliste ühiste uurimisrühmade jaoks parema ja hõlpsasti juurdepääsetava rahastuse tagamist; nõuab lisaks eriprogrammi „Erasmus politseiametnikele“ kohapeal käivitamist, soovitatavalt noortele ja madala astme ametnikele, et julgustada neid osalema ühistes

uurimisrühmades teistes ELi liikmesriikides vähemalt kord oma karjääri jooksul, võimaldades neile, kel ei pruugi olla kogemust liikmesriikide kolleegidega tehtava koostöö vallas, saada täiendavat kogemust ja järgida parimaid tavasid selle kohta, kuidas võidelda tõhusamalt piiriülese kuritegevusega; ergutab selle programmi laiendamist tulevikus teistele julgeoleku- ja vanglaametnikele;

124. kutsub liikmesriike üles kasutama täiel määral ära Eurojusti ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku pakutavaid eksperditeadmisi ja vahendeid, eeskätt praktilise ja õigusosalase teabe ning toe pakkumisel seoses vastastikuse õigusabi taotluste ning vastastikuse tunnustamise taotluste, uurimiste ja juurdluste koordineerimisega, sobivaima kohtualluvuse valimisega või varade arestimise ja konfiskeerimise koordineerimisega;
125. kutsub veebiteenuste pakkujaid ja teabevahetusplatvorme üles terrorismivastast võitlust käsitlevaid kohtuotsuseid tulemuslikult rakendama; kutsub komisjoni üles kaaluma võimalust esitada seadusandlik ettepanek, millega kohustataks ELi turul tegutsevaid kommunikatsiooniplatvorme tegema krüpteeritud andmeside korral koostööd, kui selle kohta on olemas vastav kohtuotsus; rõhutab, et selline koostöö ei tohiks nõrgestada nende võrkude ja teenuste turvalisust, näiteks luues nn tagauksi või võimaldades nende loomist;
126. nõuab, et kiiresti võetaks vastu komisjoni ettepanekud määruse ja direktiivi kohta, mis käsitlevad piiriülese juurdepääsu parandamist elektroonilistele tõenditele; nõuab, et veebiteenuste pakkujad näeksid õiguskaitse- ja kohtuasutuste taotluste jaoks ette ühtsed kontaktpunktid;

Välispiirid

127. ergutab liikmesriike investeerima kõigi piiriületuspunktide varustamisse standardile vastavate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmetega, et võimaldada nõuetekohast kontrolli, kus kasutatakse kõiki asjakohaseid andmebaase; palub komisjonil kehtestada nende info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmete tehniliste standardite võrdlusnäitaja, konsulteerides eelnevalt eu-LISAgaga; leiab, et töös, mida tehakse seoses teabesüsteemide koostalitluse ettepanekutega tuleks näha võimalust parandada ja osaliselt ühtlustada riiklikke süsteeme ja riiklikku infrastruktuuri piiripunktides; tervitab komisjoni ettepanekut suurendada liikmesriikide toetamist ELi ühiste välispiiride kindlustamisel, vähemalt kolmekordistades integreeritud piirihalduse fondi eelarvet järgmises mitmeaastases finantsraamistikus (2021–2027);
128. tervitab hiljutiste Euroopa Liidu välispiiride tugevdamise reformide, sealhulgas riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi, ELi reisiinfo ja -lubade süsteemi (ETIAS) ning Schengeni infosüsteemi (SIS) vastuvõtmist; palub liikmesriikidel neid meetmeid täielikult rakendada ja koostöös Europoliga toetada ETIASe ja viisainfosüsteemi jälgimisnimekirja ning anda sellesse oma panus; palub komisjonil hoolikalt jälgida, kuidas rakendatakse uut määrust (EL) 2017/458, millega nähakse ette kõigi välispiire ületavate isikute süstemaatiline kontroll, ja eelkõige erandi kasutamist korrapärase kontrolli puhul;
129. kutsub liikmesriike üles oma piirikontrolli integreeritud piirihalduse kontseptsiooniga vastavusse viima; rõhutab vajadust tagada integreeritud piirihalduse strateegia täielik rakendamine Euroopa ja riiklikul tasandil ning sellega tugevdada välispiiride haldamist;

130. väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle, mille kohaselt tuleks kolmandate riikide kodanike pikaajalisi viisasid ja elamisluube käsitlev teave kanda viisainfosüsteemi;
131. kutsub liikmesriike üles loobuma elamislubade ja kodakondsuse müügist viisaprogrammi Golden Visa ja investoriprogrammide kaudu, arvestades suurt korruptsiooni ja kuritarvitamise ohtu Schengeni alal; palub komisjonil tegutseda rangelt ja kiiresti, nõudes liikmesriikidelt kõiki asjakohaseid andmeid ja kogu vajalikku kontrolli, et tagada Schengeni süsteemi usaldusväärsus ja turvalisus;
132. ergutab komisjoni jätkama kolmandate riikidega läbirääkimisi tagasisaatmise ja tagasivõtmise üle;
133. ergutab liikmesriike kasutama viisanõudest vabastamise peatamise muudetud mehhanismi, andes tulemuslikult teada asjaoludest, mis võivad viia kolmanda riigi viisanõudest vabastamise peatamiseni, nagu avaliku korra või sisejulgeoleku märgatav ohtusattumine;
134. palub komisjonil hinnata, milliseid võimalusi annaks ja millist mõju võiks avaldada seadusandlik ettepanek, millega kohustatakse lennuettevõtjaid ning sadamate ja rahvusvaheliste bussi- ja rongiliinide käitajaid korraldama reisijate sisenemisel vastavuskontrolli, veendumaks, et piletil märgitud isik vastab reisija valduses oleval ID-kaardil või passil märgitud isikule; rõhutab vajadust tagada, et transpordiettevõtjatele ei antaks mingeid ülesandeid, mis kuuluvad üksnes politseiasutustele, nagu nõuetekohane isikusamasuse kontrollimine või isikut tõendavate dokumentide või reisidokumentide ehtsuse kontrollimine;

Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex)

135. kutsub kaasseadusandjaid üles kaaluma Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile erivolituste andmist selle tegevusega seotud isikuandmete operatiivseks töötlemiseks, sealhulgas piiriülese kuritegevuse ja terrorismi ennetamiseks ja avastamiseks ELi välispiiridel; on seisukohal, et need volitused peaksid võimaldama isikuandmeid piisava aja jooksul säilitada, vahetada neid ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonide, Europoli ja Eurojustiga ning, konkreetsetes olukordades ja vajalikke kaitsemeetmeid rakendades, kolmandate riikidega;
136. märgib, et kahtlustatavad, kelle isikuandmeid Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet on eelnevalt töödeldud, kaovad analüüsisüsteemist 90 päeva möödudes ning seega saavad neist taas tundmatud või uued kahtlusalused; nõuab seetõttu, et piiriüleses kuritegevuses ja terrorismis kahtlustatavate isikuandmete säilitamise aega Euroopa Piiri- ja Rannikuvalveameti hallatavas süsteemis pikendataks kolme aastani, sarnaselt Europoli ja Eurojusti andmete säilitamise ajaga;
137. peab oluliseks, et Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametil oleks juurdepääs kõigile asjakohastele andmebaasidele ja teabesüsteemidele, eeskätt SISile, aga ka riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile, viisainfosüsteemile, Eurodac-süsteemile ja Europoli teabesüsteemile, mitte ainult piirihaldusmeeskondade töö jaoks, vaid ka analüüsieesmärkidel, mis on seotud uute nähtustega välispiiridel ning muutustega piiriületuses ja töömeetodites;

138. kutsub kaasseadusandjaid üles muutma Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile kohustuslikuks jagada kiireloomulist teavet liikmesriikidega;
139. nõuab tungivalt, et liikmesriigid ja liidu ametid, nagu Europol ja ELi luure- ja situatsioonikeskus, edastaksid Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile korrapäraselt piirivalvega seotud strateegilist terrorismivastase võitluse teavet ja uuriksid, kas Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga toimuv automaatne teabevahetus, mis hõlmab olulist taustteavet riiklike uurimiste käigus piiriületuspunktides esinenud juhtumite ja ebaseadusliku tegevuse ning ebaseadusliku riiki sisenemise / riigist lahkumise kohta, samuti arukate IKT-süsteemide kasutamine, võiks anda olukorrast põhjaliku ülevaate loomisel lisaväärtust, arvestades ka tööjõudu, mida andmete analüüsimiseks vaja oleks; on veendunud, et selline teave peaks hõlmama ka teise astme turvakontrollile järgnevat tagasisidet, samuti dokumentide võltsimisega seotud teavet;
140. palub Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametil koostada koolitusprogramme ja korraldada piirivalvuritele koolitusi, keskendudes andmebaaside kasutamisel põhineva kontrolli tugevdamisele välispiiridel ning toetades ühiste riskinäitajate rakendamist;

Lahinguteave

141. väljendab heameelt Europoli osalemise üle Jordaania USA juhitava operatsiooni Gallant Phoenix õiguskaitseüksuses, mis töötleb lahinguväljalt saadud teavet (ja võimaluse korral tuvastab ohvreid) ning vahetab seda kindlaksmääratud kanalite ja menetluste abil Europoli siseriiklike üksuste kaudu liikmesriikide õiguskaitseasutustega; nõuab Europoli täielikku juurdepääsu operatsioonile Gallant Phoenix;
142. soovitab kõigil asjaosalistel välja töötada meetodid, mis võimaldaksid edastada ja jagada lahinguteavet seadusega lubatud ulatuses ja võttes vajalikke kaitsemeetmeid, nagu tsiviilvaldkonna allikakaitse, ning kanda see teave asjakohastesse andmebaasidesse, et see jõuaks õigeaegselt piirikontrollijateni ELi välispiiridel; nõuab samuti sellise teabe jagamist uurimise ja vastutuselevõtmise eesmärgil;

Operatsioon Sophia

143. kutsub nõukogu üles laiendama operatsiooni EUNAVFOR MED SOPHIA mandaati, et suurendada selle territoriaalset ulatust ja takistada nn kummitusmaabumisi, ning lisada oma volituste hulka konkreetselt koostöö terrorismivastase võitluse valdkonnas;
144. väljendab heameelt, et operatsiooni EUNAVFOR MED Sophia juurde on katseprojektina loodud kuritegevuse teabeüksus, mis koosneb liikmesriikide õiguskaitseasutuste, Frontexi ja Europoli töötajatest ja mille siht on parandada nende asutuste teabejagamist;
145. kutsub liikmesriike üles taotlema operatsioonile EUNAVFOR MED Sophia rahvusvahelisi õiguskaitsevolitusi, et võtta laevade ja nendega seotud vara suhtes operatiivmeetmeid isegi rannikuäärsete riikide territoriaalvetes, arreteerides meeskonnad ning arestides laevad ja nendega seotud vara, mille puhul on kahtlus, et neid võidakse kasutada inimsugeldamiseks või ÜRO relvaembargo rikkumiseks, terrorismiga seotud rikkumisteks või nafta salakaubaveoks;

Terrorismi rahastamine

146. kiidab heaks Euroopa tasandil äsja vastu võetud seadusandlikud meetmed terrorismi rahastamise vastu; nõuab, et liikmesriigid täielikult rakendaksid kõiki rahapesu ja terrorismi rahastamise vastast võitlust käsitlevaid Euroopa õigusakte ja vahendeid; nõuab tungivalt, et komisjon tagaks nende vahendite nõuetekohase ülevõtmise ja toimimise;
147. ergutab liikmesriike ja kolmandaid riike viivitamata tulemuslikult ja täielikult rakendama 2018. aasta aprillis Pariisis toimunud konverentsi „No money for terror“ järeldusi, rahapesuvastase töökonna soovitusi ning selle 2012. aasta veebruaris vastu võetud rahvusvahelisi standardeid rahapesu ja terrorismi rahastamise ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise kohta (rahapesuvastase töökonna läbivaadatud soovitusel); kutsub komisjoni ja liikmesriike üles aitama kolmandatel riikidel neid soovitusi rakendada, pakkudes tehnilist abi ja vahetades häid tavasid;
148. palub neil liikmesriikidel, kes pole veel ratifitseerinud Euroopa Nõukogu konventsiooni rahapesu ning kriminaaltulu avastamise, arestimise ja konfiskeerimise ning terrorismi rahastamise kohta, see konventsioon ratifitseerida ja üle võtta;
149. kiidab heaks meetodika, mille komisjon esitas seoses kolmandate riikide riskipiirkondadega, mis kujutavad endast ELi finantsüsteemile tõsist ohtu; kutsub komisjoni üles seda meetodikat rakendama ja eelkõige koostama võimalikult peatselt sõltumatu, objektiivse ja läbipaistva hindamise abil suure riskiga kolmandate riikide ELi loetelu;
150. kutsub liikmesriike üles tõhustama järelevalvet nende organisatsioonide üle, mida kahtlustatakse ebaseaduslikus kaubanduses, smugeldamises, võltsimises ning pettustes, luues selleks koos Europoliga ühised uurimisrühmad;
151. väljendab tõsist muret ebaseadusliku tubakaturu ulatuse pärast ELis, kuna sellest saadavat tulu võidakse kasutada terrorismi rahastamiseks, sealhulgas aktsiisipettuse kaudu; palub liikmesriikidel kaaluda Maailma Terviseorganisatsiooni tubaka tarbimise vähendamise raamkonventsioonile lisatud protokollide ratifitseerimist ja rakendamist, mis käsitleb ebaseadusliku tubakatoodetega kauplemise tõkestamist;
152. kiidab heaks kultuuriväärtuste importi käsitleva määruse ettepaneku; kutsub komisjoni üles esitama õigusakti ettepanekut töökindlama jälgimissüsteemi kohta ELi turule sisenevate kunstiteoste ja antiikesemete, eriti selliste esemete jälgimiseks, mis pärinevad komisjoni loetletud konflikti- ja riskipiirkondadest, samuti ELi terrorismi loetellu kuuluvatelt organisatsioonidelt, ettevõtelt või üksikisikutelt; usub, et seda algatust tuleks toetada, luues standarditud loa, milleta nende esemetega kauplemine oleks keelatud, ja kehtestades nõude, et iga eseme ekspordimiseks tuleb koostada pass; on veendunud, et dokumentide autentsuse kontrollimiseks tuleks välja töötada digitaalsed vahendid; märgib, et kunstikauplejad peaksid süstemaatiliselt pidama ja uuendama põhjalikku müügilolevate antiikesemete registrit;
153. palub, et liikmesriigid kohustaksid kunstikauplemise ja antiikesemete hoidmisega seotud ettevõtteid (nn vabasadamaid) deklareerima kõik kahtlust äratavad tehingud, ning rakendaksid kunstiteoste ja antiikesemetega kauplevate ettevõtete omanike suhtes, kes osalevad ebaseaduslikus kauplemises selliste esemetega, tõhusaid, proportsionaalseid ja heidutavaid karistusi, sealhulgas vajaduse korral kriminaalkaristusi;

154. kiidab heaks liitu sisse toodava või liidust välja viidava sularaha kontrollimist käsitlevad uued eeskirjad¹ ja nõuab nende kiiret rakendamist; palub komisjonil hinnata, kas selle määruse reguleerimisalasse peaksid kuuluma muud ka varad, kas saatjata sularaha avalikustamise menetlus on otstarbekohane ja kas saatjata sularaha künnis tuleks tulevikus üle vaadata;
155. kutsub liikmesriike üles tegema rohkem koostööd Europoli analüüsiprojektiga AP FURTUM ja, nagu nõutud ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis nr 2347, tagama koostöös Tollikoostöö Nõukogu ja Interpoliga tolli- ja õiguskaitseasutustele töötajad, tõhusad töövahendid ja piisav koolitus;
156. palub komisjonil töötada koos liikmesriikide ja rahvusvaheliste partneritega välja meetodid rahavoogude sihtotstarbeliseks jälgimiseks ning digitaalsete maksevahendite ja ettemaksekaartide, ühisrahastamise platvormide ning interneti- ja mobiilimaksesüsteemide kasutajate tuvastamiseks politsei- või kohtulike uurimiste käigus; kutsub liikmesriike üles reguleerima mitteametlikku rahaülekannete süsteemi, rõhutades, et eesmärk ei ole jälgida tavapäraseid mitteametlikke rahaülekandeid, vaid organiseeritud kuritegevuse, terrorismi või mustast rahast saadava tööstusliku/ärilise kasuga seotud rahavooge; nõuab, et keskendutaks virtuaalsele valuutale ja finantstehnoloogiale, ning soovitab uurida võimalust laiendada sanktsioone ka neile, kes terrorismi rahastamise eesmärgil kuritarvitavad sotsiaalmeedia ühisrahastamisvõimalusi; palub liikmesriikidel ergutada krüptorahaettevõtteid kasutama analüüsivahendeid, et hinnata sihtkoha ja adressaadiga seotud võimalikku kuritegevust, ning jälgima, et kui kasutajad teisendavad krüptoraha tagasi reaalsesse vääringusse, kohaldatakse täielikult rahapesuvastaseid õigusakte;
157. palub komisjonil esitada seadusandlik ettepanek, milles nõutakse rahaülekandefirmade kaudu tehingute tegemisel kohustuslikku registreerimist ja isiku tuvastamist;
158. kutsub komisjoni üles hindama võimalust alternatiivseid ülekandesüsteeme reguleerida, näiteks kehtestades maakleritele kohustusliku registreerimis- või litsentsimiskorra ning selge ja täpse registripidamise kohustuse;
159. on mures hiljuti ilmnunud andmete pärast, mis osutavad terrorismi rahastamisallikana kasutatava ulatusliku rahapesu laienemisele² teatavate euroala pangandusasutuste kaudu; nõuab, et terrorismi ja selle rahastamisega seotud isikute poolt ühtses euromaksete piirkonnas tehtud tehingute jälgimiseks loodaks Euroopa Liidu terrorismi rahastamise jälgimise süsteem, kus oleks tagatud julgeoleku ja isikuvabaduste tasakaalustatus; märgib, et sellise Euroopa-sisese süsteemi suhtes kehtiksid Euroopa andmekaitsestandardid;
160. nõuab kohustatud isikute, rahapesu andmebüroode ja pädevate asutuste paremat koostööd ja teabevahetust seoses terrorismi rahastamisega; kutsub liikmesriike üles tagama, et kõigil nende rahapesu andmebüroodel oleks takistamatu juurdepääs finantsteabele, et nad saaksid tõhusalt terrorismi rahastamise vastu võidelda; nõuab Euroopa rahapesu andmebüroode seisundi ja tegevuse paremat ühtlustamist; kiidab heaks Euroopa

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb liitu toodava või liidust välja viidava sularaha kontrolli ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1889/2005 – ELT L 284, 12.11.2018, lk 6.

² [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2018/614496/IPOL_IDA\(2018\)614496_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2018/614496/IPOL_IDA(2018)614496_EN.pdf)

Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepaneku, millega kehtestatakse eeskirjad finants- ja muu teabe kasutamise hõlbustamiseks teatavate kuritegude tõkestamisel, avastamisel, uurimisel ja nende eest vastutusele võtmisel¹; nõuab terrorismi rahastamise valdkonnas paremat ja täielikumat teabevahetust ja koostööd Europoli, Eurojusti ja kolmandate riikide vahel; nõuab, et kiiresti võetaks vastu direktiivi ettepanek, mis käsitleb õiguskaitseasutuste juurdepääsu finantsteabele ja rahapesu andmebüroode teabevahetust;

161. nõuab tungivalt, et liikmesriigid eraldaksid riiklikele rahapesu andmebüroodele rohkem rahalisi vahendeid; kutsub liikmesriike üles FIU.net'i mitteametlikku võrgustikku paremini ära kasutama ja suurendama selle võrgustiku suutlikkust Europoli kaudu, et oleks võimalik kasutada võrgustiku kogu potentsiaali, ületada praegused koostööraskused ja hõlbustada kahepoolsete taotluste automatiseerimata töötlemist, tagades samal ajal rahapesu andmebüroode autonoomia ja sõltumatuse; usub, et tuleks luua ELi rahapesu andmebüroo, et kooskõlastada liikmesriikide rahapesu andmebüroode tegevust ja neid piiriüleste juhtumite korral aidata;
162. rõhutab, kui oluline on tugevdada uurimisorganite ja erasektori, eelkõige kohustatud isikute koostööd ja teabevahetust ELi rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase direktiivi raames, et kõrvaldada diskrimineeriva ja mittetäieliku teabega seotud puudused kahtlasi tehinguid käsitlevates aruannetes; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles looma spetsiaalseid foorumeid, et jagada finantsteavet, sealhulgas virtuaalse valuuta kohta, kaasates erasektorit, kasutades turvalisi kanaleid ja järgides ELi andmekaitsestandardeid; märgib, et Europolil võiks olla seejuures oluline roll;
163. kutsub üles korraldama liikmesriikide õiguskaitse- ja kohtuasutustele erikoolitusi terrorismi rahastamise meetodite ja muutuste kohta, et suurendada liikmesriikide võimet uurida ebaseaduslikku tegevust, sealhulgas virtuaalvääringuid; rõhutab, et selline koolitus peaks tagama kogu ELis standardtasemel õiguskaitsepädevuse, ilma et teatavad liikmesriigid maha jääksid; rõhutab, et tähtis on korraldada kogu Euroopa ulatuses virtuaalse valuutaga seotud tegevuse riskide hindamine ja kooskõlastada uurimisalgatusi, et kasutada nende hindamiste tulemusi regulatiivse ja õiguskaitsestrateegia kujundamiseks lähemas, keskmises ja kaugemas perspektiivis;
164. rõhutab maksu- ja finantsluuretegevuse suurt tähtsust terrorismivastases võitluses; peab kahetsusväärseks, et paljudes liikmesriikides eraldatakse rahapesu ja terrorismi rahastamise vastu võitlevatele asutustele vähem raha kui muudele luureteenistustele; nõuab, et liikmesriigid suurendaksid märgatavalt oma uurimis- ja õiguskaitsevaldkonna inim- ja rahalisi ressursse, et võidelda maksustamise vältimise ja maksupettuste vastu, mille abil võidakse rahastada kriminaalset või terroristlikku tegevust;

Elutähtsa taristu kaitse

165. palub liikmesriikidel, kes pole seda veel teinud, luua riiklikud elutähtsa taristu kaitse programmid, mis tegelevad komisjoni 2006. aasta Euroopa esmatähtsate infrastruktuuride kaitse programmi käsitlevas teatises välja toodud teemadega; on seisukohal, et esmatähtsate infrastruktuuride kaitse Euroopa programmi tuleks muuta ja ajakohastada;

¹ COM(2018)0213.

166. meenutab, et tundlikud andmed ja süsteemid, mida need toetavad, moodustavad samuti osa liikmesriigi elutähtsast taristust ja seega tuleks neid küberrünnakute eest nõuetekohaselt kaitsta¹;
167. kiidab heaks komisjoni tegevuskava, mille eesmärk on toetada avaliku ruumi kaitsmist, ja soovib liikmesriikidel vahetada parimaid tavasid ning luua vajaduse korral avaliku ja erasektori koostöövõrgustikke;
168. nõuab tungival, et kaasseadusandjad loovad politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisiohje rahastamisvahendile uueks mitmeaastase finantsraamistiku perioodiks õigusjärglase, mida rahastatakse vähemalt samal tasemel;
169. nõuab elutähtsate infrastruktuuridega seotud teabevahetussüsteemi rolli tugevdamist;
170. nõuab, et rohkem kui üht liikmesriiki mõjutavate Euroopa elutähtsate taristute määramine toimuks mitmepoolse protsessina, milles osaleksid kõik liikmesriigid, keda see võib mõjutada;
171. kutsub liikmesriike üles looma riiklike multidistsiplinaarseid kriisidele reageerimise keskusi, et korraldada rünnaku või vahejuhtumi korral koordineerimist ja hädaolukordadele reageerimist; nõuab, et need keskused kasutaksid ELi integreeritud poliitilist kriisidele reageerimise korda, mis aitab kaasa ja toetub kolme põhivahendi, nimelt kriisireageerimiskorra 24/7 kontaktpunkti, veebiplatvormi ning olukorrateadlikkuse ja analüüsi tugivõime kasutamisele;
172. palub komisjonil korraldada riiklike kriisikeskuste ja kriisidele reageerimise mehhanismide kaardistamine;
173. soovib komisjonil jätkata liikmesriikide jaoks suuniste koostamist ja levitamist, et suurendada avaliku ruumi kaitset, nagu on märgitud avaliku ruumi kaitse toetamise tegevuskavas;
174. nõuab, et direktiiv 2008/114/EÜ vaadataks läbi, et oluliste teenuste operaatoritele kehtiksivad samad eeskirjad ja menetlused kui küberturvalisuse direktiivis; Euroopa elutähtsate taristute määramine põhineks eluliste ja piiriüleste teenuste osutamise süsteemide analüüsil, mitte sektoripõhisel lähenemisel, võttes asjakohaselt arvesse küberturvalisuse tähtsust; komisjon saaks määratleda üleeuroopaliste teenuste varasid Euroopa elutähtsa taristuna; vastastikust sõltuvust võetakse nõuetekohaselt arvesse; elutähtsate taristute avalikele ja erakäitajatele kehtestatakse kohustus teatada vahejuhtumitest, korraldada vastupidavusteste, pakkuda selleks määratud kontaktpunktides nõuetekohast väljaõpet ning kehtestada vahejuhtumi või rünnaku korral kehtivate talitluspidevuse kavade kvaliteedinõuded;
175. soovib kaasata erasektor elutähtsa taristu ja pehmete sihtmärkide kaitse kavade koostamisse, kaasa arvatud küberturbe valdkonnas; rõhutab vajadust pidada sel eesmärgil avaliku ja erasektori dialoogi ning arendada riiklikku ja kohalikku vastupanuvõimet;

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1148 meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus – ELT L 194, 19.7.2016, lk 1.

176. kutsub komisjoni üles esitama ettepanekut eraturvafirmadele mõeldud Euroopa sertifitseerimisalgatuse kohta, et täpsustada nõudeid ja tingimusi, mille alusel eraturvafirmad võivad elutähtsa taristu raames töötada;
177. rõhutab vajadust kehtestada tõhusad reageerimisstrateegiad, sh selged sidekanalid terrorirünnaku puhuks, eelkõige seoses kiirreageerimisrühmadega, et vähendada ohvrite arvu ja parandada olukorra haldamist, et rünnaku mõju avalikkusele oleks võimalikult väike; nõuab, et liikmesriigid Euroopa tasandil juba kasutusele võetud mehhanismides rohkem osaleksid;
178. nõuab liidu muudetud kodanikukaitse mehhanismi kiiret vastuvõtmist, et tugevdada ennetust ja valmisolekut, teabevahetust ELi tasandil ning liikmesriikide võimekust eri tüüpi katastroofidega toimetulekuks;
179. kutsub komisjoni üles hindama võimalusi ja nendega seotud mõju süsteemi loomiseks, mis võimaldaks kontrollida maantee-, õhu- ja veesõidukeid rentivate inimeste isikusamasust;
180. avaldab heameelt 2017. aasta juunis Belgias ja Madalamaades toimunud piiriülese õppuse üle, mille siht oli parandada pehmete sihtmärkide kaitset terrorirünnakute eest; märgib, et õppust rahastas komisjon ja selle eesmärk oli mõõta valmisolekut ja kriisihaldamise funktsioone olukorras, kus eri riikides toimub samal ajal kaks rünnakut; nõuab, et sarnaseid õppusi korraldataks ka teiste liikmesriikide osalusel; on veendunud, et EL võib pakkuda seda koostööd toetavat raamistikku, eriti sellistel teemadel nagu arstiabi (Euroopa meditsiinikorpus), avalik turvalisus (terviseohutuse komitee) ja dekontaminatsiooni protokollid, samuti kooskõlastada liikmesriikide politsei eriüksuste ja kodanikukaitsejõudude tegevust;
181. nõuab terrorismi valdkonnas õigusaktide vastuvõtmist ning riiklike, piirkondlike ja kohalike kaitse-, vastupanuvõime- ja reageerimisstrateegiate väljatöötamist rünnaku puhuks, võttes arvesse kaitsetumate isikute, näiteks puuetega inimeste ja alaealiste erivajadusi ja olukorda; nõuab puuetega inimeste ja nende esindusorganisatsioonide kaasamist neid mõjutavate otsuste tegemisse;

Lõhkeainete lähteained

182. märgib, et terroristid suudavad end varustada reguleeritud lõhkeainete lähteainete ja segudega; tunneb seetõttu heameelt 2018. aasta aprillis esitatud määruse ettepaneku üle, mis käsitleb lõhkeainete lähteainete turustamist ja kasutamist;
183. nõuab teatavate muust elanikkonnast erinevate ostjate jaoks Euroopa loasüsteemi loomist, mis kohustab ettevõtjaid registreeruma, et saada seaduslik luba lisades nimetatud ainete või neid sisaldavate segude või ainete tootmiseks, turustamiseks või müümiseks; palub liikmesriikidel luua kontrollisüsteemid, et kindlaks teha ettevõtjad, kes ei täida määruse nõudeid;
184. tunneb heameelt lõhkeainete lähteainete käsitleva määruse 98/2013 mõjuhinna üle ning soovib kaasseadusandjatel määruse 2018/0103/COD ettepaneku puhul hinnata kohustuslikku teabevahetusprotsessi; kutsub turujärelevalveasutusi üles tugevdama lõhkeaine lähteainete järelevalvet, kuna need võivad väga tõenäoliselt kahjustada

avalikku julgeolekut;

185. palub tolliasutustel koostöös õiguskaitseorganitega ning Europolilt ja muudest andmeanalüüsisüsteemidest saadud teabe põhjal parandada lõhkeainete lähteainete ebaseaduslike veebipõhiste ostude kindlakstegemist, sõeludes kauplejate poolt enne kaupade ELi saabumist või EList väljaviimist esitatud teavet ja kasutades ka tolli riskijuhtimissüsteemi (CRMS);
186. palub komisjonil teha ettevõtetega koostööd e-kaubamajadele lõhkeaine lähteainete müügi kohta kohustuslike turvalisuskriteeriumide kehtestamiseks, piirates teatud ainete müüki ainult kutsealasel eesmärgil kasutajatega ning muutes keelatud tooteid käsitlevad põhimõtted üksikasjalikumaks, määrates kindlaks lubatud kogused ja puhtustaseme;
187. nõuab teatavate standardsete nimetamistavade üldist kasutamist, mis võimaldaksid ettevõtjatel ja e-kaubamajadel oma saidil postitatud kemikaale kindlaks teha; palub e-kaubamajadel postitusi nende standardsete märksõnaloendite abil sõeluda, et reguleeritud ainete pakkumist seirata;
188. palub komisjonil kaaluda ühtsete loakriteeriumide kehtestamist, ühtlustades taotluste rahuldamise ja tagasilükkamise tingimusi ning hõlbustades liikmesriikide vastastikust tunnustamist;

Ebaseaduslikud relvad

189. nõuab tulirelvade omandamise ja omamise kontrolli käsitleva direktiivi kiiret ja tulemuslikku rakendamist, et võimalikult tulemuslikult jälgida nende relvade müüki ja kasutamist ning takistada ebaseaduslikku kaubitsemist tulirelvade ja nendega seotud varustuse ning tööriistadega nii ELis kui ka sellest väljaspool; nõuab kehtivatest õigusaktidest lünkade kõrvaldamist, võttes näiteks meetmeid, et peatada hõlpsasti ümbertehtavate paukpadrunrelvade, Floberti relvade, signaalpüstolite ja muude samalaadsete relvade ringlus;
190. palub liikmesriikidel vastu võtta tulirelvade ja laskemoona loovutamise programmid, mis on kohandatud konkreetselt ebaseaduslikku tulirelvaturgu arvestades; nõuab tulemuslikke karistusi ebaseadusliku tulirelvade omamise ja nendega kauplemise eest; nõuab, et liikmesriigid täidaksid rangelt nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühist seisukohta 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad;
191. toetab ELi väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku hankimise ja salakaubaveo vastase võitluse strateegiat, võttes arvesse uut julgeoleku ja julgeolekupoliitika konteksti ning väike- ja kergrelvade disaini ja tehnoloogia arengut, mis mõjutab ohuga toimetuleku võimet;
192. on veendunud, et liikmesriigid peaksid lähtuma nn relva uurimise meetodist, milleks kasutatakse spetsiaalseid õiguskaitseorganeid, et kindlaks määrata seda tüüpi kaubandusega tegelejad ja nende võrgustikud, kasutades mitmesuguseid riiklikke ballistikaandmebaase;
193. tuletab meelde, et komisjon on vastu võtnud aruande, kus hinnatakse määrust (EL) nr

258/2012, millega kehtestatakse mittesõjaliste tulirelvade seaduslikku eksporti, importi ja transiiti käsitlevad eeskirjad, jõudes järeldusele, et see määrus on endiselt vajalik, kuid selle tõhusust piirab mõnede sätete ebamäärasus ja keeruline koostoime muude ELi õigusaktidega; ergutab liikmesriikide õiguskaitseasutusi looma ebaseadusliku relvakaubanduse uurimisele spetsialiseerunud politseirühmi, kellel on piisavalt töötajaid, eksperditeadmisi ja seadmeid;

194. julgustab liikmesriike hindama võimalust kehtestada piirangud mõjuva põhjuseta noakandmise kohta, keelustada eriti ohtlikud noad, nagu zombi- ehk liblikanoad, ning jõustada neid meetmeid ka internetis;

Välismõõde

195. kutsub ELi ja selle liikmesriike jätkama üleilmset tegevust pikaajaliste konfliktide lahendamiseks, mis destabiliseerivad terveid piirkondi, jätkavad vägivalda ja kannatuste tsüklit ja kahjuks toidavad terroritegevust õigustavaid narratiive;
196. nõuab, et EL tõhustaks terrorismivastases võitluses koostööd naaberriikidega, eelkõige välisvõitlejate transiidi- ja sihtriikidega; leiab, et EL peab jätkama üldise terrorismivastase võitluse strateegiat, keskendudes selgelt määratletud eelistuste alusel koostööle peamiste kolmandate riikidega;
197. leiab, et terrorismivastane võitlus on valdkond, mis nõuab konkreetseid teadmisi; nõuab seega, et ELi võrgustik muudetakse selles valdkonnas professionaalsemaks, pakkudes liikmesriikide operatiivtöötajatele paremat ja pikemat ELi struktuuriga lõimumise võimalust, mis on ulatuslikum kui üks ülesanne ELi delegatsioonis; leiab, et ELi institutsioonidesse lähetamine suurendaks asjatundjate erialateadmisi ja pädevuse kasutamist terrorismivastases võitluses;
198. kutsub komisjoni üles suurendama kolmandate riikide, eriti naaberriikide toetamist võitluses terrorismi rahastamise allikana kasutatava kuritegevuse ja salakaubanduse vastu, ning tugevdama sidemeid nende riikidega, et kiirendada kuritegeliku vara arestimist; väljendab samas muret, et terrorismivastased õigusaktid on mõnes ELi partnerriigis liiga ulatuslikud ning neid kasutatakse rahumeelsete teisitimõtlejate represseerimiseks; hoiatab, et kui põhjendatud murede rahumeelne väljendamine kriminaliseeritakse, võib see viia radikaliseerumiseni; on veendunud, et EL peaks ulatuslikult investeerima meetmetesse, millega püütakse kaotada terrorismi algpõhjusti kolmandates riikides; toetab kindlalt äärmuslusvastaseid programme vanglates, koostööprogramme usu- ja kogukonnajuhtidega, religioonidevahelist dialoogi ja foorumeid ning üldiselt igasuguseid lepitusprogramme, mis leevendavad kogukondade sisemisi pingeid ja ennetavad sektantlikku poliitikat, eelkõige majandus-, sotsiaal- ja haridusmeetmete abil;
199. palub liikmesriikidel täielikult ära kasutada ELi luure- ja situatsioonikeskuse luureandmete analüüsi; palub komisjonil anda ELi luure- ja situatsioonikeskusele selge volitus ELi delegatsioonide analüütikutega otse ühendust võtta, et suurendada teabe liikumist ELi kesksesse luuresüsteemi;
200. nõuab tugevamat koostööd ja koostoime otsimist ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonide ja operatsioonide ning justiits- ja siseküsimuste nõukogu meetmete vahel;

201. nõuab ELi piiravate meetmete süsteemi lihtsustamist, et teha sellest tõhus terrorismivastase võitluse tööriist;

Terrorismiohvid

202. palub komisjonil luua terrorismiohvrite Euroopa koordineerimiskeskus, mis pakuks ühes või mitmes liikmesriigis toimuvate rünnakute korral õigeaegset ja kohast kriisiabi; leiab, et terrorismiohvrite Euroopa koordineerimiskeskuse üks ülesanne peaks olema kiireloomulise abi tagamine teisest liikmesriigist pärit ohvritele ning ELi tasandil eriteadmiste pakkumine, edendades teadmiste, tegutsemiskorra ja parimate tavade vahetamist; rõhutab, et toetus- ja kaitsemeetmeid tuleb laiendada kaudsetele ohvritele, näiteks ohvrite lähedastele, pealtnägijatele ja esimestele reageerijatele;

203. on seisukohal, et kui terrorismiohvrite Euroopa koordineerimiskeskus on loodud, võib see koguda statistikat ning toetada ja kooskõlastada liikmesriikides ja Euroopa tasandil terrorismiohvrite registrite loomist, järgides täielikult andmekaitset käsitlevaid õigusakte, eelkõige andmesubjektide õigusi ja eesmärgi piiramise põhimõtet; leiab, et keskus võiks ühtlasi uurida ja edendada parimaid tavasid, näiteks protokollide koostamist, et:

- 1) tagada terrorismiohvritele esmane emotsionaalne tugi;
- 2) pakkuda neile edasist psühholoogilist ja emotsionaalset tuge;
- 3) vältida kohtuprotsessi või bürokraatliku suhtluse käigus teistkordset ohvristamist;
- 4) tulemuslikult tagada õiguskaitse kättesaadavus, eelkõige rahvusvaheliste ohvritega rünnakute puhul;
- 5) soodustada ajakirjanduses häid tavasid terrorismiohvrite ja nende perekondade jaoks tundlike teemade käsitlemisel;

leiab, et terrorismiohvrite Euroopa koordineerimiskeskus võiks ühtlasi pidada ohvrite toetamisega tegelevate akrediteeritud organisatsioonide kohta avalikku registrit, millega oleks võimalik tutvuda, ning parandada väljatöötatud protokolle; nõuab tungivalt, et iga liikmesriik määraks ühe asutuse, mis tegutseks terrorismiohvrite Euroopa koordineerimiskeskuse riikliku kontaktpunktina;

204. palub komisjonil luua terrorismiohvrite õiguste ja nende toetamise ühtne veebiplatvorm, mis oleks kasutatav kõigis ELi keeltes, mida haldaks terrorismiohvrite Euroopa koordineerimiskeskus ja millel oleks igas riigis üks kontaktpunkt, sh abitelefoni;

205. palub komisjonil esitada terrorismiohvrite kohta seadusandlik ettepanek, mis tulemuslikult vastab ohvrite lühi- ja pikaajalistele vajadustele, kaasa arvatud terrorismiohvri staatuse ja õiguste ühine määratlus ning hüvitise taotlemise standardvorm, kus kindlustajatele on ette nähtud selged kohustused ja tähtajad; leiab, et riiklikul tasandil peaks kehtima lihtsustatud kord terrorismiohvritele kohe pärast rünnakut automaatselt hüvitise maksmiseks ning et täiendada hüvitise vajadus tuleks ohvri olukorra hindamise alusel korrapäraselt üle vaadata;

206. on seisukohal, et terrorismiohvri ühise määratluse kohaldamisala peaks hõlmama

vähemalt: 1) hukkunud inimesi; 2) füüsilist ja/või psühholoogilist kahju kannatanud inimesi; 3) inimröövi või ähvarduste ohvriks langenuid; 4) hukkunud inimese abikaasat või teisi, keda seob temaga samasugune emotsionaalne side, sealhulgas vanemad, lapsed, vanavanemad, vennad ja õed;

207. palub liikmesriikidel teha kriisiabi ja kooskõlastamist tagavatele multidistsiplinaarsetele kriisireageerimiskeskustele ülesandeks riiklike ja kohalike protokollide rakendamine, et ohvrid kiiresti tuvastada, nendega kohe tegelda ja neid pädevate teenistuste juurde suunata;
208. palub liikmesriikidel tagada, et riiklik hädaolukorrale reageerimise taristu oleks ette valmistatud terviklikuks reageerimiseks terrorismiohvrite konkreetsetele vajadustele kohe pärast terrorirünnakut ja seejärel niikaua kui vaja; märgib, et liikmesriigid peaksid looma ühtse ja ajakohastatud veebilehe, kus oleks kogu vajalik info, ning ohvritele ja nende pereliikmetele hädaolukorra tugikeskuse, kus pakutaks psühholoogilist esmaabi ja emotsionaalset tuge, nagu on viidatud 15. märtsi 2017. aasta direktiivis (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta¹;
209. rõhutab, et ohvrite perekondi peaksid teavitama selleks koolitatud spetsialistid ja et see peaks toimuma väärikalt, inimlikult ja asjakohaselt ning tagades, et meedia ei avalda nende isikut ilma nende eelneva nõusolekuta ja et lastega tegeletakse esmajärjekorras ja eriti tähelepanelikult;
210. nõuab direktiivi (EL) 2015/637 täielikku ja tulemuslikku rakendamist, et tagada ELi kodanike konsulaarkaitse kolmandates riikides, kus nende koduliikmesriik ei ole esindatud; rõhutab, et üha suurem arv Euroopa kodanikke on sattunud terroriaktide ohvriks riigis, mis ei ole nende kodumaa, ja nõuab seetõttu tungival, et liikmesriikides töötataks kiiresti välja protokollid teise riigi kodanikest eurooplaste aitamise kohta terroriakti korral, kooskõlas direktiiviga EL 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta;
211. palub liikmesriikidel tagada, et terrorismiohvritele pakutav abi hõlmab ka selliseid meetmeid nagu esmaabi, psühholoogiline tugi, kaitse teistkordse ohvrustamise eest, tasuta õigusabi, sularaha ettemaksed vahetute kulude katmiseks, sertifitseeritud lastehoid ja koduabi, maksusoodustuste kavad ja transpordiabi ajutise või alalise puude korral;
212. palub liikmesriikidel komisjoni toel tagada, et kõigi asjaomaste riiklike teenistuste spetsialistid ja eelkõige esmareageerijad oleksid terrorismiohvrite erivajaduste küsimustes piisavalt koolitatud; märgib, et terrorismiohvrite Euroopa koordineerimiskeskus aitab koolitada spetsialiste, sealhulgas politseitöötajaid, juriste ja muid ohvritega tegelevaid töötajaid ning suhelda kindlustusettevõtete ja hüvitistega tegelevate asutustega;
213. kutsub liikmesriike üles looma õiguslikke mehhanisme, et kriminaliseerida terroriteo ülistamine, sest see alandab ohvreid ja põhjustab nende edasist ohvrustamist, kahjustades nende väärikust ja taastumist;
214. nõuab, et institutsioonid hoiaksid ära täiendava ohvrustamise, mida põhjustab alandamine

¹ ELT L 88, 31.3.2017, lk 6.

- ja ohvri kuvandi ründamine ründajaga seotud ühiskonnarühmade poolt;
215. palub liikmesriikidel keelata austusavaldused inimestele, kes on lõpliku kohtuotsusega terroritegevuses süüdi mõistetud;
 216. palub liikmesriikidel ohvritele erilist tähelepanu pöörata, kui nad võivad sattuda ahistamise objektiks või kardavad, et nende ründajatega sotsiaalselt seotud inimesed võivad neid uuesti rünnata;
 217. palub liikmesriikidel tagada, et väljaspool ELi Daeshi terroristide seksuaalse ja muu raske vägivalla ohvriks langenud inimesed saavad ELis viibida ohutult ja hirmu tundmata; palub liikmesriikidel tuua sellised juhtumid kohtu ette, isegi kui kuriteod on sooritatud väljaspool ELi, ning kaasata ohvrid väärtuslike tunnistajatena kohtumenetlustesse;
 218. palub komisjonil kaaluda rahastusskeemi loomist ohvritele hüvitise maksmiseks ulatuslike terrorirünnakute korral, et liikmesriike vajaduse korral ja piiriüleste juhtumite puhul toetada;
 219. palub komisjonil algatada liikmesriikidega dialoog, et vähendada suuri erinevusi rahalises hüvitises, mida liikmesriigid terrorirünnaku ohvritele maksavad;
 220. palub liikmesriikidel tagada, et kõigil terrorismiohvitel oleks õigus osaleda neid tabanud terrorirünnakuga seotud kohtumenetluses, ja võtta arvesse piiriüleste ohvrite konkreetset olukorda; palub liikmesriikidel tagada, et kriminaalmenetluse käigus ei toimuks ohvrite ja ründajate või ründajate lähikondlaste vahel solvavaid või alandavaid kontakte;
 221. palub juhtida rohkem tähelepanu terrorismiohvrite mälestamise Euroopa päevale, mida tähistatakse 11. märtsil;

Põhiõigused

222. rõhutab, et julgeolekumeetmed, sealhulgas terrorismivastased meetmed, tuleb ellu viia õigusriigi põhimõtte kaudu, põhiõigusi austades ja selges õigusraamistikus; palub seetõttu liikmesriike ja ELi institutsioone terrorismivastaste meetmete vastuvõtmisel ja kohaldamisel austada põhiõigusi, kaasa arvatud eraelu puutumatus ja andmekaitse, mõtte- ja väljendusvabaduse ning mittediskrimineerimisega seotud õigused, samuti kinni pidada menetluslikest tagatistest, sealhulgas süütuse presumptsioon, õigus õiglasele kohtumõistmisele, õigus teabele ja kohtuasutuse kontroll, ning tagada, et inimesed saaksid oma põhiõiguste rikkumise korral kasutada tulemuslikke õiguskaitsevahendeid, kaasa arvatud edasikaebeõigus;
223. palub liikmesriikidel ja ELi institutsioonidel leida terrorismivastase võitluse meetmete võtmisel ja rakendamisel õige tasakaal põhiõiguste ja julgeolekuvajaduste vahel; leiab, et kuigi privaatsus on põhiõigus, peaks esmane eesmärk olema kaitsta inimeste põhiõigust elule ja turvalisusele;
224. tuletab meelde, et rahvusvaheliste ja piirkondlike inimõigusi käsitlevate seadustega tehakse selgeks, et liikmesriikidel on nii õigus kui ka kohustus kaitsta oma jurisdiktsiooni alla kuuluvaid isikuid terrorirünnakute eest, tagamaks, et austatakse õigust elule ja turvalisusele; tuletab meelde, et ELi koostöö kolmandate riikidega terrorismivastase

võitluse valdkonnas peab põhinema rahvusvahelistel inimõigustel ja humanitaarõigusel, keelustades sealhulgas täielikult piinamise;

225. palub komisjonil ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametil uurida terrorismivastase võitluse valdkonna probleeme ning teha liikmesriikides kindlaks parimad tavad, sealhulgas tavad, kus võetakse arvesse kaitsetumate isikute, näiteks puuetega inimeste ja alaealiste eriolukorda; palub komisjonil julgustada parimate tavade vahetamist ja töötada selle kohta välja suunised; lisaks tuleb meelde, et Euroopa Parlamendil, nõukogul ja komisjonil on võimalik taotleda Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti mitmeaastase raamistiku kontekstis ameti arvamust terrorismivastaste meetmete kohta;
226. palub liikmesriikidel vastavalt isikuandmete kaitse üldmäärusele tagada vajalike andmekaitsemeetmete olemasolu, sealhulgas asjakohased tehnilised ja korralduslikud meetmed, et kaitsta isikuandmete turvalisust ja konfidentsiaalsust; nõuab tungivalt, et liikmesriigid kehtestaksid selged eeskirjad selle kohta, kes millistele andmetele süsteemides ligi pääseb, peaksid andmetega tutvumise ja nende avalikustamise kohta registrit ning sätestaksid juurdepääsu, muutmise, kustutamise ja piiramise õigused, samuti hüvitamise ja õiguskaitse õigused; palub komisjonil ja Euroopa Andmekaitseinspektoril jätkata uuenduslike lõimprivaatsuse lahenduste väljatöötamist;
227. on veendunud, et usaldusväärne terrorismivastase võitluse poliitika eeldab terrorismivastase võitlusega tegelevate avaliku sektori asutuste kindlaid volitusi ning üldsuse suurt toetust neile asutustele; märgib, et järelevalvel võib olla üldsuse usalduse ja toetuse tugevdamisel oluline roll; palub liikmesriikidel ette näha terrorismivastaste meetmete järelevalvemehhanismid, et hinnata nende meetmete mõju; palub liikmesriikidel tagada kõigi julgeoleku- ja luureteenistuste demokraatlik järelevalve ja avalik aruandekohustus, säilitades seejuures vajaliku salastatuse;

o

o o

228. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Taust

Viimastel aastatel on EL seisnud silmitsi enneolematu terrorirünnakute lainega oma territooriumil, mis on tõstnud julgeoleku küsimuse kodanike murede seas kõige olulisemale kohale ning toonud esile koostöö ja teabe jagamisega seotud probleemid selles valdkonnas. 2017. aasta juunis toimunud Eurobaromeetri uuringus, mis käsitles kodanike üldist julgeolekuteadlikkust ning sellega seotud kogemusi ja arusaamu, arvas 92% vastanutest, et riiklikud ametiasutused peaksid jagama teavet teiste ELi liikmesriikide ametiasutustega, et edukamalt kuritegevuse ja terrorismi vastu võidelda.

Nende rünnakute järel on liikmesriigid ja EL näinud vaeva, et vastata kodanike muredele ja lahendada terrorismiohu tekitatud probleeme. Tehti ettepanekuid uute õigusaktide kohta, kehtivad õigusaktid vaadati üle või seda tehakse praegu ning nii ELis kui liikmesriikides käivitati arutelu selle kohta, kuidas terrorismiohule kõige paremini reageerida.

Neile sündmustele reageerimiseks ning oma panuse andmiseks moodustas Euroopa Parlament 6. juulil 2017. aastal terrorismi käsitleva erikomisjoni. Erikomisjon moodustati 14. septembril 2017. aastal. Selle peamine eesmärk on terrorismivastases võitluses esinevate praktiliste ja seadusandlike puudujääkide kõrvaldamine, keskendudes eelkõige koostööle ja teabevahetusele.

Valdkonnaülesed küsimused

Üks peamisi probleeme, mida eksperdid ja spetsialistid on korduvalt kohanud ja esile tõstnud, on vajadus valdkonna õigusakte täielikult rakendada. Liikmesriigid ei pea kehtivate meetmete praktiliseks rakendamiseks pakkuma mitte ainult õiguslikku raamistikku, vaid ka vajalikke tehnilisi vahendeid ja piisavalt hästi koolitatud töötajaid.

Komisjoni töös ilmnes samuti järjekindlalt asjakohase andmete säilitamise korra vajalikkus. Raportöörid leiavad, et tuleb kehtestada andmete säilitamise ELi kord, mis oleks kooskõlas Euroopa Kohtu praktikast tulenevate nõuetega, võttes samas arvesse pädevate asutuste vajadusi ja terrorismivastase võitluse eripära.

Raportöörid peavad kahetsusväärseks, et terroriaktide ennetamise, avastamise, uurimise ja kohtuliku menetlemise eesmärgil toimuva politsei- ja õiguskoostöö meetmetes mõnes liikmesriigis kehtivad erandid võivad ohustada terrorismiuurimiste kiirust ja tõhusust ja neid kahjustada, ning paluvad liikmesriikidel selles olulises valdkonnas erandeid mitte teha.

Radikaliseerumise ennetamine ja võitlus selle vastu

Radikaliseerumine on kodumaiste terrorirünnakute allikas ja kujutab endast Euroopa Liidule suurt ohtu. Peamised radikaliseerumist soodustavad tegurid on radikaalne sisu sotsiaalmeedias, isiklik kontakt radikaliseerunud inimestega ja äärmusliku keskkonnaga, kaasa arvatud vihajutlustajad, samuti äärmuslik sisu raamatutes, veebis või audiovisuaalses meedias. Teine radikaliseerumise kasvuhuone on vanglad.

Kuigi Euroopa Liit on radikaliseerumise vastu võitlemiseks teinud juba mitu algatust, näiteks radikaliseerumisvastane võrgustik ja ELi internetifoorum, tuleb selle ohuga kooskõlastatumalt ja keskendunumalt tegeleda. Seega teevad raportöörid ettepaneku luua uus radikaliseerumise

ennetamise tippkeskus, mis koordineeriks ja lihtsustaks radikaliseerumise ennetamise valdkonnas liikmesriikide, poliitikakujundajate, spetsialistide, ekspertide ja teadlaste vahelist koostööd ja toetaks ELi vahendite sihtotstarbelist kasutamist selles valdkonnas. Samuti tuleb rõhutada kodanikuühiskonna organisatsioonide ja vabaihenduste rolli, kes on kohalikul tasandil radikaliseerumise ennetamisel ja radikaliseerumise vastase võitluse projektide teostamisel asendamatud. Liikmesriigid peavad koostama oma tööks vajalikud õiguslikud ja rahalised eeltingimused.

Raportöörid leiavad, et radikaalse sisu leviku piiramisel veebis on ettevõtete vabatahtliku tegevuse piir saavutatud, ning paluvad komisjonil esitada seadusandlik ettepanek, mis kohustaks ettevõtteid eemaldama terroristlik sisu täielikult ühe tunni jooksul, ning kehtestada ettevõtetele selged aruandluskohustused terroristliku sisu esinemise ja selle eemaldamise kohta, samuti karistused nõuetele mittevastavuse korral.

Koostöö ja teabevahetus

Koostöö ja teabe jagamine on terrorismivastases võitluses hädavajalikud. Kiirus, millega mõned hiljutised rünnakud on ette valmistatud ja korda saadetud, eeldab, et info- ja luureandmete vahetamine toimuks kiiresti ja tõhusalt ning aitaks rünnakuid ennetada. Terrorismi piiriülene olemus nõuab terrorismivastases võitluses jõulist kooskõlastatud reageerimist ja koostööd nii liikmesriikides kui ka liikmesriikide vahel, samuti pädevate liidu ametite ja asutustega ning nende vahel.

Raportöörid on seisukohal, et teabejagamisel on vaja uusi meetodeid. Terrorismivastase võitlusega seotud teavet tuleb vaikimisi jagada ning selle jagamata jätmine peaks olema võimalik ainult konkreetsetel juhtudel, kui asjaolud seda nõuavad. Lisaks tuleb rakendada tehnilisi lahendusi, mis võimaldaksid teavet automaatselt piirkondlikust süsteemist riiklikku / föderaalsetesse süsteemi ja Euroopa süsteemidesse laadida. Tuleb tugevdada eri teenistuste, eelkõige õiguskaitse- ja luureteenistuste koostööd ja teabevahetust.

Raporti koostajad nõuavad, et Europolist kujuneks ELi terrorismivastases võitluses tõeliseks teabevahetuse ja koostöö keskuseks. Selleks peavad liikmesriigid tagama, et Europoli ja liikmesriikide asutuste suhtlus oleks terroriaktide puhul väga paindlik. Lisaks tuleb terrorirünnakute korral järjepidevalt kasutada ühiseid uurimisrühmi, sest sellised rünnakud on enamasti piiriülesed. Europol ja Eurojust peaksid põhimõtteliselt alati ühistes uurimisrühmades osalema.

Mis puudutab tsentraalsete süsteemide koostalitlusvõimet, leiavad raportöörid, et tegemist on kiiduväärse sammuga, kuid et see on alles esimene samm koostalitlusvõimeliste infosüsteemide tervikliku raamistiku loomisel. Tulevikus peab see hõlmama muidki süsteeme, sh riiklikud ja detsentraliseeritud süsteemid.

Välispiirid

Sisepiirideta Schengeni ala on jätkusuutlik ainult siis, kui välispiir on tõhusalt turvatud ja kaitstud. Mõned hiljutised rünnakud on esile toonud suured ebaõnnestumised Euroopa piiripoliitikas, sest nende rünnakute toimepanijatest vähemalt kaheksa saabusid 2015. aasta juulis, augustis ja oktoobris ebaseaduslikult Kreekasse. Kuigi selles valdkonnas on tehtud suuri edusamme ja võetud uusi meetmeid, näiteks Schengeni infosüsteemi ja Interpoli andmebaaside kohustuslik kontrollimine piiriületuspunktides, tuleb piirihalduse integreerimisel siiski rohkem

ära teha.

Eriti oluline on materiaalsete tingimuste loomine piiril uute õigusaktide rakendamiseks, biomeetrilise kontrolli kasutuselevõtuks, andmebaaside koostalitlusvõime loomiseks ning kõigi andmete kasutamiseks, nt broneeringuinfo või lahinguvälja asitõendid, et avastada võimalikud terroristid enne, kui nad ELi territooriumile jõuavad. Samuti tuleb tõsta esile Frontexi rolli integreeritud piirihalduses.

Raportöörid tunnistavad, et hetkel on Vahemerel peamiseks julgeoleku tagajaks EUNAVFOR Medi operatsioon Sophia ning et selle käsutuses on terrorismivastase võitluse toetamiseks vajalikud vahendid ja võimekus. Seega nõuavad nad, et operatsiooni Sophia mandaati vastavalt muudetak ja selle territoriaalset ulatust suurendatakse, nii et see hõlmaks ka uusi Tuneesiast lähtuvaid rändevoogusid. Kaaluda võiks uut ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni, millega operatsioonile Sophia antaks kahtlaste aluste kontrollimiseks ligipääs rannikuriikide territoriaalvetele.

Terrorismi rahastamine

Terrorismi rahastamise vastane võitlus peaks olema kõikehõlmav, pöörates rahavoogude jälgimise kõrval tähelepanu ka radikaliseerumise rahastamisele; terrorismi rahastamise vastased meetmed peavad käsitlema nii terroristlike organisatsioonide ulatuslikku rahastamist kui ka rünnakuid, mis võivad nõuda vähe raha. Seega on väga oluline, et terrorismi rahastamise meetmetes kasutataks ennetustöö edendamiseks kogu finantsteavet.

Liikmesriikidel ja komisjonil palutakse luua Euroopa Liidu terrorismi rahastamise jälgimise süsteem terrorismiga seotud inimeste tehingute ja ühtses euromaksete piirkonnas toimuva terrorismi rahastamise seireks, mis täiendaks terrorismi rahastamise jälgimise programmi USAgas.

Elutähtsa taristu kaitse

Raportöörid nõuavad direktiivi 2008/114/EÜ muutmist, et Euroopa elutähtsa taristu kaitse põhineks eluliste ja piiriüleste teenuste osutamise süsteemide analüüsil, mitte sektoripõhisel lähenemisel. Uue direktiiviga tuleks kehtestada kohustus teatada elutähtsa taristuga seotud vahejuhtumitest, vastupidavustestide raamistik, nõuetekohase väljaõppe pakkumine kindlaksmääratud kontaktpunktides ning vahejuhtumi või rünnaku korral rakendatavate talitluspidevuse kavade kvaliteedinõuded. Komisjonil peab saama määratleda Galileo või Eurocontrol'i taoliste üleeuroopaliste teenistuste vara Euroopa elutähtsate taristuna.

Raportöörid kutsuvad liikmesriike samuti üles kehtestama tõhusaid reageerimisstrateegiaid ja rajama riiklikke multidistsiplinaarseid kriisireageerimiskeskusi, et korraldada rünnaku või vahejuhtumi korral koordineerimist ja hädaolukordadele reageerimist.

Lõhkeainete lähteained

2015. ja 2016. aastal kasutati ELis korraldatud terrorirünnakutest 40% puhul lõhkeaineid, hoolimata sellest, et määrusega (EL) nr 98/2013 keelatakse seitsme aine üldsusele kättesaadavaks tegemine üle piirväärtuse ning üheteistkümneme toote puhul nõutakse kahtlastest tehingutest teatamist. Põhjus on selles, et kurjategijatel ja potentsiaalsetel terroristidel õnnestub lähteaineid endiselt veebist osta ja et praegune määrus võimaldab liikmesriikidel kohaldada

erinevaid süsteeme.

Seetõttu avaldavad raportöörid heameelt, et komisjon on teinud ettepaneku uue määruse kohta, millega kaotatakse keelatud ainete registreerimise süsteem ja määratletakse täpsemalt, kes kuulub üldsuse ja kes kutsealasel eesmärgil kasutajate hulka. Raportöörid nõuavad veebiostude rangemat jälgimist ja kehtivate ühiste tollivaldkonna riskikriteeriumide täpsustamist, et parandada lõhkeainete lähteainete ebaseaduslike veebipõhiste ostude avastamist.

Ebaseaduslik tulirelvakaubandus

Tulirelvi kasutati 41% puhul kõigist terrorirünnakutest, mis on veidi rohkem kui 2016. aastal (38%). Oht, et tulirelvi terrorirünnakus kasutatakse, püsib endiselt, ka seetõttu, et ebaseaduslikul relvaturul leiduvate ümbertehtud paukpadrunrelvade ja uuesti laskekõlblikuks muudetud tulirelvade arv on suurenenud. Seetõttu nõuavad raportöörid, et ELi ja riiklikest tulirelvi käsitlevatest õigusaktidest kõrvaldataks lüngad, võttes näiteks meetmeid, et lõpetada hõlpsasti ümbertehtavate paukpadrunrelvade, Floberti relvade ja signaalpüstolite ringlemine.

Terrorismiohvid

Raportöörid nõuavad tungivalt, et liikmesriigid võtaksid üle direktiivide (EL) 2017/541 ja 2012/29 sätteid.

Komisjonil palutakse esitada terrorismiohvrite kohta seadusandlik ettepanek, kus määratletakse selgelt nende staatus ja õigused, sh abikõlblikkuse kriteeriumid ja makstava hüvitise suurus. Komisjon peaks samuti looma terrorismiohvrite Euroopa koordineerimiskeskuse, et see saaks pakkuda ühes või mitmes liikmesriigis toimuva rünnaku korral õigeaegset ja asjakohast kriisiabi.

Põhiõigused

Põhiõiguste austamine on eduka terrorismivastase poliitika oluline osa ning terrorismivastase võitluse meetmete tõhususe tagamiseks on vaja leida õige tasakaal eri põhiõiguste vahel. Raportöörid rõhutavad, et kuigi privaatsus on põhiõigus, tuleks ennekõike kaitsta inimeste põhiõigust elule ja turvalisusele. Lisaks tuleb võtta arvesse haavatavate või puuetega inimeste erivajadusi ja -olukorda.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	13.11.2018
Lõpphääletuse tulemus	+: 23 -: 2 0: 5
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Ivo Belet, Caterina Chinnici, Javier Couso Permuy, Edward Czesak, Arnaud Danjean, Gérard Deprez, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Doru-Claudian Frunzuliță, Elisabetta Gardini, Ana Gomes, Sylvie Guillaume, Monika Hohlmeier, Eva Joly, Jeroen Lenaers, Péter Niedermüller, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Birgit Sippel, Helga Stevens, Elena Valenciano, Geoffrey Van Orden, Kristina Winberg, Milan Zver
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Lynn Boylan, Claude Moraes, Morten Helveg Petersen, Emil Radev, Josep-Maria Terricabras
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	France Jamet, Manolis Kefalogiannis, Lukas Mandl

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

23	+
ALDE	Gérard Deprez, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Morten Helveg Petersen
ECR	Edward Czesak, Helga Stevens, Geoffrey Van Orden
ENF	France Jamet
PPE	Ivo Belet, Arnaud Danjean, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Elisabetta Gardini, Monika Hohlmeier, Manolis Kefalogiannis, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Emil Radev, Milan Zver
S&D	Caterina Chinnici, Doru-Claudian Frunzulică, Ana Gomes, Claude Moraes, Péter Niedermüller, Elena Valenciano

2	-
GUE/NGL	Lynn Boylan, Javier Couso Permuy

5	0
ECR	Kristina Winberg
S&D	Sylvie Guillaume, Birgit Sippel
VERTS/ALE	Eva Joly, Josep-Maria Terricabras

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu